

Συλλογή της Νομολογίας

ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟΥ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ
(ολομέλεια)

της 13ης Ιανουαρίου 2010*

«Υπαλληλική υπόθεση — Υπάλληλοι — Προσφυγή ακυρώσεως — Κατάργηση της δίκης —
Αγωγή αποζημιώσεως — Παραδεκτό — Προνόμια και ασυλίες — Άρση της ετεροδικίας —
Εμπιστευτικότητα των ερευνών της OLAF — Έρευνες της IDOC — Πρόσβαση στα έγγραφα ιατρικής
φύσεως — Πρόσβαση στον ατομικό φάκελο — Πειθαρχική διαδικασία — Εύλογη προθεσμία»

Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις F-124/05 και F-96/06,

με αντικείμενο προσφυγή-αγωγή και αγωγή ασκηθείσες δυνάμει των άρθρων 236 ΕΚ και 152 ΕΑ,

A, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάτοικος Port-Vendres (Γαλλία), αρχικά εκπροσωπούμενος από τους B. Cambier και L. Cambier, δικηγόρους, στη συνέχεια από τους B. Cambier, L. Cambier και R. Born, δικηγόρους, και τέλος από τους B. Cambier και A. Paternostre, δικηγόρους,

προσφεύγων-ενάγων στην υπόθεση F-124/05,

G, πρώην υπάλληλος της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, κάτοικος Port-Vendres (Γαλλία), αρχικά εκπροσωπούμενος από τους B. Cambier και L. Cambier, δικηγόρους, στη συνέχεια από τους B. Cambier, L. Cambier και R. Born, δικηγόρους, και τέλος από τους B. Cambier και A. Paternostre, δικηγόρους,

ενάγων στην υπόθεση F-96/06,

κατά

Ευρωπαϊκής Επιτροπής, εκπροσωπούμενης από τους J. Currall και V. Joris, επικουρούμενους από τον D. Waelbroeck, δικηγόρο,

καθής-εναγομένης,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ολομέλεια),

συγκείμενο από τους P. Mahoney (εισηγητή), Πρόεδρο, S. Gervasoni, πρόεδρο τμήματος, H. Kreppel, X. Ταγαρά και S. Van Raepenbusch, δικαστές,

γραμματέας: W. Hakenberg

έχοντας υπόψη την έγγραφη διαδικασία και κατόπιν της επ' ακροατηρίου συζητήσεως της 1ης Απριλίου 2009,

* Γλώσσα διαδικασίας: η γαλλική.

εκδίδει την ακόλουθη

Απόφαση

- 1 Με δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης [στο εξής: Δικαστήριο ΔΔ] στις 16 Δεκεμβρίου 2005, και το οποίο πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-124/05, ο προσφεύγων-ενάγων ζητεί, αφενός, την ακύρωση ιδίως της αποφάσεως της Επιτροπής της 28ης Φεβρουαρίου 2005, με την οποία απορρίφθηκε η από 22 Οκτωβρίου 2004 αίτησή του για τερματισμό της πειθαρχικής διαδικασίας που είχε κινηθεί κατ' αυτού με απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2004 (στο εξής: προσβαλλόμενη απόφαση ή απόφαση περί αρνήσεως του τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας) και, αφετέρου, να υποχρεωθεί η Επιτροπή να του καταβάλει αποζημίωση.
- 2 Με δικόγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ στις 10 Αυγούστου 2006 με τηλεομοιοτυπία (το πρωτότυπο κατατέθηκε στις 17 Αυγούστου 2006), και το οποίο πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-96/06, ο ίδιος ενάγων ζητεί να υποχρεωθεί η Επιτροπή να του καταβάλει αποζημίωση λόγω διαφόρων πταισμάτων της.

Το νομικό πλαίσιο

I – Διατάξεις περί προνομίων και ασυλιών

- 3 Το άρθρο 12 του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, της 8ης Απριλίου 1965, το οποίο είναι προσαρτημένο στη Συνθήκη περί ιδρύσεως ενιαίου Συμβουλίου και ενιαίας Επιτροπής (τελευταία έκδοση στα ελληνικά: ΕΕ 2006, C-321Ε, σ. 318, στο εξής: Πρωτόκολλο περί των προνομίων και ασυλιών ή Πρωτόκολλο), ορίζει τα εξής:

«Στην επικράτεια κάθε κράτους μέλους και ανεξαρτήτως ιθαγενείας, οι υπάλληλοι και το λοιπό προσωπικό των Κοινοτήτων:

α) απολαύουν ετεροδικίας για πράξεις στις οποίες προέβησαν, συμπεριλαμβανομένου του προφορικού ή γραπτού λόγου, ενεργώντας υπό την επίσημη ιδιότητά τους, με την επιφύλαξη της εφαρμογής των διατάξεων των Συνθηκών που αφορούν, αφενός μεν, τους κανόνες περί ευθύνης των υπαλλήλων και του λοιπού προσωπικού έναντι των Κοινοτήτων, αφετέρου δε, περί της αρμοδιότητας του Δικαστηρίου επί των διαφορών μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων και λοιπού προσωπικού της. Η ασυλία αυτή εξακολουθεί να ισχύει και μετά τη λήξη της θητείας τους·

β) [...]».

- 4 Το άρθρο 18 του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών προβλέπει τα ακόλουθα:

«Τα προνόμια, οι ασυλίες και οι διευκολύνσεις παρέχονται στους υπαλλήλους και το λοιπό προσωπικό των Κοινοτήτων αποκλειστικώς προς το συμφέρον των Κοινοτήτων.

Τα όργανα των Κοινοτήτων υποχρεούνται να άρουν την ασυλία που εχορηγήθη σε έναν υπάλληλο ή σε οποιονδήποτε από το λοιπό προσωπικό, στις περιπτώσεις κατά τις οποίες κρίνουν ότι η άρση της ασυλίας δεν είναι αντίθετη προς τα συμφέροντα των Κοινοτήτων.»

- 5 Το άρθρο 19 του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών ορίζει τα εξής:

«Για την εφαρμογή του παρόντος πρωτοκόλλου τα όργανα των Κοινοτήτων ενεργούν σε συνεννόηση με τις αρμόδιες αρχές των ενδιαφερομένων κρατών μελών.»

- 6 Το άρθρο 23, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, του Κανονισμού Υπηρεσιακής Καταστάσεως των υπαλλήλων της Ευρωπαϊκής Ένωσης (στο εξής: ΚΥΚ) υπενθυμίζει ότι τα προνόμια και οι ασυλίες, των οποίων απολαύουν οι υπάλληλοι, απονέμονται αποκλειστικά προς το συμφέρον των Κοινοτήτων.

II – Διατάξεις περί των ερευνών στον τομέα της καταπολεμήσεως της απάτης

- 7 Η δέκατη αιτιολογική σκέψη του κανονισμού (ΕΚ) 1073/1999 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 25ης Μαΐου 1999, σχετικά με τις έρευνες που πραγματοποιούνται από την Ευρωπαϊκή Υπηρεσία Καταπολέμησης της Απάτης (OLAF) (ΕΕ L 136, σ. 1), ορίζει τα ακόλουθα:

«[εκτιμώντας] ότι οι έρευνες αυτές πρέπει να διεξάγονται σύμφωνα με τη Συνθήκη, και ιδίως το Πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, τηρώντας τον Κανονισμό Υπηρεσιακής Κατάστασης [...], καθώς και με πλήρη σεβασμό των ανθρωπίνων δικαιωμάτων και των θεμελιωδών ελευθεριών, και ιδίως της αρχής της ισότητας, του δικαιώματος του ενδιαφερομένου ατόμου να εκφραστεί για τα γεγονότα που το αφορούν και του δικαιώματος σύμφωνα με το οποίο τα συμπεράσματα μιας έρευνας πρέπει να βασίζονται μόνο σε στοιχεία με αποδεικτική αξία [...]».

- 8 Το άρθρο 8, παράγραφος 2, του κανονισμού 1073/1999 προβλέπει τα ακόλουθα:

«Οι πληροφορίες που διαβιβάζονται ή λαμβάνονται στο πλαίσιο των εσωτερικών ερευνών, υπό οιαδήποτε μορφή, καλύπτονται από το επαγγελματικό απόρρητο και απολαμβάνουν της προστασίας που παρέχουν οι διατάξεις οι οποίες εφαρμόζονται στα θεσμικά όργανα των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων.

Οι πληροφορίες αυτές δεν επιτρέπεται ιδίως να ανακοινώνονται σε πρόσωπα άλλα από εκείνα τα οποία, λόγω των καθηκόντων τους στο πλαίσιο των θεσμικών οργάνων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων ή των κρατών μελών, καλούνται να τις γνωρίζουν ούτε να χρησιμοποιούνται για άλλους σκοπούς, εκτός της καταπολέμησης της απάτης, της δωροδοκίας και κάθε άλλης παράνομης δραστηριότητας.»

Διατάξεις περί των πειθαρχικών διαδικασιών

- 9 Δυνάμει του άρθρου 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, αν ο υπάλληλος διώκεται ποινικώς για τις ίδιες πράξεις για τις οποίες έχει κινηθεί πειθαρχική διαδικασία, η κατάσταση του ρυθμίζεται οριστικά μόνο μετά την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως.
- 10 Το άρθρο 5 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ επαναλαμβάνει τις διατάξεις του άρθρου 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως αυτός ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004.
- 11 Το άρθρο 1, παράγραφος 1, της αποφάσεως της Επιτροπής της 28ης Απριλίου 2004, περί των γενικών εκτελεστικών διατάξεων σχετικά με τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών και των πειθαρχικών διαδικασιών (στο εξής: ΓΕΔ σχετικά με τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες), που επαναλαμβάνει, ως προς το σημείο αυτό, τις διατάξεις της αποφάσεως C(2002) 540 της Επιτροπής, της 19ης Φεβρουαρίου 2002, προβλέπει τη σύσταση Υπηρεσίας ερευνών και πειθαρχικών κυρώσεων (IDOC).

- 12 Το άρθρο 2, παράγραφοι 1 και 2, των ΓΕΔ σχετικά με τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες προβλέπει τα εξής:

«1. Η IDOC διεξάγει διοικητικές έρευνες. Κατά την έννοια των παρουσών διατάξεων, ως “διοικητικές έρευνες” νοούνται οποιεσδήποτε ενέργειες εντεταλμένου υπαλλήλου με σκοπό τη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών και, ενδεχομένως, τον καθορισμό του κατά πόσον συντρέχει περίπτωση παραβάσεως των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν οι υπάλληλοι της Επιτροπής.

[...]

2. Στην IDOC μπορούν να ανατεθούν άλλες έρευνες προς εξακρίβωση ορισμένων πραγματικών περιστατικών, ιδίως στο πλαίσιο των άρθρων 24, 73 και 90 του ΚΥΚ.»

III – Διατάξεις περί καλύψεως των κινδύνων επαγγελματικής ασθένειας και ατυχήματος

- 13 Το άρθρο 73, παράγραφοι 1 και 2, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«1. Σύμφωνα με τις προϋποθέσεις που καθορίζονται βάσει ρυθμίσεως που θεσπίζεται με κοινή συμφωνία των οργάνων των Κοινοτήτων, κατόπιν γνώμης της επιτροπής κανονισμού υπηρεσιακής καταστάσεως, ο υπάλληλος καλύπτεται από την ημέρα αναλήψεως της υπηρεσίας κατά των κινδύνων επαγγελματικών ασθενειών και των κινδύνων ατυχημάτων. [...]

2. Οι παροχές που εξασφαλίζονται είναι οι ακόλουθες:

α) [...]

β) σε περίπτωση ολικής μονίμου αναπηρίας:

Καταβολή στον ενδιαφερόμενο κεφαλαίου ίσου προς το οκταπλάσιο του ετησίου βασικού μισθού, υπολογιζομένου βάσει των μηνιαίων μισθών που είχαν χορηγηθεί κατά τους δώδεκα μήνες πριν από το ατύχημα.

γ) σε περίπτωση μερικής μονίμου αναπηρίας:

Καταβολή στον ενδιαφερόμενο μέρους της αποζημιώσεως που προβλέπεται στην ανωτέρω περίπτωση β), υπολογιζομένης σύμφωνα με τον πίνακα που ορίζεται στη ρύθμιση, η οποία προβλέπεται στον ανωτέρω παράγραφο 1.

[...]»

- 14 Στις 13 Δεκεμβρίου 2005, τα θεσμικά όργανα των Κοινοτήτων θέσπισαν κοινή ρύθμιση σχετικά με την ασφάλιση των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, η οποία άρχισε να ισχύει την 1η Ιανουαρίου 2006 (στο εξής: ρύθμιση περί ασφαλίσεως ή νέα ρύθμιση περί ασφαλίσεως). Πριν από την ημερομηνία αυτή ίσχυε η κοινή ρύθμιση σχετικά με την ασφάλιση των υπαλλήλων των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων κατά των κινδύνων ατυχήματος και επαγγελματικής ασθένειας, όπως είχε τροποποιηθεί για τελευταία φορά στις 18 Ιουλίου 1997 (στο εξής: παλαιά ρύθμιση περί ασφαλίσεως).

- 15 Το άρθρο 30 της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως προβλέπει τις ακόλουθες μεταβατικές διατάξεις:

«[Η παλαιά ρύθμιση περί ασφαλίσεως] καταργείται.

Ωστόσο, η ανωτέρω ρύθμιση παραμένει εφαρμοστέα για κάθε σχέδιο απόφασης το οποίο θεσπίζεται δυνάμει του άρθρου 20, παράγραφος 1, προ της 1ης Ιανουαρίου 2006 [...]».

- 16 Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως ορίζει το ατύχημα ως κάθε αιφνίδιο γεγονός το οποίο έχει προσβάλει τη σωματική ή ψυχική ακεραιότητα του ασφαλισμένου και του οποίου το αίτιο ή ένα από τα αίτια είναι εξωγενές σε σχέση με τον οργανισμό του θύματος. Το άρθρο 2, παράγραφος 1, της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως ορίζει το ατύχημα ως κάθε γεγονός ή παράγοντα εξωτερικό και αιφνίδιο ή βίαιο ή μη κανονικό που προσβάλλει τη φυσική ή ψυχική ακεραιότητα του υπαλλήλου.
- 17 Δυνάμει του άρθρου 11, παράγραφος 1, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, η ολική ή μερική μόνιμη αναπηρία εκτιμάται με κριτήριο τη βλάβη που έχει προκληθεί στη σωματική/ψυχική ακεραιότητα (στο εξής: ΒΣΨΑ), η οποία καθορίζεται με βάση τον ευρωπαϊκό πίνακα των ποσοστών αναπηρίας για την εκτίμηση των βλαβών που προκαλούνται στη σωματική και ψυχική ακεραιότητα, που παρατίθεται στο παράρτημα της εν λόγω ρυθμίσεως.
- 18 Το άρθρο 11, παράγραφος 2, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως ορίζει ότι, σε περίπτωση ολικής μόνιμης αναπηρίας του ασφαλισμένου συνεπεία ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, η ΒΣΨΑ ισοδυναμεί με 100 %, οπότε καταβάλλεται στον ασφαλισμένο το κεφάλαιο που προβλέπεται στο άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ. Κατά το άρθρο 11, παράγραφος 3, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, σε περίπτωση μερικής μόνιμης αναπηρίας του ασφαλισμένου συνεπεία ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, καταβάλλεται στον ενδιαφερόμενο το κεφάλαιο που προβλέπεται στο άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο γ', του ΚΥΚ και προσδιορίζεται με βάση τα ποσοστά που προβλέπονται στον ευρωπαϊκό πίνακα εκτιμήσεως των ΒΣΨΑ.
- 19 Το άρθρο 15 της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως προβλέπει ότι ο υπάλληλος που υπέστη ατύχημα ή οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα υποχρεούνται να δηλώσουν το ατύχημα στη διοίκηση του οργάνου στο οποίο υπάγεται ο ασφαλισμένος. Στη δήλωση ατυχήματος πρέπει να αναφέρεται λεπτομερώς η ημέρα και η ώρα, τα αίτια και οι περιστάσεις του ατυχήματος, καθώς και τα ονόματα των τυχόν μαρτύρων ή του τρίτου υπευθύνου. Επισυνάπτεται ιατρική βεβαίωση, όπου διευκρινίζονται η φύση των βλαβών και οι πιθανές συνέπειες του ατυχήματος. Η δήλωση υποβάλλεται εντός δέκα εργάσιμων ημερών από την ημερομηνία του ατυχήματος. Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, το άρθρο 16 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.
- 20 Το άρθρο 16, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως ορίζει ότι ο υπάλληλος που ζητεί την εφαρμογή της εν λόγω ρυθμίσεως για λόγους επαγγελματικής ασθένειας οφείλει να υποβάλει δήλωση στη διοίκηση εντός εύλογης προθεσμίας από την εκδήλωση της ασθένειας ή από την ημερομηνία της πρώτης ιατρικής της διαπιστώσεως. Η διάταξη αυτή είναι αντίστοιχη του άρθρου 17, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.
- 21 Κατά το άρθρο 16, παράγραφος 2, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, η διοίκηση διενεργεί έρευνα προκειμένου να συγκεντρώσει όλα τα στοιχεία που θα της επιτρέψουν να εξακριβώσει τη φύση της παθήσεως, την επαγγελματική της αιτιολογία και τις περιστάσεις υπό τις οποίες προέκυψε. Η διάταξη αυτή είναι αντίστοιχη του άρθρου 17, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.
- 22 Το άρθρο 18 της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως προβλέπει ότι οι αποφάσεις σχετικά με την αναγνώριση του κατά πόσον ένα γεγονός οφείλεται σε ατύχημα, καθώς και οι αποφάσεις όσον αφορά την αναγνώριση της επαγγελματικής προελεύσεως της ασθένειας και τον καθορισμό του ποσοστού μόνιμης αναπηρίας λαμβάνονται από την αρμόδια για τους διορισμούς αρχή (στο εξής: ΑΔΑ), σύμφωνα με τη διαδικασία του άρθρου 20 της ίδιας ρυθμίσεως, με βάση τα συμπεράσματα του ή των ιατρών τους οποίους έχουν ορίσει τα όργανα και, εφόσον το ζητήσει ο ασφαλισμένος, μετά από γνωμάτευση της ιατρικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 22 της εν λόγω ρυθμίσεως. Η διάταξη αυτή επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, το άρθρο 19 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.

23 Το άρθρο 20 της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως ορίζει τα ακόλουθα:

«1. Πριν λάβει οποιαδήποτε απόφαση δυνάμει του άρθρου 18, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή κοινοποιεί στον ασφαλισμένο ή στους εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα σχέδιο της απόφασης, επισυνάπτοντας τα συμπεράσματα του ή των ιατρών που έχει ορίσει το όργανο. Ο ασφαλισμένος και οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα δύνανται να ζητήσουν να σταλεί η πλήρης ιατρική έκθεση σε ιατρό της επιλογής τους ή να διαβιβαστεί στους ιδίους.

2. Ο ασφαλισμένος ή οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα δύνανται, εντός εξήντα ημερών, να ζητήσουν να γνωματεύσει η ιατρική επιτροπή που προβλέπεται στο άρθρο 22. Στην αίτηση για γνωμάτευση της ιατρικής επιτροπής πρέπει να διευκρινίζεται το ονοματεπώνυμο του ιατρού που εκπροσωπεί τον ασφαλισμένο ή τους εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα και να επισυνάπτεται έκθεση του συγκεκριμένου ιατρού στην οποία να επισημαίνονται τα αμφισβητούμενα ιατρικά ζητήματα στον ιατρό ή τους ιατρούς που έχει ορίσει το οικείο όργανο για τις ανάγκες της εφαρμογής των διατάξεων της παρούσας ρύθμισης.

3. Εάν, κατά τη λήξη της ανωτέρω προθεσμίας, δεν έχει υποβληθεί αίτηση για γνωμάτευση της ιατρικής επιτροπής, η αρμόδια για τους διορισμούς αρχή λαμβάνει απόφαση ίδια με το κοινοποιηθέν σχέδιο.»

24 Δυνάμει του άρθρου 21 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, ο υπάλληλος μπορούσε να ζητήσει να διαβιβαστεί η πλήρης ιατρική έκθεση στον ιατρό της επιλογής του. Αντιθέτως, σε αντίθεση προς το άρθρο 20 της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, το άρθρο 21 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως δεν προέβλεπε τη δυνατότητα να ζητήσει ο υπάλληλος να διαβιβαστεί απευθείας στον ίδιο η ιατρική έκθεση.

25 Το άρθρο 22, παράγραφος 1, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, το οποίο επαναλαμβάνει, κατ' ουσίαν, όσον αφορά τη σύνθεση της ιατρικής επιτροπής, το άρθρο 23, παράγραφος 1, της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, ορίζει τα εξής:

«1. Η ιατρική επιτροπή απαρτίζεται από τρεις ιατρούς, οι οποίοι ορίζονται ως εξής:

- ο πρώτος από τον ασφαλισμένο ή από τους εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα,
- ο δεύτερος από την [ΑΔΑ],
- ο τρίτος με κοινή συμφωνία του πρώτου και του δεύτερου ιατρού.

[...]

26 Τέλος, το άρθρο 19, παράγραφος 3, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως προβλέπει τα ακόλουθα:

«Η απόφαση για τον καθορισμό του βαθμού αναπηρίας λαμβάνεται αφού σταθεροποιηθούν οι βλάβες που έχει υποστεί ο ασφαλισμένος. Γίνεται δεκτό ότι οι συνέπειες ενός ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας έχουν σταθεροποιηθεί εφόσον τα εν λόγω επακόλουθα έχουν παγιωθεί και εκτιμάται ότι η όποια χειροτέρευσή τους θα είναι πολύ αργή και πολύ περιορισμένη. [...]

Εάν, μετά την παύση της ιατρικής αγωγής, δεν είναι ακόμη δυνατός ο οριστικός καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας, η γνώμη του ιατρού ή των ιατρών που μνημονεύονται στο άρθρο 18 ή ενδεχομένως η έκθεση της ιατρικής επιτροπής που προβλέπεται στο άρθρο 22 πρέπει να προσδιορίζει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει το αργότερο να επανεξετασθεί η υπόθεση του ασφαλισμένου.»

IV – Διατάξεις περί των παροχών που χορηγούνται σε περίπτωση αναπηρίας

A— ΚΥΚ

- 27 Κατά το άρθρο 53 του ΚΥΚ, ο υπάλληλος για τον οποίο η επιτροπή αναπηρίας κρίνει ότι πληροί τις προϋποθέσεις που προβλέπονται στο άρθρο 78 συνταξιοδοτείται αυτοδικαίως την τελευταία ημέρα του μήνα κατά τον οποίο διαπιστώνεται με απόφαση της αρμόδιας για τους διορισμούς αρχής η οριστική ανικανότητα του υπαλλήλου να ασκεί τα καθήκοντά του.
- 28 Κατά το άρθρο 59, παράγραφος 4, του ΚΥΚ, η ΑΔΑ μπορεί να προσφύγει στην επιτροπή αναπηρίας για την περίπτωση υπαλλήλου του οποίου το σύνολο αναρρωτικών αδειών υπερβαίνει τους δώδεκα μήνες κατά τη διάρκεια περιόδου τριών ετών.
- 29 Το άρθρο 78, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:
- «[...] ο υπάλληλος δικαιούται επιδόματος αναπηρίας, αν υποστεί μόνιμη αναπηρία, θεωρούμενη ως ολική και η οποία τον θέτει σε αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε θέση της ομάδας καθηκόντων του.»
- 30 Κατά το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, το επίδομα αναπηρίας ισούται με το 70 % του τελευταίου βασικού μισθού του υπαλλήλου.
- 31 Το άρθρο 78, τέταρτο εδάφιο, του ΚΥΚ διευκρινίζει ότι το επίδομα αναπηρίας υπόκειται σε εισφορές υπέρ του συνταξιοδοτικού καθεστώτος, οι οποίες υπολογίζονται βάσει του εν λόγω επιδόματος.
- 32 Δυνάμει του άρθρου 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όταν η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια, η εισφορά υπέρ του συνταξιοδοτικού καθεστώτος στην οποία υπόκειται το επίδομα αναπηρίας βαρύνει εξ ολοκλήρου το όργανο.
- 33 Το άρθρο 13, παράγραφος 1, του παραρτήματος VIII του ΚΥΚ προβλέπει τα ακόλουθα:
- «Με την επιφύλαξη των διατάξεων του ανωτέρω άρθρου 1, παράγραφος 1, ο υπάλληλος ηλικίας κάτω των 65 ετών, ο οποίος στο διάστημα της περιόδου, κατά τη διάρκεια της οποίας αποκτούσε δικαιώματα προς σύνταξη, κρίνεται από την επιτροπή αναπηρίας ότι έχει προσβληθεί από διαρκή αναπηρία που θεωρείται ως ολική και τον καθιστά ανίκανο για την άσκηση καθηκόντων αντιστοίχων προς κάποια θέση της σταδιοδρομίας του και ο οποίος γι' αυτό το λόγο, υποχρεώνεται να αναστείλει την υπηρεσία του στις Κοινότητες, δικαιούται όσο χρόνο διαρκεί αυτή η ανικανότητα του επιδόματος αναπηρίας που αναφέρεται στο άρθρο 78 του [ΚΥΚ].»

B— ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004

- 34 Το άρθρο 53 του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, είναι ταυτόσημο με το άρθρο 53 του ΚΥΚ.
- 35 Το άρθρο 78, πρώτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως αυτό ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, όριζε τα εξής:
- «[...] ο υπάλληλος έχει δικαίωμα συντάξεως αναπηρίας, αν υποστεί μόνιμη μη αναπηρία, θεωρούμενη ως ολική και η οποία τον θέτει σε αδυναμία εκτελέσεως των καθηκόντων που αντιστοιχούν σε εργασία της σταδιοδρομίας του.»
- 36 Δυνάμει του άρθρου 78, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, όταν η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια, το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας καθορίζεται στο 70 % του βασικού μισθού του υπαλλήλου.

- 37 Κατά το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, όταν η αναπηρία οφείλεται σε λόγο διαφορετικό από τους αναφερόμενους στο δεύτερο εδάφιο του εν λόγω άρθρου, το ποσοστό της συντάξεως αναπηρίας ισούται με το ποσοστό της συντάξεως αρχαιότητας την οποία θα εδικαιούτο ο υπάλληλος στην ηλικία των 65 ετών, αν είχε παραμείνει σε υπηρεσία μέχρι την ηλικία αυτή.

Διατάξεις περί ατομικού φακέλου

- 38 Το άρθρο 26 του ΚΥΚ ορίζει τα εξής:

«Ο ατομικός φάκελος του υπαλλήλου πρέπει να περιέχει:

- α) όλα τα έγγραφα που αφορούν τη διοικητική του κατάσταση και όλες τις εκθέσεις που αφορούν την ικανότητα, την απόδοση ή τη συμπεριφορά του·
- β) τις παρατηρήσεις που έχουν διατυπωθεί από τον υπάλληλο για τα έγγραφα αυτά.

Κάθε έγγραφο πρέπει να καταχωρίζεται, να αριθμείται και να ταξινομείται, χωρίς να διακόπτεται η συνέχεια. Το όργανο δεν δύναται ούτε να αντιτάξει στον υπάλληλο, ούτε να επικαλεσθεί εναντίον του έγγραφα τα οποία αναφέρονται στην ανωτέρω περίπτωση α), αν δεν του έχουν κοινοποιηθεί πριν από την ταξινόμησή τους.

Η κοινοποίηση κάθε εγγράφου επιβεβαιώνεται με την υπογραφή του υπαλλήλου ή ελλείψει υπογραφής με συστημένη επιστολή στην τελευταία δηλωθείσα από τον υπάλληλο διεύθυνση.

[...]

Ένας μόνο φάκελος δύναται να υπάρχει για κάθε υπάλληλο.

Κάθε υπάλληλος έχει το δικαίωμα ακόμη και μετά τη λήξη των καθηκόντων του να λαμβάνει γνώση του συνόλου των εγγράφων που περιέχονται στο φάκελό του και να λαμβάνει αντίγραφά τους.

Ο ατομικός φάκελος έχει εμπιστευτικό χαρακτήρα και δύναται να αναγνωσθεί μόνο στα γραφεία της διοικήσεως ή από ασφαλές ηλεκτρονικό μέσο. Διαβιβάζεται εν τούτοις στο Δικαστήριο [της Ευρωπαϊκής Ένωσης] σε περίπτωση προσφυγής που αφορά τον υπάλληλο.»

- 39 Το άρθρο 26α του ΚΥΚ έχει ως ακολούθως:

«Κάθε υπάλληλος έχει το δικαίωμα να λαμβάνει γνώση του ιατρικού φακέλου του σύμφωνα με τις οριζόμενες από τα όργανα λεπτομέρειες.»

V – Οι διατάξεις περί της προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα

- 40 Το άρθρο 4, παράγραφος 2, του κανονισμού (ΕΚ) 1049/2001 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 30ής Μαΐου 2001, για την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής (ΕΕ L 145, σ. 43), ορίζει τα ακόλουθα:

«Τα θεσμικά όργανα αρνούνται την πρόσβαση σ' ένα έγγραφο, η γνωστοποίηση του οποίου θα έθιγε την προστασία:

— [...]

— του σκοπού επιθεώρησης, έρευνας και οικονομικού ελέγχου,

εκτός εάν για τη γνωστοποίηση του εγγράφου υπάρχει υπερισχύον δημόσιο συμφέρον.»

Το ιστορικό της διαφοράς

- 41 Ο προσφεύγων-ενάγων (στο εξής: προσφεύγων) είναι πρώην υπάλληλος βαθμού AD 15. Εισήλθε στην υπηρεσία της Επιτροπής το 1979 και κατέλαβε διάφορες θέσεις στο όργανο αυτό.
- 42 Από τις 21 Δεκεμβρίου 1995 έως τον Ιούλιο του 1997, ο προσφεύγων ήταν προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson, μέλους της Επιτροπής, διαδεχθείς στη θέση αυτή τον κ. Lamoureux.
- 43 Δεδομένου ότι η υπό κρίση διαφορά πηγάζει από ορισμένα γεγονότα που έλαβαν χώρα στο πλαίσιο του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson κατά τη διάρκεια αυτής της περιόδου, είναι απαραίτητη η σύντομη υπόμνησή τους.

I – Το πλαίσιο της «υποθέσεως Cresson»

- 44 Η Έ. Cresson χρημάτισε μέλος της Επιτροπής από τις 24 Ιανουαρίου 1995 έως τις 8 Σεπτεμβρίου 1999. Πρόεδρος της Επιτροπής ήταν τότε ο J. Santer. Το χαρτοφυλάκιο της Έ. Cresson περιελάμβανε τους εξής τομείς: επιστήμη, έρευνα και ανάπτυξη, ανθρώπινο δυναμικό, εκπαίδευση, κατάρτιση και νεότητα, καθώς και το Κοινό Κέντρο Ερευνών (ΚΚΕρ).
- 45 Όταν η Έ. Cresson ανέλαβε τα καθήκοντά της, το ιδιαίτερο γραφείο της είχε ήδη συγκροτηθεί. Η Έ. Cresson εξέφρασε, ωστόσο, την επιθυμία να προσλάβει ως «προσωπικό σύμβουλο» έναν προσωπικό γνωστό της, τον R. Berthelot. Λόγω της ηλικίας του (66 ετών κατά τον χρόνο των πραγματικών περιστατικών), ο R. Berthelot δεν μπορούσε να προσληφθεί ως έκτακτος υπάλληλος ώστε να υπηρετήσει σε ιδιαίτερο γραφείο μέλους της Επιτροπής. Ο κ. Lamoureux, προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson, της είχε εξάλλου επισημάνει ότι, λαμβανομένης υπόψη της ηλικίας του R. Berthelot, δεν έβλεπε καμία δυνατότητα προσλήψεως του ενδιαφερομένου από την Επιτροπή. Η Έ. Cresson, η οποία επιθυμούσε, εντούτοις, να προσλάβει τον R. Berthelot ως προσωπικό σύμβουλο, στράφηκε τότε στις υπηρεσίες της διοικήσεως και τους ζήτησε να εξετάσουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες θα μπορούσε να καταστεί δυνατή η πρόσληψη του ενδιαφερομένου. Τελικά, ο R. Berthelot προσλήφθηκε ως εξωτερικός επιστήμονας στη Γενική Διεύθυνση (ΓΔ) «Έρευνα» από 1ης Σεπτεμβρίου 1995 και για αρχικό διάστημα έξι μηνών. Κατόπιν, η ισχύς της συμβάσεως παρατάθηκε ως το τέλος Φεβρουαρίου 1997. Από τον Απρίλιο του 1996, κατ' εφαρμογήν ενός κανόνα περί απαγορεύσεως της σωρεύσεως, η μηνιαία αποζημίωση που εισέπραττε ο R. Berthelot ως εξωτερικός επιστήμονας μειώθηκε ώστε να ληφθεί υπόψη το ποσό συντάξεως που εισέπραττε στη Γαλλία. Λίγο μετά την εφαρμογή αυτής της μειώσεως, το ιδιαίτερο γραφείο της Έ. Cresson εξέδωσε δεκατρείς εντολές αποστολής, για το χρονικό διάστημα από 23 Μαΐου έως 21 Ιουνίου 1996, στο όνομα του R. Berthelot, προσπορίζοντας στον τελευταίο ποσό περίπου 6 900 ευρώ. Από 1ης Σεπτεμβρίου 1996 ο R. Berthelot κατατάχθηκε σε υψηλότερο βαθμό, μεταπηδώντας έτσι από την ομάδα II στην ομάδα I των εξωτερικών επιστημόνων. Η μηνιαία αμοιβή του, η οποία ήταν τότε της τάξεως των 4 500 ευρώ, αυξήθηκε κατά 1 000 ευρώ περίπου. Κατά τη λήξη της συμβάσεώς του με τη ΓΔ «Έρευνα», ήτοι την 1η Μαρτίου 1997, προσφέρθηκε στον R. Berthelot άλλη σύμβαση εξωτερικού επιστήμονα στο ΚΚΕρ, για διάστημα ενός έτους που έληγε στο τέλος Φεβρουαρίου του 1998.
- 46 Κατόπιν υπαινιγμών εκ μέρους μελών του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου, σύμφωνα με τους οποίους η Έ. Cresson είχε επιδείξει χαριστική συμπεριφορά προσλαμβάνοντας και ευνοώντας δύο προσωπικούς γνωστούς της, διάφοροι οργανισμοί διεξήγαγαν σχετικές έρευνες.

- 47 Σε επιτροπή ανεξαρτήτων εμπειρογνομόνων, η οποία συστάθηκε στις 27 Ιανουαρίου 1999 υπό την αιγίδα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και της Επιτροπής, ανατέθηκε να καταρτίσει μια πρώτη έκθεση, προκειμένου να προσδιοριστεί σε ποιο βαθμό η Επιτροπή, ως σώμα, ή ένα ή πλείονα μέλη της ατομικώς, ευθύνονταν για τις πρόσφατες περιπτώσεις απάτης, κακής διαχείρισεως ή νεποτισμού που είχαν αναφερθεί κατά τις συζητήσεις του Κοινοβουλίου. Με έκθεση που κατέθεσε στις 15 Μαρτίου 1999, η επιτροπή αυτή κατέληξε, όσον αφορά τον R. Berthelot, στην ύπαρξη βεβαιωμένης περιπτώσεως χαριστικής συμπεριφοράς.
- 48 Στις 16 Μαρτίου 1999, η Επιτροπή παραιτήθηκε ομαδικώς, εξακολούθησε όμως να ασκεί τα καθήκοντά της έως τις 8 Σεπτεμβρίου του ιδίου έτους.
- 49 Στις 20 Ιουλίου 1999, η OLAF κίνησε εσωτερική έρευνα σχετικά με τους όρους απασχολήσεως του R. Berthelot ως εξωτερικού επιστήμονα στην Επιτροπή. Η OLAF περάτωσε την έκθεσή της στις 23 Νοεμβρίου 1999. Η έκθεση αυτή κατέληγε στο συμπέρασμα ότι, «δεδομένου ότι ορισμένες εκθέσεις και [...] αποστολές καταρτισθείσες ή δηλωθείσες ως υπογραφείσες από τον René Berthelot μπορούσαν ενδεχομένως να χαρακτηρισθούν ως στοιχειοθετούσες πλαστογραφία μετά χρήσεως, η [εν λόγω] έκθεση [έπρεπε] να διαβιβαστεί στις αρμόδιες δικαστικές αρχές, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 10 του κανονισμού 1073/99».
- 50 Η έκθεση της OLAF διαβιβάστηκε στον γενικό διευθυντή της ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση», ενόψει πιθανής κινήσεως πειθαρχικών διαδικασιών, καθώς και στην Εισαγγελία Βρυξελλών (Βέλγιο). Η εν λόγω έκθεση οδήγησε στην κίνηση διαφόρων πειθαρχικών διαδικασιών σε βάρος μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων της Επιτροπής καθώς και σε διαδικασία αναζήτησεως των ποσών που είχαν καταβληθεί αχρεωστήτως στον R. Berthelot. Καμία πειθαρχική διαδικασία δεν κινήθηκε, στη φάση αυτή, κατά του προσφεύγοντος.
- 51 Η ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση» και κατόπιν η IDOC, μετά τη σύστασή της με την απόφαση C(2002) 540 της Επιτροπής της 19ης Φεβρουαρίου 2002, διεξήγαγαν δύο συμπληρωματικές έρευνες όσον αφορά τον R. Berthelot, μία σχετικά με τον ρόλο της ΓΔ «Έρευνα» και μια άλλη σχετικά με την ανάμειξη του ΚΚΕρ. Στις 22 Φεβρουαρίου 2002, η IDOC κατέθεσε έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας όσον αφορά την περίοδο κατά την οποία ο R. Berthelot απασχολήθηκε ως εξωτερικός επιστήμονας στη ΓΔ «Έρευνα» και στο ΚΚΕρ. Η έκθεση της IDOC κατέληγε ότι «ο μίτος της Αριάδνης ο οποίος, σύμφωνα με όλα τα στοιχεία και τις δηλώσεις που συνελέγησαν στο πλαίσιο των διαταχθεισών συμπληρωματικών ερευνών, [φαινόταν] να οδηγεί στο συμπέρασμα ότι η απασχόληση του R. Berthelot στην Επιτροπή υπαγορεύθηκε, κατά τα φαινόμενα, από την ανάγκη να αμειφθεί ο ενδιαφερόμενος για την άμεση βοήθεια την οποία η Έ. Cresson επιθυμούσε να της παρέχει αυτός ως προσωπικός σύμβουλος».
- 52 Στις 21 Ιανουαρίου 2003, το σώμα των επιτρόπων αποφάσισε να απευθύνει στην Έ. Cresson ανακοίνωση των αιτιάσεων που διατυπώνονταν κατά της ενδιαφερομένης στο πλαίσιο της ενδεχομένης κινήσεως διαδικασίας βάσει των άρθρων 213, παράγραφος 2, ΕΚ και 126, παράγραφος 2, ΕΑ.
- 53 Στις 18 Μαρτίου 2003, ο V, ανακριτής στο tribunal de première instance των Βρυξελλών, απήγγειλε κατηγορία κατά της Έ. Cresson, του R. Berthelot και οκτώ μονίμων και εκτάκτων υπαλλήλων της Επιτροπής, μεταξύ των οποίων και ο προσφεύγων, για πλαστογραφία μετά χρήσεως, απάτη ή απιστία περί την υπηρεσία. Η Επιτροπή άσκησε ενώπιον του βελγικού ποινικού δικαστηρίου πολιτική αγωγή στις 11 Σεπτεμβρίου 2003.
- 54 Με βούλευμα της 30ής Ιουνίου 2004, το δικαστικό συμβούλιο του tribunal de première instance των Βρυξελλών, λαμβάνοντας υπόψη το προφορικώς αναπτυχθέν κατηγορητήριο και παραπέμποντας στην αιτιολογία του γραπτού κατηγορητηρίου της 3ης Φεβρουαρίου 2004, αποφάσισε ότι δεν συνέτρεχε λόγος παραπομπής των κατηγορουμένων ενώπιον του πλημμελειοδικείου. Ειδικότερα, με

το βούλευμα αυτό κρίθηκε ότι από τη δικογραφία μπορούσε μεν να συναχθεί χωρίς αμφιβολία ότι συνέτρεχε περίπτωση πλαστογραφίας και απάτης, κανένα όμως στοιχείο δεν επέτρεπε απαγγελθεί κατηγορία κατά συγκεκριμένου ατόμου εμπλεκόμενου στην ανάκριση.

- 55 Στις 7 Οκτωβρίου 2004, η Επιτροπή υπέβαλε αίτηση ενώπιον του Δικαστηρίου και ζήτησε να αναγνωριστεί ότι η Έ. Cresson επέδειξε χαριστική συμπεριφορά ή, τουλάχιστον, υπέπεσε σε βαρεία αμέλεια συνιστώσα παράβαση εκ μέρους της των εκ των άρθρων 213 ΕΚ και 126 ΕΑ υποχρεώσεων της και να αποφασίσει, κατά συνέπεια, τη μερική ή ολική έκπτωση της Έ. Cresson από το συνταξιοδοτικό της δικαίωμα ή από άλλες αντ' αυτού παροχές.
- 56 Με απόφαση της 11ης Ιουλίου 2006, C-432/04, Επιτροπή κατά Cresson (Συλλογή 2006, σ. I-6387, στο εξής: απόφαση Επιτροπή κατά Cresson), το Δικαστήριο αναγνώρισε ότι η Έ. Cresson παρέβη τις υποχρεώσεις που απορρέουν από το αξίωμα του μέλους της Επιτροπής, κατά την πρόσληψη και όσον αφορά τους όρους απασχολήσεως του R. Berthelot. Ωστόσο, όσον αφορά το αίτημα εκπτώσεως του συνταξιοδοτικού δικαιώματος που είχε διατυπώσει η Επιτροπή κατά της Έ. Cresson, το Δικαστήριο έκρινε ότι η διαπίστωση της παραβάσεως, εκ μέρους της Έ. Cresson, των υποχρεώσεων της συνιστούσε αυτή καθαυτήν ενδεδειγμένη κύρωση και ότι, κατά συνέπεια, δεν χρειαζόταν να επιβληθεί κύρωση στην ενδιαφερομένη.

II – Τα πραγματικά περιστατικά που αφορούν τον προσφεύγοντα

- 57 Ο προσφεύγων ήταν προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson από τις 21 Δεκεμβρίου 1995 έως τον Ιούλιο του 1997. Τον Δεκέμβριο του 1996, διορίστηκε σε θέση κύριου συμβούλου στη ΓΔ «Έρευνα», θέση για την οποία είχε θέσει υποψηφιότητα. Συγκεκριμένα, επιθυμούσε να αποχωρήσει από το ιδιαίτερο γραφείο της Έ. Cresson, λόγω των τεταμένων σχέσεων τους από τον Μάιο του 1996. Ωστόσο, ο ανωτέρω αποχώρησε από το ιδιαίτερο γραφείο μόλις τον Ιούλιο του 1997, καθόσον μόνον τότε έγινε δεκτή η παραίτησή του από την Έ. Cresson, λόγω του ότι δεν είχε βρεθεί αντικαταστάτης του.
- 58 Στις 15 Σεπτεμβρίου 1999, ο προσφεύγων εξετάστηκε ατύπως στο πλαίσιο της έρευνας της OLAF. Στις 17 Νοεμβρίου 1999, πληροφορήθηκε ότι είχε κινηθεί διαδικασία έρευνας ως προς αυτόν. Ο προσφεύγων εξετάστηκε επισήμως στις 19 Νοεμβρίου 1999. Η έκθεση της OLAF της 23ης Νοεμβρίου 1999 ανέφερε, όσον αφορά τον προσφεύγοντα, ότι πιθανώς, βάσει εν μέρει συγκλινουσών δηλώσεων υπαλλήλων, είχε πραγματοποιηθεί σύσκεψη στο γραφείο του, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκε η δυνατότητα ανακατατάξεως του R. Berthelot στην ομάδα I των εξωτερικών επιστημόνων (σημείο 4.2.2 της εκθέσεως της OLAF). Κατόπιν της εκθέσεως της OLAF, ουδεμία πειθαρχική διαδικασία κινήθηκε κατά του προσφεύγοντος.
- 59 Στις 27 Δεκεμβρίου 2000, η γαλλόφωνη βελγική ραδιοτηλεόραση (RTBF) μετέδωσε την ευρείας τηλεθέσεως εκπομπή «Au nom de la loi», το θέμα της οποίας ήταν αφιερωμένο στην «υπόθεση Cresson». Σε ένα σύντομο μέρος της εκπομπής μνημονεύθηκε το όνομα του προσφεύγοντος και εμφανίστηκε ένα έγγραφο που παρουσιάστηκε ως το πρακτικό της ακροάσεώς του από την OLAF.
- 60 Με υπηρεσιακό σημείωμα της 7ης Φεβρουαρίου 2001, η ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση» πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι η Επιτροπή είχε αποφασίσει να άρει την ασυλία του, κατόπιν σχετικής αιτήσεως που είχε υποβάλει στον πρόεδρο του οργάνου ο V., ανακριτής στο tribunal de première instance των Βρυξελλών.
- 61 Η έκθεση της IDOC της 22ας Φεβρουαρίου 2002 διευκρίνιζε, όσον αφορά τον προσφεύγοντα, ότι η ανάλυση των στοιχείων της έρευνας άφηνε να εννοηθεί ότι, μεταξύ 21ης και 29ης Νοεμβρίου 1996, είχε πραγματοποιηθεί στο γραφείο του προσφεύγοντος σύσκεψη, κατά τη διάρκεια της οποίας είχε συζητηθεί η δυνατότητα ανακατατάξεως του R. Berthelot στην ομάδα I των εξωτερικών επιστημόνων (σημείο 4.4 της εκθέσεως της IDOC).

- 62 Στις 18 Μαρτίου 2003 (βλ. ανωτέρω σκέψη 53), κατά του προσφεύγοντος απαγγέλθηκε κατηγορία για αυτουργία ή συνέργεια, αφενός, σε πλαστογραφία, ιδίως καθόσον είχε συντάξει ή ζητήσει να συνταχθούν δεκατρείς εντολές αποστολής και δεκατρία εκκαθαριστικά εξόδων αποστολής, προσθέτοντας ή ζητώντας να προστεθούν σε κάθε ένα από τα έγγραφα αυτά μνείες που δεν αντιστοιχούσαν στην πραγματικότητα, και, αφετέρου, σε απάτη, σε σχέση προς την επιστροφή των εξόδων αποστολής τα οποία αφορούσε η προηγούμενη κατηγορία. Ο προσφεύγων παρέλαβε το έγγραφο του ανακριτή, με το οποίο πληροφορήθηκε ότι είχε απαγγελθεί κατηγορία εναντίον του, στις 7 Απριλίου 2003.
- 63 Κατόπιν της απαγγελίας κατηγορίας, ο προσφεύγων υπέστη νευρική κατάθλιψη που τον υποχρέωσε επανειλημμένως να παύσει να εργάζεται.
- 64 Στις 25 Ιουλίου 2003, ο προσφεύγων απέστειλε στην Επιτροπή «δήλωση ατυχήματος/επαγγελματικής ασθένειας». Η δήλωση αυτή, η οποία συνοδευόταν από έκθεση του ιατρού του προσφεύγοντος, δεν περιείχε ρητό ισχυρισμό περί ηθικής παρενοχλήσεως εκ μέρους του οργάνου.
- 65 Στις 31 Ιουλίου 2003, η Επιτροπή βεβαίωσε ότι παρέλαβε τη δήλωση του προσφεύγοντος της 25ης Ιουλίου 2003 και τον πληροφόρησε ότι θα πραγματοποιούσε έρευνα προκειμένου να καθοριστεί η φύση και η αιτία της παθήσεώς του.
- 66 Τον Σεπτέμβριο του 2003, μία εβδομάδα αφότου ο προσφεύγων είχε επανέλθει στην υπηρεσία του μετά από αναρρωτική άδεια, το πρόγραμμα έρευνας με το οποίο ήταν επιφορτισμένος «πάγωσε» κατόπιν αιτήσεως της ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση». Το γεγονός αυτό προκάλεσε νέα παύση της εργασίας του προσφεύγοντος, η οποία παρατάθηκε έως τις αρχές Ιανουαρίου 2004.
- 67 Στις 16 Ιανουαρίου 2004, ο γενικός διευθυντής της ΓΔ «Έρευνα» πληροφόρησε προφορικά τον προσφεύγοντα ότι η ΑΔΑ σχεδίαζε να τον απομακρύνει από τη θέση του προς το συμφέρον της υπηρεσίας, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 50 του ΚΥΚ. Η πληροφορία αυτή επιβεβαιώθηκε στον προσφεύγοντα στις 20 Ιανουαρίου 2004 από τον προϊστάμενο του ιδιαίτερου γραφείου του μέλους της Επιτροπής που ήταν αρμόδιο για τον τομέα της επιστημονικής έρευνας, πλην όμως ουδέποτε υλοποιήθηκε. Κατόπιν της αναγγελίας αυτής, σημειώθηκε υποτροπή της καταθλίψεως του προσφεύγοντος, η οποία είχε ως επακόλουθο νέα παύση της εργασίας του, από τις 22 Ιανουαρίου 2004 έως τα τέλη του 2004.
- 68 Με απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2004, το μέλος της Επιτροπής που ήταν αρμόδιο για θέματα προσωπικού και διοικήσεως και, συνεπώς, για τις έρευνες και τις πειθαρχικές υποθέσεις, ο Ν. Κίνποσκ, κίνησε, υπό την ιδιότητά του ως ΑΔΑ, πειθαρχική διαδικασία κατά του προσφεύγοντος και ανέστειλε τη διαδικασία αυτή, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως αυτό ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, μέχρι την έκδοση αμετάκλητης αποφάσεως του βελγικού ποινικού δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή ανέφερε ότι, πέραν της κατηγορίας που είχε απαγγελθεί κατ' αυτού, προσαπτόταν στον προσφεύγοντα ότι είχε διαδραματίσει ενεργό ρόλο, ως προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson, αφενός, στη, θεωρούμενη ως αντικανονική, ανακατάταξη του R. Berthelot στην ομάδα I των εξωτερικών επιστημόνων της ΓΔ «Έρευνα» και, αφετέρου, στην πρόσληψή του ως εξωτερικού επιστήμονα στο ΚΚΕρ.
- 69 Το γραπτό κατηγορητήριο του εισαγγελέα, της 3ης Φεβρουαρίου 2004 (βλ. ανωτέρω σκέψη 54), περιείχε τις ακόλουθες εκτιμήσεις σχετικά με την κατηγορία της πλαστογραφίας που διατυπώθηκε κατά του προσφεύγοντος:

«[Κ]αίτοι ο [προσφεύγων] ήταν προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της [κας] Cresson, καμία δήλωση δεν αναφέρεται σ' αυτόν ούτε ρητώς ούτε εμμέσως· κανένα υλικό στοιχείο, όπως σημείωμα ή υπογραφή, δεν επιτρέπει να αποδειχθεί η συμμετοχή του στα πραγματικά περιστατικά· ο ίδιος προσκομίζει στοιχεία που αποδεικνύουν την πλαστότητα των εντολών αποστολής δηλώνοντας ότι ο δεύτερος κατηγορούμενος (R. Berthelot) ερχόταν την Τρίτη στις Βρυξέλλες, συνοδεύοντας την κα

Cresson και με το αυτοκίνητό της, και επέστρεψε στο Châtellerault (Γαλλία) την Πέμπτη, ενώ οι ημέρες αυτές αντιστοιχούσαν ακριβώς στις ημερομηνίες των πραγματοποιηθεισών αποστολών κατά την αντίστροφη έννοια [...]».

- 70 Το γραπτό κατηγορητήριο του εισαγγελέα καταλήγει ότι δεν υπήρχε κανένα στοιχείο που να ενοχοποιεί τον προσφεύγοντα για τις κατηγορίες της πλαστογραφίας και της απάτης.
- 71 Με επιστολή της 25ης Μαΐου 2004, ο προϊστάμενος της μονάδας «Ιατρική υπηρεσία (Βρυξέλλες)» της Επιτροπής πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι, λαμβανομένων υπόψη των ημερών απουσίας του λόγω ασθένειας, σχεδίαζε να ζητήσει από την ΑΔΑ να κινήσει έναντι αυτού τη διαδικασία αναπηρίας και τον ρώτησε αν είχε αντιρρήσεις επ' αυτού.
- 72 Με επιστολή της 23ης Ιουνίου 2004, ο προσφεύγων απάντησε ότι δεν είχε αντιρρήσεις στην κίνηση αυτής της διαδικασίας, υπό τον όρον ότι η διαδικασία αυτή θα στηριζόταν αποκλειστικώς στο άρθρο 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, που αφορά, ιδίως, την περίπτωση κατά την οποία η αναπηρία οφείλεται σε επαγγελματική ασθένεια.
- 73 Στις 29 Ιουνίου 2004, ο προϊστάμενος της μονάδας «Ιατρική Υπηρεσία (Βρυξέλλες)» απάντησε στον προσφεύγοντα ότι είχε λάβει γνώση της από 23 Ιουνίου 2004 επιστολής του. Ανέφερε επίσης ότι επιθυμούσε να του επιστήσει την προσοχή ότι δεν ήταν δυνατόν να προεξοφλήσει τα συμπεράσματα της επιτροπής αναπηρίας, ιδίως όσον αφορά την επαγγελματική αιτία της αναπηρίας, αλλά ότι η επιτροπή αναπηρίας θα εξέταζε αυτό το ζήτημα.
- 74 Στις 13 Ιουλίου 2004, κατόπιν του απαλλακτικού βουλεύματος το οποίο εξέδωσε το βελγικό ποινικό δικαστήριο στις 30 Ιουνίου 2004 υπέρ του προσφεύγοντος και των λοιπών κατηγορουμένων (βλ. ανωτέρω σκέψη 54), η Επιτροπή απέστειλε στον προσφεύγοντα επιστολή με την εξής διατύπωση:

«Όπως γνωρίζετε, η πειθαρχική διαδικασία που σας αφορά ανεστάλη εν αναμονή αποφάσεως του σώματος [των επιτρόπων] όσον αφορά την κα Έ. Cresson.

[...]

Μόλις [το βούλευμα του βελγικού ποινικού δικαστηρίου] καταστεί απρόσβλητο και αναλυθεί από τη νομική υπηρεσία, το σύνολο των ζητημάτων που αφορούν την κα Έ. Cresson θα υποβληθεί στην κρίση του [σ]ώματος των [ε]πιτρόπων. Αμέσως μετά, οι λοιποί φάκελοι, μεταξύ των οποίων και ο δικός σας, θα επανεξεταστούν με γνώμονα τη ληφθείσα απόφαση και θα υποβληθούν εκ νέου στην ΑΔΑ.»

- 75 Με απόφαση της 20ής Ιουλίου 2004, η οποία τέθηκε άμεσα σε ισχύ, η ΑΔΑ ανατοποθέτησε τον προσφεύγοντα στη νεοσυσταθείσα θέση του «κύριου συμβούλου επιφορτισμένου με τα οικονομικά ζητήματα» του γενικού διευθυντή της ΓΔ «Έρευνα» (στο εξής: απόφαση περί ανατοποθετήσεως). Το πρώτο εδάφιο αυτής της αποφάσεως αναφερόταν στην πολιτική κινητικότητα των υψηλόβαθμων στελεχών του προσωπικού και στο συμφέρον της υπηρεσίας.
- 76 Στις 14 Οκτωβρίου 2004, ο προσφεύγων υπέβαλε στην ΑΔΑ διοικητική ένσταση αμφισβητώντας την απόφαση περί ανατοποθετήσεως. Η ΑΔΑ απέρριψε την εν λόγω διοικητική ένσταση με απόφαση της 15ης Μαρτίου 2005. Ο προσφεύγων δεν άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως.
- 77 Στις 22 Οκτωβρίου 2004, ο προσφεύγων υπέβαλε, δυνάμει του άρθρου 90, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, αίτηση ζητώντας να τεθεί τέρμα στην κινηθείσα κατ' αυτού διοικητική διαδικασία. Προς στήριξη της αιτήσεώς του, επικαλέσθηκε ιδίως το απαλλακτικό βούλευμα του βελγικού ποινικού δικαστηρίου.

- 78 Στις 25 Οκτωβρίου 2004, ο προσφεύγων υπέβαλε στην Επιτροπή νέα «δήλωση εργατικού ατυχήματος και/ή επαγγελματικής ασθένειας», με την οποία υποστήριξε ότι η νευρική κατάθλιψη από την οποία έπασχε ήταν το αποτέλεσμα του συνόλου των μέτρων που είχε λάβει ως προς αυτόν η Επιτροπή και τα οποία μαρτυρούσαν πρόθεση να τον βλάψουν και να τον παρενοχλήσουν ηθικώς.
- 79 Η επιτροπή αναπηρίας εξέδωσε το πόρισμά της στις 29 Οκτωβρίου 2004. Στο πόρισμα αυτό αναφερόταν ότι ο προσφεύγων έπασχε από μόνιμη αναπηρία θεωρούμενη ως ολική, η οποία καθιστούσε αδύνατη την άσκηση των καθηκόντων που αντιστοιχούσαν σε θέση της σταδιοδρομίας του. Διευκρινιζόταν επίσης ότι η επιτροπή αναπηρίας δεν διατύπωνε άποψη, στο στάδιο αυτό, όσον αφορά τυχόν σχέση μεταξύ της διαπιστωθείσας αναπηρίας και της επαγγελματικής δραστηριότητας του προσφεύγοντος, «αναμένοντας έως ότου τεθούν στη διάθεσή της τα κρίσιμα στοιχεία από τα *ad hoc* ορισθέντα όργανα».
- 80 Με απόφαση της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004 που άρχισε να ισχύει στις 30 Νοεμβρίου 2004, ο προσφεύγων συνταξιοδοτήθηκε αυτοδικαίως βάσει του άρθρου 53 του ΚΥΚ και του χορηγήθηκε επίδομα αναπηρίας που καθορίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ.
- 81 Στις 25 Νοεμβρίου 2004, η Επιτροπή βεβαίωσε την παραλαβή της επιστολής του προσφεύγοντος της 25ης Οκτωβρίου 2004 και του επισήμανε ότι η διαδικασία που είχε κινηθεί τον Ιούλιο του 2003, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 73 του ΚΥΚ, επρόκειτο σύντομα να περατωθεί. Η Επιτροπή πληροφόρησε επίσης τον προσφεύγοντα ότι, λόγω των υπαινιγμών περί ηθικής παρενοχλήσεως τους οποίους είχε διατυπώσει, η εξέταση της αιτήσεώς του περί αναγνωρίσεως της επαγγελματικής φύσεως της ασθένειάς του είχε ανατεθεί στην IDOC, μόνη αρμόδια, μαζί με την OLAf, για τη διενέργεια διοικητικών ερευνών.
- 82 Στις 24 Δεκεμβρίου 2004, ο προσφεύγων απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή με την οποία της ζήτησε να αναθεωρήσει την απόφασή της να αναθέσει τη διενέργεια έρευνας στην IDOC. Προς στήριξη του αιτήματός του, επικαλέστηκε, αφενός, το ότι μια τέτοια έρευνα απλώς θα παρέτεινε περισσότερο τη διαδικασία που εκκρεμούσε ήδη από διετίας περίπου και, αφετέρου, την έλλειψη αμεροληψίας της υπηρεσίας αυτής. Με την επιστολή αυτή, ο προσφεύγων ζήτησε επίσης από την Επιτροπή να του διευκρινίσει, πρώτον, αν η απόφαση αυτή μπορούσε να αποτελέσει αντικείμενο διοικητικής ενστάσεως κατά το άρθρο 90, παράγραφος 2, του ΚΥΚ και, δεύτερον, αν η Επιτροπή είχε οριστικώς αποκλείσει το ενδεχόμενο να είχε πέσει ο ίδιος θύμα εργατικού ατυχήματος.
- 83 Με επιστολή της 4ης Φεβρουαρίου 2005, η Επιτροπή απάντησε στον προσφεύγοντα ότι η απόφαση περί αναθέσεως του φακέλου του στην IDOC δεν ήταν δεκτική προσφυγής και ότι οι επικρίσεις όσον αφορά την αμεροληψία της υπηρεσίας αυτής δεν μπορούσαν να γίνουν δεκτές. Η Επιτροπή επισήμανε επίσης στον προσφεύγοντα ότι δεν είχε υποβάλει δήλωση ατυχήματος, δεδομένου ότι, με την από 25 Ιουλίου 2003 δήλωσή του, παρέπεμψε ρητώς στο άρθρο 17 (περί δηλώσεως επαγγελματικής ασθένειας) της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, και όχι στο άρθρο 16 της εν λόγω ρυθμίσεως (που αφορούσε τη δήλωση ατυχήματος).
- 84 Με απόφαση της 28ης Φεβρουαρίου 2005, η ΑΔΑ απέρριψε την από 22 Οκτωβρίου 2004 αίτηση με την οποία ο προσφεύγων είχε ζητήσει να κλείσει η πειθαρχική διαδικασία που είχε κινηθεί κατ' αυτού. Η απόφαση αυτή αιτιολογήθηκε με το ότι η πειθαρχική και η ποινική διαδικασία ήταν ανεξάρτητες η μία από την άλλη και ότι, ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η βελγική ποινική διαδικασία είχε καταλήξει σε απαλλακτικό βούλευμα δεν σήμαινε ότι η πειθαρχική διαδικασία έπρεπε να κλείσει. Η ΑΔΑ ανέφερε, εξάλλου, ότι η πειθαρχική διαδικασία που αφορούσε τον προσφεύγοντα έπρεπε να παραμείνει

εκκρεμής, λόγω της σχέσεώς της με την προσφυγή που είχε ασκηθεί στις 7 Οκτωβρίου 2004 ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της Έ. Cresson. Η διατήρηση εκκρεμούς της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του προσφεύγοντος αιτιολογούνταν, μεταξύ άλλων, ως εξής:

«[Ο]ποιαδήποτε απόφαση επί της ουσίας στην υπόθεσή σας, είτε πρόκειται για το κλείσιμο είτε πρόκειται για τη συνέχιση της εξετάσεως του φακέλου σας, δεν θα ήταν ουδέτερη σε σχέση προς την εκκρεμή ενώπιον του Δικαστηρίου δίκη κατά της Έ. Cresson και θα μπορούσε, συνεπώς, να θεωρηθεί ως ανάρμοστη απόπειρα επηρεασμού.

Καίτοι η [διαδικασία που εκκρεμεί ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της Έ. Cresson] δεν είναι ποινικής φύσεως, πρέπει να εφαρμοστεί η νομολογία όσον αφορά τους λόγους αναστολής των πειθαρχικών διαδικασιών σε περιπτώσεις πειθαρχικής διώξεως, άρθρο 25 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ ([...] άρθρο 88[, πέμπτο εδάφιο,] του ΚΥΚ[, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004]). Συγκεκριμένα, το [Πρωτοδικείο] έχει κρίνει συναφώς ότι ο σκοπός του άρθρου αυτού συνίσταται και στο “να μην περιάγεται ο εν λόγω υπάλληλος, στο πλαίσιο της εναντίον του ποινικής διώξεως, σε θέση λιγότερο ευνοϊκή από αυτή στην οποία θα βρισκόταν αν δεν υπήρχε αυτή η απόφαση της διοικητικής αρχής [...]” (απόφαση της 19ης [Μαρτίου] 1998, T-74/96, Τζοάνος κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. [I-A-129 και]II-343 [...]).»

- 85 Με επιστολή της 24ης Μαρτίου 2005, ο προσφεύγων υπέβαλε τρίτη «δήλωση εργατικού ατυχήματος/επαγγελματικής ασθένειας».
- 86 Με επιστολή της 12ης Μαΐου 2005, η Επιτροπή πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι η νέα δήλωσή του, η οποία δεν συνεπαγόταν καμία μεταβολή επί της ουσίας, επρόκειτο απλώς να προστεθεί στον φάκελό του. Η επιστολή αυτή ανέφερε, εξάλλου, στον προσφεύγοντα ότι η IDOC είχε διαβιβάσει στις 16 Μαρτίου 2005 στον τομέα «Ασφαλίσεις και επαγγελματική ασθένεια» της Υπηρεσίας «Διαχείριση και εκκαθάριση των ατομικών δικαιωμάτων» (PMO) ένα υπόμνημα το οποίο επέτρεπε να κλείσει η διαδικασία έρευνας που είχε κινηθεί δυνάμει του άρθρου 17 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως (στο εξής: υπόμνημα της IDOC).
- 87 Με επιστολή της 19ης Μαΐου 2005, ο προσφεύγων ζήτησε να του κοινοποιηθεί αυτό το υπόμνημα της IDOC.
- 88 Στις 20 Μαΐου 2005, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως με την οποία η ΑΔΑ αρνήθηκε να κλείσει την διαδικασία κατόπιν της αιτήσεώς του.
- 89 Με επιστολή της 9ης Ιουνίου 2005, ο προϊστάμενος του τομέα «Ασφαλίσεις και επαγγελματική ασθένεια» της PMO αρνήθηκε να διαβιβάσει στον προσφεύγοντα αντίγραφο του υπομνήματος της IDOC στην έρευνα που είχε κινηθεί δυνάμει του άρθρου 17 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως. Προς δικαιολόγηση αυτής της αρνήσεως «μέχρι μεταγενεστέρας αποφάσεως» επικαλέσθηκε δύο λόγους. Πρώτον, κατ’ αυτόν, το εν λόγω υπόμνημα αποτελούσε προπαρασκευαστική πράξη την οποία ο ιατρός που είχε οριστεί από το όργανο έπρεπε να έχει στη διάθεσή του χωρίς να υπάρχει κίνδυνος η δημοσιοποίησή της να προδικάσει το συμπέρασμα της εκθέσεως που ήταν επιφορτισμένος να καταρτίσει. Δεύτερον, είχε εφαρμογή η εξαίρεση την οποία προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 και η οποία επιτρέπει στα θεσμικά όργανα να αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφο η δημοσιοποίηση του οποίου θα μπορούσε να θίξει την προστασία του σκοπού επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου.
- 90 Με επιστολή φέρουσα την ημερομηνία της 29ης Ιουνίου 2005, ο προσφεύγων υπέβαλε στην ΑΔΑ, στις 4 Ιουλίου 2005, αίτηση αποζημιώσεως για το σύνολο των βλαβών που είχε υποστεί λόγω των διαφόρων πταισμάτων που προσάπτει στην Επιτροπή.
- 91 Η διοικητική ένσταση της 20ής Μαΐου 2005 απορρίφθηκε με απόφαση της ΑΔΑ της 26ης Σεπτεμβρίου 2005.

- 92 Η αίτηση της 29ης Ιουνίου 2005 απορρίφθηκε με απόφαση της ΑΔΑ της 10ης Νοεμβρίου 2005. Στις 23 Ιανουαρίου 2006, ο προσφεύγων υπέβαλε διοικητική ένσταση, φέρουσα την ημερομηνία της 19ης Ιανουαρίου 2006, κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως. Η διοικητική αυτή ένσταση αποτέλεσε αντικείμενο σιωπηρής απορριπτικής αποφάσεως, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 90, παράγραφος 2, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ.
- 93 Στις 16 Δεκεμβρίου 2005, κατόπιν της αποφάσεως της 26ης Σεπτεμβρίου 2005 με την οποία απορρίφθηκε η διοικητική ένσταση της 20ής Μαΐου 2005 (βλ. ανωτέρω σκέψεις 88 και 91), ο προσφεύγων άσκησε προσφυγή-αγωγή πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως F-124/05.
- 94 Η απόφαση του Δικαστηρίου Επιτροπή κατά Cresson δημοσιεύθηκε στις 11 Ιουλίου 2006.
- 95 Στις 10 Αυγούστου 2006, κατόπιν της σιωπηρής αποφάσεως με την οποία απορρίφθηκε η από 19 Ιανουαρίου 2006 διοικητική ένστασή του (βλ. ανωτέρω σκέψη 92), ο προσφεύγων άσκησε την αγωγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-96/06.
- 96 Στις 16 Οκτωβρίου 2006, ο αντιπρόεδρος της Επιτροπής S. Kallas πληροφόρησε τον προσφεύγοντα ότι, κατόπιν προσεκτικής εξετάσεως της αποφάσεως Επιτροπή κατά Cresson, είχε αποφασίσει να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία που τον αφορούσε.
- 97 Στις 16 Μαρτίου 2007, η Επιτροπή κοινοποίησε στον προσφεύγοντα σχέδιο αποφάσεως με την οποία δεν δεχόταν την επαγγελματική αιτία της ασθένειάς του, βάσει των πορισμάτων στα οποία είχε καταλήξει ο ιατρός τον οποίο είχε ορίσει το όργανο.
- 98 Στις 3 Μαΐου 2007, ο προσφεύγων ζήτησε τη σύσταση της ιατρικής επιτροπής που προβλέπεται από το άρθρο 22 της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.
- 99 Στις 5 Δεκεμβρίου 2007, η ιατρική επιτροπή παρέδωσε την έκθεσή της, με την οποία αναγνώριζε, ομοφώνως, την επαγγελματική αιτία της ασθένειας του προσφεύγοντος. Τα συμπεράσματα της εκθέσεως της ιατρικής επιτροπής ήταν διατυπωμένα ως ακολούθως:
- «1. Κατόπιν του ψυχολογικού σοκ που υπέστη στο πλαίσιο των επαγγελματικών του δραστηριοτήτων στις [7 Απριλίου] 2003, [ο προσφεύγων] περιήλθε σε κατάσταση πρόσκαιρης ολικής ανικανότητας προς εργασία, από τις 10 Απριλίου 2003 και τουλάχιστον έως τις 31 Αυγούστου 2003.
 2. Στη συνέχεια, [ο προσφεύγων] προσπάθησε, σε δύο σύντομα χρονικά διαστήματα, να επανέλθει στην εργασία του, χωρίς όμως να το επιτύχει, με αποτέλεσμα νέες περιόδους πρόσκαιρης ολικής ανικανότητας, οι οποίες οφείλονται προδήλως στην αρχική πάθησή του.
 3. Κατά τον χρόνο της περατώσεως αυτής της ιατρικής πραγματογνωμοσύνης, [ο προσφεύγων] εξακολουθεί να τελεί σε κατάσταση πρόσκαιρης ολικής ανικανότητας, η δε κατάστασή του δεν φαίνεται να μπορεί να σταθεροποιηθεί.
 4. [Ο προσφεύγων] θα πρέπει να επανεξεταστεί εντός δύο περίπου ετών, κατόπιν αιτήσεως του μέρους που θα το ζητήσει.
- [...]
- 100 Εξάλλου, το μέρος «συζήτηση» της εκθέσεως της ιατρικής επιτροπής ανέφερε, μεταξύ άλλων, τα εξής:
- «Υπό τις συνθήκες αυτές, η [ι]ατρική [ε]πιτροπή, ομοφώνως, εκτιμά ότι η ψυχολογική κατάσταση [του προσφεύγοντος] πρέπει να θεωρηθεί ως υπό εξέλιξη και ότι η κατάστασή του δεν μπορεί να σταθεροποιηθεί προς το παρόν.

Λαμβάνοντας υπόψη τα διάφορα αυτά στοιχεία, η [ι]ατρική [ε]πιτροπή ομοφώνως κρίνει δικαιολογημένο να αναγνωριστεί [στον προσφεύγοντα] ανικανότητα άνω του 66 % από [18ης Μαρτίου] 2003.»

- 101 Στις 28 Μαρτίου 2008, ο προϊστάμενος του τομέα «Ασφάλιση ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών» της ΡΜΟ απέστειλε στον προσφεύγοντα επιστολή με την οποία ανέφερε ότι, βάσει της εκθέσεως της ιατρικής επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2007, ήταν σε θέση να αναγνωρίσει την επαγγελματική αιτία της ασθένειας από την οποία πάσχει ο ενδιαφερόμενος. Στην επιστολή αυτή επισυναπτόταν η έκθεση της ιατρικής επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2007.
- 102 Στις 8 Απριλίου 2008, ο προσφεύγων απέστειλε επιστολή στον προϊστάμενο του τομέα «Ασφάλιση ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών» της ΡΜΟ και του ζήτησε να λάβει αμελλητί απόφαση σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ.
- 103 Στις 28 Απριλίου 2008, ο προϊστάμενος του τομέα «Ασφάλιση ατυχημάτων και επαγγελματικών ασθενειών» της ΡΜΟ απάντησε στον προσφεύγοντα ότι, στο μέτρο που η έκθεση της ιατρικής επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2007 ανέφερε ότι η κατάσταση του προσφεύγοντος δεν είχε ακόμα «σταθεροποιηθεί» και ότι έπρεπε να επανεξεταστεί εντός δύο περίπου ετών, του ήταν αδύνατον να αποφανθεί, κατά το στάδιο αυτό, σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ.
- 104 Στις 9 Ιουνίου 2008, η επιτροπή αναπηρίας συνήλθε εκ νέου και, βάσει της εκθέσεως της ιατρικής επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2007, έκρινε ότι η αναπηρία του προσφεύγοντος είχε προκληθεί από ασθένεια επαγγελματικής προελεύσεως.
- 105 Με απόφαση της 16ης Ιουνίου 2008, η οποία ακύρωσε και αντικατέστησε την απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2004, η ΑΔΑ, βάσει των συμπερασμάτων της επιτροπής αναπηρίας της 9ης Ιουνίου 2008, χορήγησε στον προσφεύγοντα επίδομα αναπηρίας που καθορίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, με ισχύ από την ημέρα κατά την οποία ο ενδιαφερόμενος τέθηκε σε αναπηρία, ήτοι από τις 30 Νοεμβρίου 2004.
- 106 Στις 18 Φεβρουαρίου 2009, ο προσφεύγων άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ τρίτη ένδικη προσφυγή, πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως F-12/09, Α κατά Επιτροπής, με αίτημα, μεταξύ άλλων, αφενός, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής της 28ης Απριλίου 2008, καθόσον δεν αποφαίνεται σχετικά με το άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ, και, αφετέρου, την αποκατάσταση της βλάβης που του προξένησε το σύνολο των πταισμάτων τα οποία προσάπτει στην Επιτροπή όσον αφορά τη διεξαγωγή της διαδικασίας αναγνωρίσεως της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειάς του.

Διαδικασία

I – Στην υπόθεση F-124/05 πριν ενωθεί με την υπόθεση F-96/06

- 107 Με χωριστό δικόγραφο που κατέθεσε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ στις 12 Απριλίου 2006, η Επιτροπή προέβαλε ένσταση απαραδέκτου κατά της προσφυγής-αγωγής, βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων [νυν Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης], που εφαρμοζόταν κατ' αναλογία στο Δικαστήριο ΔΔ, δυνάμει του άρθρου 3, παράγραφος 4, της αποφάσεως 2004/752/ΕΚ, Ευρατόμ του Συμβουλίου, της 2ας Νοεμβρίου 2004, για την ίδρυση Δικαστηρίου Δημόσιας Διοίκησης της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ L 333, σ. 7), έως την έναρξη της ισχύος του Κανονισμού Διαδικασίας του Δικαστηρίου ΔΔ.

- 108 Με έγγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ στις 12 Μαΐου 2006 με τηλεομοιοτυπία (και του οποίου το πρωτότυπο κατατέθηκε στις 18 Μαΐου 2006), ο προσφεύγων κατέθεσε τις παρατηρήσεις του επί της ενστάσεως απαραδέκτου.
- 109 Με διάταξη της 29ης Ιουνίου 2006, το Δικαστήριο ΔΔ επιφυλάχθηκε να εξετάσει την ένσταση απαραδέκτου μαζί με την ουσία της υποθέσεως, βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 110 Κατόπιν της αποφάσεως περί τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας όσον αφορά τον προσφεύγοντα, η Επιτροπή, με χωριστό δικόγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ στις 18 Οκτωβρίου 2006 με τηλεομοιοτυπία (και του οποίου το πρωτότυπο κατατέθηκε στις 19 Οκτωβρίου 2006), ζήτησε την κατάργηση της δίκης, βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 111 Με έγγραφο που περιήλθε στη Γραμματεία του Δικαστηρίου ΔΔ στις 2 Νοεμβρίου 2006 με τηλεομοιοτυπία (και του οποίου το πρωτότυπο κατατέθηκε στις 6 Νοεμβρίου 2006), ο προσφεύγων κατέθεσε τις παρατηρήσεις του επί της αιτήσεως περί καταργήσεως της δίκης.
- 112 Με διάταξη της 22ας Νοεμβρίου 2006, το Δικαστήριο ΔΔ επιφυλάχθηκε να εξετάσει την αίτηση περί καταργήσεως της δίκης μαζί με την ουσία της υποθέσεως, βάσει του άρθρου 114, παράγραφος 4, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 113 Η Επιτροπή υπέβαλε το υπόμνημα αντικρούσεως με τηλεομοιοτυπία στις 8 Ιανουαρίου 2007 (το πρωτότυπο του υπομνήματος κατατέθηκε στις 11 Ιανουαρίου 2007).
- 114 Με διάταξη της 27ης Μαρτίου 2007, το Δικαστήριο ΔΔ ανέστειλε τη διαδικασία, κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων, μέχρι της περατώσεως της διαδικασίας που είχε κινήσει ο προσφεύγων δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ ή, το αργότερο, έως τις 30 Ιουνίου 2007, βάσει του άρθρου 77, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Με διατάξεις της 24ης Ιουλίου 2007 και της 26ης Οκτωβρίου 2007, η διαδικασία ανεστάλη εκ νέου βάσει της ίδιας διατάξεως, κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων, μέχρι της περατώσεως της διαδικασίας που είχε κινήσει ο προσφεύγων δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ ή, το αργότερο, έως, αντιστοίχως, τις 31 Οκτωβρίου 2007 και την 1η Μαρτίου 2008.
- 115 Στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, το Δικαστήριο ΔΔ κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα του Δικαστηρίου ΔΔ εντός των ταχθειςών προθεσμιών.
- 116 Στις 9 Ιουλίου 2008, το Δικαστήριο ΔΔ αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση στην ολομέλεια.

II – Στην υπόθεση F-96/06 πριν ενωθεί με την υπόθεση F-124/05

- 117 Η Επιτροπή υπέβαλε το υπόμνημα αντικρούσεως με τηλεομοιοτυπία στις 20 Νοεμβρίου 2006 (το πρωτότυπο του υπομνήματος κατατέθηκε στις 22 Νοεμβρίου 2006).
- 118 Με διάταξη της 27ης Μαρτίου 2007, το Δικαστήριο ΔΔ ανέστειλε τη διαδικασία, κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων, μέχρι της περατώσεως της διαδικασίας που είχε κινήσει ο προσφεύγων δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ ή, το αργότερο, έως τις 30 Ιουνίου 2007, βάσει του άρθρου 77, στοιχείο γ', του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου. Με διατάξεις της 24ης Ιουλίου 2007 και της 26ης Οκτωβρίου 2007, η διαδικασία ανεστάλη εκ νέου βάσει της ίδιας διατάξεως, κατόπιν κοινής αιτήσεως των διαδίκων, μέχρι της περατώσεως της διαδικασίας που είχε κινήσει ο προσφεύγων δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ ή, το αργότερο, έως, αντιστοίχως, τις 31 Οκτωβρίου 2007 και την 1η Μαρτίου 2008.

- 119 Στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, το Δικαστήριο ΔΔ κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα του Δικαστηρίου ΔΔ εντός των ταχθεισών προθεσμιών.
- 120 Στις 9 Ιουλίου 2008, το Δικαστήριο ΔΔ αποφάσισε να παραπέμψει την υπόθεση στην ολομέλεια.

III – Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις F-124/05 και F-96/06

- 121 Με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ της 22ας Ιανουαρίου 2009, οι υποθέσεις F-124/05 και F-96/06 ενώθηκαν προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, σύμφωνα με το άρθρο 46 του Κανονισμού Διαδικασίας.
- 122 Στο πλαίσιο μέτρων οργάνωσης της διαδικασίας, το Δικαστήριο ΔΔ κάλεσε τους διαδίκους να απαντήσουν σε γραπτές ερωτήσεις και να προσκομίσουν ορισμένα έγγραφα. Οι διάδικοι ανταποκρίθηκαν στα αιτήματα του Δικαστηρίου ΔΔ εντός των ταχθεισών προθεσμιών.

Αιτήματα των διαδίκων

I – Στην υπόθεση F-124/05

- 123 Ο προσφεύγων-ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:
- να ακυρώσει την απόφαση με την οποία η Επιτροπή δεν δέχθηκε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία·
 - να ακυρώσει την απόφαση της Επιτροπής της 26ης Σεπτεμβρίου 2005, με την οποία απορρίφθηκε η από 20 Μαΐου 2005 διοικητική ένστασή του·
 - να κρίνει την από 22 Οκτωβρίου 2004 αίτησή του παραδεκτή και βάσιμη·
 - να κρίνει ότι η Επιτροπή ευθύνεται για τα πταίσματα που διέπραξε κατά τη λήψη της αποφάσεως με την οποία αρνήθηκε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία και της αποφάσεως της 26ης Σεπτεμβρίου 2005·
 - να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει στον ίδιο και στην οικογένειά του το ποσό των 3 163 602 ευρώ·
 - να διατάξει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, παράγραφος 4, των οδηγιών προς τον Γραμματέα του Δικαστηρίου ΔΔ της 3ης Μαΐου 1994, την απόκρυψη της ταυτότητάς του από κάθε έγγραφο που θα δημοσιευθεί σε σχέση προς την παρούσα διαφορά·
 - να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.
- 124 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:
- να διαπιστώσει ότι παρέλκει η έκδοση αποφάσεως επί της προσφυγής-αγωγής·
 - επικουρικώς, να απορρίψει την προσφυγή-αγωγή ως απαράδεκτη·
 - επικουρικότερα, να κρίνει την προσφυγή-αγωγή αβάσιμη·

- να αποφανθεί επί των δικαστικών εξόδων κατά νόμον και, επικουρικώς, να επιφυλαχθεί να αποφασίσει επί των δικαστικών εξόδων με την απόφαση που θα εκδώσει επί της αγωγής που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-96/06.

II – Στην υπόθεση F-96/06

125 Ο ενάγων ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:

- να αναγνωρίσει ότι η Επιτροπή ευθύνεται για τα πταίσματα που διέπραξε·
- να υποχρεώσει την Επιτροπή να καταβάλει στον ίδιο και στην οικογένειά του το ποσό των 3 163 602 ευρώ
- να διατάξει, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 17, παράγραφος 4, των οδηγιών προς τον Γραμματέα του Δικαστηρίου ΔΔ της 3ης Μαΐου 1994, την απόκρυψη της ταυτότητάς του από κάθε έγγραφο που θα δημοσιευθεί σε σχέση προς την παρούσα διαφορά·
- να καταδικάσει την Επιτροπή στα δικαστικά έξοδα.

126 Η Επιτροπή ζητεί από το Δικαστήριο ΔΔ:

- να κρίνει την αγωγή εν μέρει απαράδεκτη ή, τουλάχιστον, αβάσιμη·
- να αποφανθεί κατά νόμον επί των δικαστικών εξόδων.

Σκεπτικό

I – Επί της προσφυγής-αγωγής F-124/05

127 Πρέπει, καταρχάς, να εξεταστεί το αίτημα καταργήσεως της δίκης που υπέβαλε η Επιτροπή.

A— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 128 Η Επιτροπή στηρίζει το αίτημά της περί καταργήσεως της δίκης σε δύο επιχειρήματα. Πρώτον, το συμφέρον του προσφεύγοντος να ζητήσει την ακύρωση της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία δεν υφίσταται πλέον, λόγω της αποφάσεως της ΑΔΑ της 16ης Οκτωβρίου 2006 με την οποία έκλεισε η εν λόγω διαδικασία κατόπιν της αποφάσεως Επιτροπή κατά Cresson. Δεύτερον, τα αγωγικά αιτήματα της προσφυγής-αγωγής F-124/05 είναι, κατ' ουσίαν, ταυτόσημα με τα αιτήματα της αγωγής F-96/06.
- 129 Ο προσφεύγων διευκρινίζει ότι δεν αμφισβητεί ότι η προσφυγή του έχει καταστεί άνευ αντικειμένου όσον αφορά το αίτημα ακυρώσεως της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή αρνήθηκε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία. Αντιθέτως, θεωρεί ότι το αίτημα αποζημιώσεως εξακολουθεί να ισχύει. Εκτιμά ότι, στο μέτρο που η προσφυγή-αγωγή F-124/05 ασκήθηκε σε χρόνο προγενέστερο της ασκήσεως της αγωγής F-96/06, το Δικαστήριο ΔΔ πρέπει να κρίνει πρώτον επί της πρώτης προσφυγής-αγωγής και κατόπιν να λάβει υπόψη του την απόφασή του όταν θα κρίνει τη δεύτερη αγωγή.

B— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 130 Με την από 22 Οκτωβρίου 2004 αίτησή του ο προσφεύγων ζήτησε να κλείσει η πειθαρχική διαδικασία που τον αφορούσε. Με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2006, η ΑΔΑ έκλεισε την εν λόγω διαδικασία. Συνεπώς, η τελευταία αυτή απόφαση παρέσχε στον προσφεύγοντα το αποτέλεσμα που επιδίωκε.
- 131 Εξάλλου, ο ίδιος ο προσφεύγων αναγνωρίζει ότι τα ακυρωτικά αιτήματα έχουν καταστεί άνευ αντικείμενου, κατόπιν της αποφάσεως με την οποία η Επιτροπή έκλεισε την πειθαρχική διαδικασία που είχε κινήσει σε βάρος του. Η αναγνώριση αυτή μπορεί να εκληφθεί ως παραίτηση του προσφεύγοντος από τα εν λόγω αιτήματα.
- 132 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί των ακυρωτικών αιτημάτων.
- 133 Αντιθέτως, τα αγωγικά αιτήματα διατηρούν το αντικείμενό τους.
- 134 Πρέπει, καταρχάς, να παρατηρηθεί, πρώτον, ότι η όγδοη αιτίαση της αγωγής που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-96/06 παραπέμπει στο σύνολο των λόγων των οποίων γίνεται επίκληση με την προσφυγή-αγωγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-124/05 και, δεύτερον, ότι τα αιτήματα της αγωγής F-96/06 είναι ταυτόσημα με τα αγωγικά αιτήματα της προσφυγής-αγωγής F-124/05.
- 135 Στη συνέχεια, πρέπει να υπομνησθεί ότι, όταν μια ένδικη προσφυγή αφορά τους ίδιους διαδίκους, έχει το ίδιο αντικείμενο και στηρίζεται στους ίδιους λόγους, πρέπει, σύμφωνα με πάγια νομολογία (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 17ης Μαΐου 1973, 58/72 και 75/72, Perincioolo κατά Συμβουλίου, Συλλογή τόμος 1972-1973, σ. 543, σκέψεις 3 έως 5, της 19ης Σεπτεμβρίου 1985, 172/83 και 226/83, Hoogovens Groep κατά Επιτροπής, Συλλογή 1985, σ. 2831, σκέψη 9, και της 22ας Σεπτεμβρίου 1988, 358/85 και 51/86, Γαλλία κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1988, σ. 4821, σκέψη 12· διάταξη του Δικαστηρίου ΔΔ της 19ης Σεπτεμβρίου 2006, F-22/06, Vienne κλπ. κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-1-101 και II-A-1-377, σκέψη 12), να απορρίπτεται ως απαράδεκτη.
- 136 Ωστόσο, παρά το γεγονός ότι η προσφυγή αγωγή F-124/05 πρωτοκολλήθηκε πριν από την αγωγή F-96/06, και λαμβανομένης υπόψη ότι οι υποθέσεις F-124/05 και F-96/06 συνεκδικάζονται προς διευκόλυνση της προφορικής διαδικασίας και προς έκδοση κοινής αποφάσεως, το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει ως πλέον ενδεδειγμένο, χάριν της ορθής απονομής της δικαιοσύνης, να μην εξετάσει τα αγωγικά αιτήματα που υπέβαλε ο προσφεύγων-ενάγων στο πλαίσιο της προσφυγής-αγωγής F-124/05, αλλά να τα εξετάσει στο πλαίσιο της αγωγής F-96/06.
- 137 Κατά συνέπεια, το αίτημα της Επιτροπής περί καταργήσεως της δίκης πρέπει να γίνει δεκτό στο σύνολό του.

II – Επί της αγωγής F-96/06

A— Επί του παραδεκτού

1. Επιχειρήματα των διαδίκων

- 138 Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, η Επιτροπή υποστήριξε ότι η αγωγή είναι πρόωρη και, συνεπώς, απαράδεκτη, λόγω της διαδικασίας που έχει κινήσει ο G (στο εξής: ενάγων) με σκοπό την αναγνώριση της επαγγελματικής φύσεως της ασθένειάς του. Η Επιτροπή στηρίζεται στην απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Δεκεμβρίου 1999, T-300/97, Latino κατά Επιτροπής (Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-259 και II-1263, σκέψεις 94 και 95), με την οποία κρίθηκε ότι ήταν πρόωρο το αίτημα υπαλλήλου προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που οφειλόταν στην επαγγελματική του ασθένεια,

με το αιτιολογικό ότι δεν ήταν δυνατόν, κατά το στάδιο κατά το οποίο είχε ασκηθεί η προσφυγή, να εκτιμηθεί κατά πόσον ήταν προσηκούσα η εκ του ΚΥΚ αποζημίωση την οποία μπορούσε να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος. Η Επιτροπή υπογραμμίζει, εν προκειμένω, ότι η έκθεση της ιατρικής επιτροπής ανέφερε ότι δεν ήταν δυνατόν να καθοριστεί το ποσοστό αναπηρίας του ενάγοντος, καθόσον δεν είχε σταθεροποιηθεί η κατάσταση της υγείας του, και ότι η περίπτωση του ενδιαφερομένου έπρεπε να επανεξεταστεί μετά διετία περίπου. Κατά την Επιτροπή, είναι αδύνατον, πριν γίνει γνωστό το αποτέλεσμα αυτής της επανεξετάσεως, να γνωρίζει το Δικαστήριο ΔΔ ποιο ποσό θα μπορεί ο ενάγων να λάβει βάσει του άρθρου 73, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Η πληροφορία, όμως, αυτή είναι απαραίτητη στο Δικαστήριο ΔΔ προκειμένου αυτό να κρίνει κατά πόσον η αποζημίωση που έλαβε ο ενάγων βάσει της διατάξεως αυτής συνιστά επαρκή αποζημίωση για την βλάβη που έχει υποστεί.

- 139 Ο ενάγων απαντά ότι δεν είναι απαραίτητο να καθορίσει η ιατρική επιτροπή το ποσοστό αναπηρίας προκειμένου η ΑΔΑ να λάβει την απόφασή της βάσει του άρθρου 73, παράγραφος 2, του ΚΥΚ. Συγκεκριμένα, κατά το άρθρο 11, παράγραφος 2, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, σε περίπτωση ολικής μόνιμης αναπηρίας του ασφαλισμένου οφειλομένης σε ατύχημα ή επαγγελματική ασθένεια, η ΒΣΨΑ είναι 100 % και καταβάλλεται στον ενδιαφερόμενο το κεφάλαιο που προβλέπει το άρθρο 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ. Στις 29 Οκτωβρίου 2004, η επιτροπή αναπηρίας διαπίστωσε ότι ο ενάγων είχε υποστεί ολική μόνιμη αναπηρία.
- 140 Ο ενάγων υποστηρίζει, εξάλλου, ότι το Πρωτοδικείο, με την απόφαση της 10ης Δεκεμβρίου 2008, T-57/99, Nardone κατά Επιτροπής (η οποία δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή), έκρινε ότι ο κανόνας που διατυπώνει η προμνησθείσα απόφαση Latino κατά Επιτροπής, και σύμφωνα με τον οποίο η τυχόν αποζημίωση για πταίσμα της υπηρεσίας αντιπροσωπεύει μόνον ένα συμπλήρωμα της εκ του ΚΥΚ αποζημιώσεως και δεν χορηγείται παρά μόνον αν διαπιστωθεί η ανεπάρκεια των ποσών που έχουν χορηγηθεί βάσει του ΚΥΚ, δεν πρέπει να εφαρμόζεται συστηματικά. Εκτιμά ότι η λύση την οποία καθιερώνει η προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής πρέπει να εφαρμοστεί στην περίπτωση του, καθόσον η αδικαιολόγητη παράταση της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ διαιωνίζει την κατάσταση αβεβαιότητας στην οποία ευρίσκεται από πολλών ετών και εμποδίζει τη σταθεροποίηση της καταστάσεως της υγείας του. Όμως, η Επιτροπή αρνείται να τον αποζημιώσει προτού σταθεροποιηθεί η κατάσταση της υγείας του. Ο ενάγων εκτιμά ότι, με τον τρόπο αυτόν, η Επιτροπή τον έχει εγκλωβίσει σε ένα «φαύλο κύκλο», στον οποίο μόνο το Δικαστήριο ΔΔ θα μπορούσε να θέσει τέρμα καταδικάζοντας το θεσμικό όργανο να τον αποζημιώσει άμεσα.
- 141 Η Επιτροπή απαντά στο επιχείρημα αυτό ότι, εν προκειμένω, δεν συντρέχουν οι εξαιρετικές περιστάσεις που οδήγησαν στην προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής.

2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 142 Το Δικαστήριο ΔΔ παρατηρεί, προκαταρκτικώς, ότι η Επιτροπή δεν επικαλέστηκε με το υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση F-96/06 ότι η αγωγή ήταν απαράδεκτη ως προώρως ασκηθείσα, αλλά προέβαλε το επιχείρημα αυτό μόνον, πρώτον, με το υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση F-124/05, διευκρινίζοντας ότι το επιχείρημα αυτό ίσχυε και για την αγωγή F-96/06, κατόπιν με επιστολή της 25ης Φεβρουαρίου 2008, που εστάλη ως απάντηση σε μέτρο οργανώσεως της διαδικασίας το οποίο αποφάσισε το Δικαστήριο ΔΔ όσον αφορά αμφότερες τις υποθέσεις, και, τέλος, κατά την κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση των δύο υποθέσεων.
- 143 Πάντως, το γεγονός ότι η Επιτροπή δεν προέβαλε αυτήν την ένσταση απαραδέκτου με το υπόμνημα αντικρούσεως στην υπόθεση F-96/06 δεν εμποδίζει το Δικαστήριο ΔΔ να την εξετάσει δεδομένου ότι οι προϋποθέσεις του παραδεκτού των προσφυγών που ασκούνται δυνάμει των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ είναι δημοσίας τάξεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 18ης Δεκεμβρίου 2008, T-90/07 P και T-99/07 P, Βέλγιο και Επιτροπή κατά Genette, η οποία δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 87 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Εξάλλου, εν προκειμένω, θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι

οι δύο υποθέσεις συνεκδικάζονται (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, απόφαση του Δικαστηρίου της 18ης Μαρτίου 1980, 26/79 και 86/79, *Forges de Thy-Marcinelle και Monceau κατά Επιτροπής*, Συλλογή τόμος 1980/I, σ. 585, σκέψη 4), καθώς και ότι οι διάδικοι είχαν τη δυνατότητα να συζητήσουν το θέμα αυτό κατ' αντιμωλία κατά την κοινή επ' ακροατηρίου συζήτηση των δύο υποθέσεων.

- 144 Εν προκειμένω, οι ζημίες τις οποίες επικαλείται ο ενάγων δεν προέρχονται όλες από βλάβη της υγείας του και, συνεπώς, δεν μπορούν *a priori* να θεωρηθούν ως δυνάμενες να αποκατασταθούν πλήρως στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνώρισεως της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειάς του. Ορισμένες από τις αιτιάσεις που προβάλλει ο ενάγων αφορούν καταστάσεις δυνάμενες να προξενήσουν σε υπάλληλο ηθική βλάβη έστω και αν δεν έχει προσβληθεί από επαγγελματική ασθένεια.
- 145 Ειδικότερα, οι πολυάριθμες προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας που καταγγέλλει ο ενάγων είναι ικανές να του έχουν προξενήσει ηθική βλάβη διαφορετική από βλάβη της υγείας του, η οποία, συνεπώς, δεν μπορεί να ικανοποιηθεί με το κεφάλαιο που προβλέπεται από το άρθρο 73 του ΚΥΚ.
- 146 Συγκεκριμένα, ο ενάγων ζητεί και ικανοποίηση για την ηθική βλάβη που του προξένησε η υπερβολική διάρκεια της πειθαρχικής διαδικασίας που κινήθηκε εναντίον του.
- 147 Πρέπει, συναφώς, να παρατηρηθεί ότι η πειθαρχική διαδικασία περιάγει κάθε υπάλληλο σε κατάσταση αβεβαιότητας ως προς το επαγγελματικό του μέλλον, η οποία αναγκαστικά του προξενεί ένα ορισμένο άγχος και μια ορισμένη αγωνία. Όταν η αβεβαιότητα αυτή παρατείνεται επί υπερβολικά μεγάλο χρονικό διάστημα, η ένταση του άγχους και της αγωνίας που έχουν προκληθεί στον υπάλληλο αυξάνεται πέραν του δικαιολογημένου μέτρου. Έτσι, η υπερβολική διάρκεια μιας πειθαρχικής διαδικασίας πρέπει να θεωρείται ως πιθανολογούσα την ύπαρξη ηθικής βλάβης του ενδιαφερομένου.
- 148 Δεν αμφισβητείται ότι τα άτομα που αντιμετωπίζουν μια τέτοια κατάσταση σοβαρής αβεβαιότητας η οποία διαρκεί πέραν του ευλόγου χρόνου είναι δυνατόν να αντιδράσουν κατά διαφορετικό τρόπο, π.χ. ανάλογα της τυχόν ψυχολογικής τους αστάθειας. Έτσι, οι συνέπειες της μη εύλογης διάρκειας μιας πειθαρχικής διαδικασίας μπορεί να συνίστανται σε ψυχική οδύνη ή, στις σοβαρότερες περιπτώσεις, στην εκδήλωση πραγματικής ψυχικής ασθένειας ή την επιδείνωση μιας προϋπάρχουσας ψυχικής ασθένειας.
- 149 Όσον αφορά, ειδικότερα, την ηθική βλάβη που μπορεί να προξενηθεί από την υπερβολική διάρκεια μιας πειθαρχικής διαδικασίας, πρέπει να διακρίνεται, αφενός, η ηθική βλάβη που προξενείται σε κάθε μόνιμο ή έκτακτο υπάλληλο, ανεξαρτήτως τυχόν ασθένειας, και, αφετέρου, η βλάβη που προξενείται από τυχόν ψυχική ασθένεια —ή την επιδείνωση μιας τέτοιας ασθένειας— που προξενήθηκε από την υπερβολική διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 2ας Μαΐου 2007, F-23/05, *Giraudy κατά Επιτροπής*, η οποία δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψεις 197 έως 202).
- 150 Συνεπώς, αίτημα αποζημιώσεως που αποσκοπεί στην αποκατάσταση βλάβης του πρώτου είδους είναι παραδεκτό ανεξαρτήτως τυχόν διαδικασίας κινηθείσας από τον υπάλληλο δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ.
- 151 Αντιθέτως, κατά τη νομολογία, αίτημα αποζημιώσεως υπαλλήλου με το οποίο ζητείται η αποκατάσταση της υλικής ζημίας και η ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που προξενήθηκε από επαγγελματική ασθένεια δεν είναι κατά κανόνα παραδεκτό εφόσον δεν έχει ακόμα περατωθεί η κινηθείσα δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ διαδικασία.
- 152 Πρέπει, συναφώς, να υπομνησθεί ότι το καθεστώς που θεσπίστηκε σε εκτέλεση του άρθρου 73 του ΚΥΚ προβλέπει κατ' αποκοπήν αποζημίωση σε περίπτωση επαγγελματικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας, χωρίς να είναι αναγκαίο να αποδείξει ο ενδιαφερόμενος οποιοδήποτε πταίσμα του θεσμικού οργάνου. Εξάλλου, από τη νομολογία προκύπτει ότι μόνον όταν διαπιστώνεται

- ότι το καθεστώς του ΚΥΚ δεν επιτρέπει προσήκουσα αποκατάσταση της προξενθείσας ζημίας έχει ο υπάλληλος δικαίωμα να ζητήσει πρόσθετη αποζημίωση (αποφάσεις του Δικαστηρίου της 8ης Οκτωβρίου 1986, 169/83 και 136/84, Leussink κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 2801, σκέψη 13, και της 9ης Σεπτεμβρίου 1999, C-257/98 P, Lucaccioni κατά Επιτροπής, Συλλογή 1999, σ. I-5251, σκέψη 22· απόφαση του Πρωτοδικείου της 14ης Μαΐου 1998, T-165/95, Lucaccioni κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1998, σ. I-A-203 και II-627, σκέψη 71, και προμνησθείσα απόφαση Latino κατά Επιτροπής, σκέψη 94).
- 153 Κατά συνέπεια, αγωγή με την οποία ο υπάλληλος ζητούσε την αποκατάσταση της ζημίας που ισχυριζόταν ότι υπέστη εξ αιτίας της επαγγελματικής του ασθένειας, ασκηθείσα πριν περατωθεί η κινηθείσα δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ διαδικασία, κρίθηκε πρόωρη, στο μέτρο που δεν ήταν δυνατόν, κατά το στάδιο της ασκήσεως της αγωγής, να εκτιμηθεί ο πρόσφορος χαρακτήρας της εκ του ΚΥΚ αποζημιώσεως την οποία είχε δικαίωμα να διεκδικήσει ο ενδιαφερόμενος (προμνησθείσα απόφαση Latino κατά Επιτροπής, σκέψεις 94 και 95).
- 154 Πάντως, σε πρόσφατη απόφαση, το Πρωτοδικείο έκρινε ότι δεν μπορούσε να συνάγεται συστηματικά από τη μη περάτωση της ιατρικής διαδικασίας ο πρόωρος χαρακτήρας αιτήματος για τη χορήγηση αποζημιώσεως λόγω υπηρεσιακού πταίσματος του θεσμικού οργάνου (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής, σκέψη 56). Πράγματι, η απόφαση αυτή διευκρινίζει ότι για τον υπάλληλο είναι μεν συνήθως ταχύτερο και λιγότερο επαχθές να αποδείξει, ενδεχομένως, ότι δικαιούται κατ' αποκοπήν αποζημίωση δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ από το να αποδείξει ότι πληρούνται οι απαραίτητες προϋποθέσεις θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Κοινότητας, αυτό όμως δεν συμβαίνει πάντοτε (προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής, σκέψη 56). Ακριβώς λαμβάνοντας υπόψη την οικονομία της διαδικασίας, αρχή η οποία απαιτεί στάθμιση των διαφόρων παραγόντων σε μια συγκεκριμένη περίπτωση, εξάρτησε το Πρωτοδικείο, στην προμνησθείσα απόφασή του Latino κατά Επιτροπής, το παραδεκτό της αγωγής αποζημιώσεως του κοινού δικαίου από την εξάντληση της διαδικασίας της αποζημιώσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 73 του ΚΥΚ (προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής, σκέψη 56).
- 155 Μπορεί, συναφώς, να διευκρινιστεί ότι, προκειμένου για τον καθορισμό και την εκτίμηση βλάβης οφειλόμενης σε επαγγελματική ασθένεια, η διαδικασία που προβλέπεται για την εφαρμογή του άρθρου 73 του ΚΥΚ πρέπει να θεωρείται ως *lex specialis* σε σχέση προς το κοινό δίκαιο της εξωσυμβατικής ευθύνης (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα απόφαση Giraudy κατά Επιτροπής, σκέψεις 193 έως 196).
- 156 Στην πλειονότητα των περιπτώσεων, ο καθορισμός της αιτιώδους συνάφειας μεταξύ των όρων ασκήσεως των καθηκόντων και της προβαλλόμενης βλάβης, καθώς και η εκτίμηση της εν λόγω βλάβης, απαιτούν προσφυγή σε ιατρική πραγματογνωμοσύνη, οπότε ο εκ μέρους του δικαστή της Ένωσης καθορισμός της εν λόγω αιτιώδους συνάφειας και της εν λόγω βλάβης πριν περατωθεί η κινηθείσα δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ διαδικασία είναι άνευ νοήματος, αν όχι αδύνατος.
- 157 Αυτή η περίπτωση συντρέχει εν προκειμένω, οπότε η λύση που υιοθετήθηκε με την προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής δεν μπορεί να τύχει εφαρμογής.
- 158 Η λύση αυτή υπαγορεύθηκε από λόγους οικονομίας της διαδικασίας, υπό «τις εξαιρετικές περιστάσεις οι οποίες χαρακτήριζαν αυτή» την υπόθεση» (προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής, σκέψη 57). Πράγματι, στην υπόθεση αυτή, δεν ήταν αναγκαία μια ιατρική πραγματογνωμοσύνη προκειμένου να εκτιμηθεί η ηθική βλάβη την οποία είχε υποστεί ο A. Nardone και η οποία συνίστατο στο ότι είχε εργαστεί σε σκονισμένο και ανθυγιεινό περιβάλλον (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα απόφαση Nardone κατά Επιτροπής, σκέψεις 98 έως 123).
- 159 Αντιθέτως, στην υπό κρίση υπόθεση, μια ιατρική πραγματογνωμοσύνη επιβάλλεται για τον καθορισμό της εκτάσεως της σωματικής και ψυχικής βλάβης που μπορεί να αποδοθεί στις συνθήκες ασκήσεως της επαγγελματικής δραστηριότητας του ενάγοντος.

- 160 Εξάλλου, φαίνεται ότι η διαδικασία που έχει κινήσει ο ενάγων δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ πρόκειται σύντομα να περατωθεί, όπως αποκάλυψε η Επιτροπή κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση. Πράγματι, η έκθεση της ιατρικής επιτροπής της 5ης Δεκεμβρίου 2007 αναφέρει ότι ο ενάγων έπρεπε να επανεξεταστεί εντός δύο περίπου ετών, κατόπιν αιτήσεως του ενδιαφερόμενου μέρους που θα το ζητούσε.
- 161 Εξάλλου, πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 19, παράγραφος 3, δεύτερο εδάφιο, της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως προβλέπει ότι, όταν, μετά την παύση της ιατρικής αγωγής, δεν είναι ακόμη δυνατός ο οριστικός καθορισμός του ποσοστού αναπηρίας, η έκθεση της ιατρικής επιτροπής πρέπει να προσδιορίζει την ημερομηνία κατά την οποία πρέπει το αργότερο να επανεξετασθεί ο ασφαλισμένος. Όμως, η διάταξη αυτή πρέπει αναγκαστικά να ερμηνεύεται περιοριστικώς. Πράγματι, αν ήταν δυνατόν η ιατρική επιτροπή να μεταθέτει επανειλημμένως την ημερομηνία κατά την οποία ο φάκελος του ασφαλισμένου πρέπει να επανεξεταστεί, ορισμένοι ασφαλισμένοι ουδέποτε θα έβλεπαν εν ζωή την καταβολή του κεφαλαίου που προβλέπει το άρθρο 73 του ΚΥΚ. Εξάλλου, μια ευρεία ερμηνεία της διατάξεως αυτής θα αγνοούσε την έννοια της σταθεροποιήσεως, όπως αυτή καθορίζεται στο άρθρο 19, παράγραφος 3, της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, σύμφωνα με την οποία οι συνέπειες ενός ατυχήματος ή μιας επαγγελματικής ασθένειας έχουν σταθεροποιηθεί εφόσον οι εν λόγω συνέπειες έχουν παγιωθεί ή η χειροτέρευσή τους θα είναι πολύ αργή ή πολύ περιορισμένη. Επομένως, η έννοια της σταθεροποιήσεως δεν αποκλείει κάθε εξέλιξη της καταστάσεως του ασθενούς, αλλά συνεπάγεται μια παγίωση ή μια πολύ αργή εξέλιξη.
- 162 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι, εν προκειμένω, η αρχή της οικονομίας της διαδικασίας απαιτεί την περάτωση της ειδικής διαδικασίας που προβλέπεται για την εφαρμογή του άρθρου 73 του ΚΥΚ.
- 163 Συνεπώς, χωρίς να είναι απαραίτητο να λάβει το Δικαστήριο ΔΔ θέση επί των αιτιάσεων του ενάγοντος σχετικά με τη διεξαγωγή της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ, συμπεριλαμβανομένων των αιτιάσεων που αντλούνται από τη μη εφαρμογή του άρθρου 11, παράγραφος 2, της νέας ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, και οι οποίες εκτίθενται στη σκέψη 139 της παρούσας αποφάσεως, το αίτημα του ενάγοντος, καθόσον αφορά την αποκατάσταση της βλάβης που αποτελεί συνέπεια της επαγγελματικής ασθένειας από την οποία πάσχει, πρέπει να θεωρηθεί πρόωρο και, κατά συνέπεια, να απορριφθεί ως απαράδεκτο. Αντιθέτως, το αίτημα αποζημιώσεως του ενάγοντος, στο μέτρο που αφορά την πτυχή της ηθικής βλάβης που είναι ανεξάρτητη της ασθένειας από την οποία πάσχει, κρίνεται παραδεκτό.

B— Επί της ουσίας

- 164 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε διάφορα πταίσματα που μαρτυρούν ηθική παρενόχλησή του. Στα διάφορα αυτά πταίσματα οφείλονται η εκδήλωση και οι διαδοχικές επανεμφανίσεις της νευρικής καταθλίψεως από την οποία πάσχει και εξ αιτίας της οποίας συνταξιοδοτήθηκε. Συνεπώς, υπέστη υλική ζημία συνιστάμενη στη διαφορά μεταξύ του μισθού του υπαλλήλου και του επιδόματος αναπηρίας του, καθώς και ιδιαιτέρως βαριά ηθική βλάβη.
- 165 Προκαταρκτικώς, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, με το δικόγραφο της αγωγής του, ο ενάγων ζητούσε τον διορισμό πραγματογνώμονα που θα είχε ως αποστολή να καθορίσει αριθμητικώς το ύψος της υλικής ζημίας και της ηθικής βλάβης που είχε υποστεί ο ενάγων. Κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο ενάγων δεν μνημόνευσε πλέον το αίτημα αυτό και παρέσχε ενημερωμένη εκτίμηση της ζημίας του, η οποία αναφερόταν ως ανερχόμενη στο ποσό των 3 163 602 ευρώ. Αυτό θα πρέπει να εκληφθεί ως παραίτηση του ενάγοντος από το αίτημά του περί διορισμού πραγματογνώμονα.
- 166 Αποτελεί πάγια νομολογία ότι, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως που έχει ασκηθεί από υπάλληλο, η ευθύνη της Κοινότητας προϋποθέτει τη συνδρομή ενός συνόλου προϋποθέσεων όσον αφορά το παράνομο της συμπεριφοράς που προσάπτεται στα όργανα, το υποστατό της ζημίας και την ύπαρξη

αιτιώδους συνάφειας μεταξύ της συμπεριφοράς και της προβαλλόμενης ζημίας (απόφαση του Δικαστηρίου της 21ης Φεβρουαρίου 2008, C-348/06 P, Επιτροπή κατά Girardot, Συλλογή 2008, σ. I-833, σκέψη 52 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία· απόφαση του Πρωτοδικείου της 6ης Μαΐου 2009, T-12/08 P, M κατά ΕΜΕΑ, Συλλογή Υπ.Υπ. 2009, σ. I-B-1-31 και II-B-1-159, σκέψη 98).

¹⁶⁷ Πρέπει, καταρχάς, να εξεταστεί αν η Επιτροπή υπέπεσε σε πταίσμα ικανό να θεμελιώσει την ευθύνη της.

1. Επί των πταισμάτων που προσάπτονται στην Επιτροπή

¹⁶⁸ Ο ενάγων προβάλλει οκτώ αιτιάσεις προς στήριξη της αγωγής αποζημιώσεως. Καταγγέλλει κατ' ουσίαν:

- την καθ' υπόθεση αδικαιολόγητη ενοχοποίησή του στην «υπόθεση Berthelot» (πρώτη αιτίαση)·
- διάφορες παραλείψεις και προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας κατά τις διοικητικές έρευνες (δεύτερη αιτίαση)·
- παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF (τρίτη αιτίαση)·
- το παράνομο της άρσεως της ετεροδικίας του (τέταρτη αιτίαση)·
- το παράνομο της αποφάσεως τοποθετήσεώς του σε άλλη θέση (πέμπτη αιτίαση)·
- διάφορες παρανομίες στο πλαίσιο της διαδικασίας αναγνωρίσεως της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειάς του (έκτη αιτίαση)·
- το παράνομο της γνωμοδοτήσεως που εξέδωσε η επιτροπή αναπηρίας στις 29 Οκτωβρίου 2004 (έβδομη αιτίαση)·
- το παράνομο της κινήσεως και της συνεχίσεως πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του (όγδοη αιτίαση).

Επί της πρώτης αιτιάσεως, που αντλείται από την καθ' υπόθεση αδικαιολόγητη ενοχοποίηση του ενάγοντος στην «υπόθεση Berthelot»

Επιχειρήματα των διαδίκων

¹⁶⁹ Με την πρώτη αιτίαση, ο ενάγων καταγγέλλει την κατ' αυτόν όλως αδικαιολόγητη ενοχοποίησή του στην «υπόθεση Berthelot». Η Επιτροπή, θεωρώντας τον, ενώ δεν υπήρχαν αποδείξεις, ως τον κυριότερο εμπνευστή της «υποθέσεως Berthelot», «[δ]ιατυπώνοντας, χωρίς το παραμικρό έρεισμα, τόσο σοβαρές κατηγορίες εναντίον [του], αποκρύπτοντας από τις βελγικές δικαστικές αρχές τις —ουσιώδεις ωστόσο— παρατηρήσεις [που είχε διατυπώσει], κρατώντας τες επί τόσο χρονικό διάστημα χωρίς να προβεί σε καμία ενέργεια έρευνας ώστε να τις επαληθεύσει και, μάλιστα, κινώντας πειθαρχική διαδικασία εναντίον [του]», παρέβη το καθήκον αρωγής, παραβίασε την αρχή της χρηστής διοικήσεως, πρόδωσε τη δικαιολογημένη εμπιστοσύνη του ενδιαφερομένου και παρέβη την αιτιολογική σκέψη 10 του κανονισμού 1073/1999, που καθιερώνει το δικαίωμα σύμφωνα με το οποίο τα συμπεράσματα μιας έρευνας της OLAF πρέπει να βασίζονται μόνο σε στοιχεία με αποδεικτική αξία.

¹⁷⁰ Με την απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2005 με την οποία απέρριψε την αίτηση του ενάγοντος, η ΑΔΑ έκρινε ότι τα επιχειρήματα που προβάλλει ο ενάγων στο πλαίσιο της πρώτης αυτής αιτιάσεως εμπίπτουν στην ουσία της πειθαρχικής διαδικασίας.

- 171 Απαντώντας στο επιχείρημα αυτό, ο ενάγων διευκρίνισε με την αγωγή του ότι η πρώτη αιτίαση βαίνει πέραν της όγδοης αιτιάσεως της αγωγής, η οποία αφορά το παράτυπο της πειθαρχικής διαδικασίας.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 172 Στο μέτρο που τα επιχειρήματα που προβάλλονται με την παρούσα αιτίαση έχουν στενή σχέση με την όγδοη αιτίαση, με την οποία ο ενάγων επικρίνει την απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας εναντίον του, τα επιχειρήματα αυτά θα εξεταστούν στο πλαίσιο της εν λόγω αιτιάσεως.
- 173 Στο μέτρο που η παρούσα αιτίαση μπορεί να εκληφθεί ως επικρίνουσα το γεγονός ότι οι έρευνες της OLAF και της IDOC αφορούσαν τον ενάγοντα, πρέπει να διευκρινιστεί ότι τα θεσμικά όργανα διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την κίνηση και τη διεξαγωγή διοικητικών ερευνών, υπό τον όρον ότι υπάρχει εύλογη υπόνοια διαπράξεως πειθαρχικού παραπτώματος.
- 174 Εν προκειμένω, ο ενάγων ήταν προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson, μέλους της Επιτροπής, κατά τον χρόνο της παράνομης ανακατατάξεως του R. Berthelot σε υψηλότερο βαθμό και της επίσης παράνομης προσλήψεώς του στο ΚΚΕρ. Εξάλλου, ορισμένοι μόνιμοι ή έκτακτοι υπάλληλοι αναφέρθηκαν στον ενάγοντα με τη μαρτυρική κατάθεσή τους. Ειδικότερα, η Τ., βοηθός διοικητική υπάλληλος στο ΚΚΕρ., υποστήριξε ότι είχε αποστείλει στον ενάγοντα, κατόπιν ρητής αιτήσεώς του, σημείωμα σχετικά με το εφικτό της ανακατατάξεως του R. Berthelot και τυχόν προσλήψεώς του ως εξωτερικού επιστήμονα στο ΚΚΕρ.
- 175 Ήταν, συνεπώς, θεμιτό να εξετάσουν η OLAF και η IDOC, στο πλαίσιο των ερευνών τους, αν ο ενάγων, ως προϊστάμενος ιδιαίτερου γραφείου, είχε διαδραματίσει κάποιο ρόλο τις διαπιστωθείσες παρατυπίες και, αν ναι, σε τι συνίστατο αυτός ο ρόλος.
- 176 Λαμβανομένου υπόψη ότι στο πλαίσιο της υποθέσεως «Berthelot» υπήρχαν στοιχεία ικανά να δημιουργήσουν εύλογη υπόνοια σε βάρος του ενάγοντος, η αιτίαση, στο μέτρο που αφορά την κίνηση και τη διενέργεια ερευνών που αφορούσαν τον ενδιαφερόμενο, πρέπει να απορριφθεί.

Επί της δεύτερης αιτιάσεως, που αντλείται από παραλείψεις και προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας κατά τις διοικητικές έρευνες

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 177 Η δεύτερη αιτίαση χωρίζεται σε δύο σκέλη. Στο πρώτο σκέλος της αιτιάσεως, ο ενάγων καταγγέλλει διάφορες παραλείψεις και προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας κατά τη διεξαγωγή των διοικητικών ερευνών. Με το δεύτερο σκέλος της αιτιάσεως, ο ενάγων επικρίνει τη μεροληπτική στάση των αρχών που διενέργησαν τις διοικητικές έρευνες.
- 178 Στο πρώτο σκέλος της αιτιάσεως, ο ενάγων προβάλλει τα ακόλουθα επιχειρήματα.
- 179 Καταρχάς, ο ενάγων «ωθήθηκε στο προσκήνιο», ενώ άλλα άτομα που είχαν παρέμβει στην ανακατάταξη του R. Berthelot σε υψηλότερο βαθμό και στην πρόσληψή του στο ΚΚΕρ. δεν κατηγορήθηκαν.
- 180 Δεύτερον, ορισμένες αποδείξεις τις οποίες προσκόμισε ο ενάγων δεν κίνησαν το παραμικρό ενδιαφέρον των αρχών που ήταν επιφορτισμένες με τη διενέργεια των ερευνών. Πρώτον, η OLAF αρνήθηκε το ημερολόγιο πρόγραμμα το οποίο ο ενάγων πρότεινε να της παραδώσει. Δεύτερον, η Επιτροπή, η OLAF και η IDOC δεν προσπάθησαν να επαληθεύσουν την απάντηση του L., διευθυντή της Διευθύνσεως Προσωπικού και Διοικήσεως της ΓΔ «Έρευνα», στην ερώτηση γιατί η είσοδος τριών υπαλλήλων στο κτίριο Breydel στις Βρυξέλλες, για σύσκεψη που υποτίθεται ότι πραγματοποιήθηκε τον Νοέμβριο του 1996, δεν καταχωρίστηκε στο σχετικό βιβλίο. Τρίτον, οι διεξάγοντες την έρευνα

ουδέποτε εξέτασαν την Μ., υπεύθυνη της γραμματείας του προϊσταμένου του ιδιαίτερου γραφείου κατά τον χρόνο των επίδικων πραγματικών περιστατικών. Τέταρτον, δεν λήφθηκαν υπόψη οι αντιφάσεις και παραλλαγές μεταξύ διαφόρων μαρτυρικών καταθέσεων.

- 181 Τρίτον, τα δικαιώματα άμυνας του ενάγοντος προσβλήθηκαν λόγω της άδειας η οποία χορηγήθηκε σε ομάδα δημοσιογράφων της RTBF να εισέλθουν στους χώρους της OLAF και να κινηματογραφήσουν εμπιστευτικά έγγραφα που τον ενοχοποιούσαν ευθέως, προκειμένου να τα μεταδώσουν κατά τη διάρκεια της εκπομπής ευρείας ακροαματικότητας «Au nom de la loi» στις 27 Δεκεμβρίου 2000.
- 182 Τέταρτον, ένα υπηρεσιακό σημείωμα της 18ης Μαρτίου 2002 που περιείχε τις παρατηρήσεις του ενάγοντος δεν επισυνάφθηκε στην έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας της 22ας Φεβρουαρίου 2002.
- 183 Με το δεύτερο σκέλος της αιτιάσεως, ο ενάγων καταγγέλλει ιδίως τη στάση της υπεύθυνης για τη διεξαγωγή της έρευνας, της D., η οποία, πρώτον, παρέλειψε να περιλάβει την έκθεση της ακροάσεως του ενδιαφερομένου στο υπηρεσιακό σημείωμα της 27ης Μαρτίου 2001, δεύτερον, παρουσίασε ως αποδεδειγμένα ορισμένα συντριπτικά σε βάρος του πραγματικά περιστατικά σε επιστολή που απηύθυνε στην Έ. Cresson στις 23 Νοεμβρίου 2001 και, τρίτον, παρέλειψε να ενσωματώσει το από 18 Μαρτίου 2002 σημείωμά της στην έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας της 22ας Φεβρουαρίου 2002.
- 184 Η Επιτροπή υπενθυμίζει, πρώτον, ότι η αρχή της ίσης μεταχειρίσεως μεταξύ υπαλλήλων δεν μπορεί να ερμηνεύεται υπό την έννοια ότι ένας υπάλληλος που τιμωρείται διότι αγνόησε τις επιταγές του ΚΥΚ μπορεί βασίμως, προκειμένου να αποφύγει το μέτρο που του έχει επιβληθεί, να επικαλεστεί το γεγονός ότι άλλος υπάλληλος ο οποίος παρέβη τις εν λόγω επιταγές δεν τιμωρήθηκε. Η τήρηση της αρχής αυτής επιβάλλεται κατά μείζονα λόγο στην υπό κρίση περίπτωση, στην οποία ο ενάγων δεν τιμωρήθηκε.
- 185 Δεύτερον, η Επιτροπή αμφισβητεί τον ισχυρισμό του ενάγοντος ότι τα πραγματικά στοιχεία που επικαλέστηκε δεν λήφθηκαν υπόψη. Συγκεκριμένα, οι εκθέσεις των ερευνών είναι διατυπωμένες με υποθετικούς και όχι κατηγορηματικούς όρους, επισημαίνεται δε στις εκθέσεις αυτές κάθε διαφορά μεταξύ των δηλώσεων των διαφόρων εξετασθέντων υπαλλήλων.
- 186 Η Επιτροπή υποστηρίζει, τρίτον, ότι το σημείωμα του ενάγοντος της 18ης Μαρτίου 2002 επαναλάμβανε κατ' ουσίαν τους ισχυρισμούς που περιείχονταν στη δήλωσή του της 12ης Σεπτεμβρίου 2001, η οποία επισυνάφθηκε στην έκθεση έρευνας της IDOC. Συνεπώς, το σχέδιο εκθέσεως που υποβλήθηκε στον ενάγοντα προς σχολιασμό δεν χρειάστηκε να τροποποιηθεί σύμφωνα με το σημείωμα αυτό, δεδομένου ότι τα στοιχεία που περιείχε είχαν ήδη ληφθεί υπόψη κατά τη σύνταξη της εν λόγω εκθέσεως.
- 187 Όσον αφορά το δεύτερο σκέλος της αιτιάσεως, η Επιτροπή απαντά ότι, με το σημείωμα της 23ης Νοεμβρίου 2001 που απηύθυνε στην Έ. Cresson, η D. δεν λαμβάνει θέση, αλλά εκθέτει μια μαρτυρία. Επομένως, το σημείωμα αυτό ουδόλως είναι μεροληπτικό. Όσον αφορά το από 18 Μαρτίου 2002 σημείωμα του ενάγοντος, η Επιτροπή παραπέμπει στην επιχειρηματολογία που εξέθεσε στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους της αιτιάσεως.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 188 Όσον αφορά, πρώτον, το επιχείρημα ότι άλλα άτομα που παρενέβησαν στη βαθμολογική ανακατάταξη του R. Berthelot και στην πρόσληψή του στο ΚΚΕρ. δεν κατηγορήθηκαν, πρέπει να υπομνησθεί ότι τα θεσμικά όργανα διαθέτουν ευρεία διακριτική ευχέρεια όσον αφορά την κίνηση και τη διεξαγωγή διοικητικών ερευνών, υπό τον όρον ότι υπάρχει εύλογη υπόνοια διαπράξεως πειθαρχικού παραπτώματος (βλ. ανωτέρω σκέψη 173).

- 189 Λαμβανομένης υπόψη, αφενός, της ευρείας αυτής διακριτικής ευχέρειας και, αφετέρου, της υπάρξεως στοιχείων ικανών να δημιουργήσουν εύλογη υπόνοια έναντι του ενάγοντος (βλ. ανωτέρω σκέψη 176), το επιχείρημά του ότι ορισμένοι υπάλληλοι δεν αποτέλεσαν αντικείμενο διοικητικών ερευνών δεν είναι ικανό να αποδείξει τις παραλείψεις και τις προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας τις οποίες επικαλείται στο πλαίσιο του πρώτου σκέλους της αιτιάσεως.
- 190 Όσον αφορά, δεύτερον, το επιχείρημα του ενάγοντος ότι ορισμένες από τις αποδείξεις που πρότεινε δεν λήφθηκαν υπόψη από τις επιφορτισμένες με τις έρευνες αρχές, ο ενδιαφερόμενος δεν απέδειξε ότι οι εν λόγω αρχές παρέλειψαν να περιλάβουν στον φάκελο και να εξετάσουν αποδεικτικά στοιχεία τα οποία προσκόμισε ο ίδιος.
- 191 Όσον αφορά, τρίτον, το επιχείρημα του ενάγοντος ότι το από 18 Μαρτίου 2002 σημείωμά του δεν ενσωματώθηκε στην έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας της IDOC, πρέπει να υπομνησθεί ότι το σημείωμα αυτό δεν πρόσφερε κανένα νέο πραγματικό στοιχείο σε σχέση προς τη μαρτυρική κατάθεση του ενδιαφερομένου που επισυνάφθηκε στην εν λόγω έκθεση. Εξάλλου, το δικαίωμα του υπαλλήλου να εκφράσει την άποψή του σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που τον αφορούν δεν συνεπάγεται την υποχρέωση των διενεργούντων την έρευνα να τροποποιήσουν τα συμπεράσματα της εκθέσεως σύμφωνα με τα αιτήματα του εξετασθέντος υπαλλήλου.
- 192 Τέλος, τέταρτον, τα επιχειρήματα που αντλεί ο προσφεύγων από τη μεροληπτική στάση των επιφορτισμένων με τις έρευνες αρχών είναι απορριπτέα. Πράγματι, πρώτον, το γεγονός ότι, στο από 27 Μαρτίου 2001 σημείωμά της, η υπεύθυνη της έρευνας, D., δεν επισύναψε το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος δεν αποδεικνύει μεροληπτική στάση, στο μέτρο που το εν λόγω πρακτικό επισυναπτόταν στην τελική έκθεση της IDOC. Δεύτερον, όπως ορθώς υποστηρίζει η Επιτροπή, εσφαλμένως υποστηρίζεται ότι, στο από 23 Νοεμβρίου 2001 έγγραφο που απηύθυνε στην Έ. Cresson, η D. παρουσίασε πραγματικά περιστατικά συντριπτικά σε βάρος του ενάγοντος ως αποδεδειγμένα: στην πραγματικότητα, με το έγγραφο αυτό, η D. περιορίστηκε να ζητήσει διευκρινίσεις από το πρώην μέλος της Επιτροπής όσον αφορά, ειδικότερα, τη μαρτυρία της T., βοηθού διοικητικής υπαλλήλου στο ΚΚΕρ. Τρίτον, όσον αφορά το επιχείρημα ότι το σημείωμα της 18ης Μαρτίου 2002 δεν ενσωματώθηκε στην έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας της IDOC, διευκρινίστηκε ανωτέρω ότι το δικαίωμα του υπαλλήλου να εκφράσει την άποψή του σχετικά με τα πραγματικά περιστατικά που τον αφορούν δεν συνεπάγεται την υποχρέωση των διενεργούντων την έρευνα να τροποποιήσουν τα συμπεράσματα της εκθέσεως σύμφωνα με τα αιτήματα του εξετασθέντος υπαλλήλου.
- 193 Το επιχείρημα που αφορά την άδεια την οποία υποτίθεται ότι έδωσε η Επιτροπή σε ομάδα δημοσιογράφων της RTBF να κινηματογραφήσει ένα εμπιστευτικό έγγραφο που αφορούσε τον ενάγοντα θα εξεταστεί στο πλαίσιο της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF, όπου γίνεται επίκληση των ίδιων πραγματικών περιστατικών.
- 194 Συνεπώς, εκτός όσον αφορά το τελευταίο αυτό επιχείρημα, το οποίο το Δικαστήριο επιφυλάσσεται να συνεκτιμήσει εξετάζοντας την τρίτη αιτίαση, οι προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας τις οποίες καταγγέλλει ο ενάγων με τη δεύτερη αιτίασή του είναι αβάσιμες.

Επί της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 195 Η τρίτη αιτίαση αντλείται από παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF. Ο ενάγων ισχυρίζεται ότι η OLAF και/ή η Επιτροπή επέτρεψαν στην RTBF, κατά τη διάρκεια του έτους 2000, να εισέλθουν στους χώρους της OLAF, να λάβουν εκεί γνώση αυστηρά εμπιστευτικών εγγράφων που τον αφορούσαν και να κινηματογραφήσουν μερικά από αυτά. Συγκεκριμένα, το ταξινομημένο ως

«απόρρητο» πρακτικό της ακροάσεώς του από την OLAF δημοσιοποιήθηκε κατά τη διάρκεια της τηλεοπτικής εκπομπής μεγάλης ακροαματικότητας «Au nom de la loi» της 27ης Δεκεμβρίου 2000, ενοχοποιώντας τον έτσι ευθέως.

- ¹⁹⁶ Επιπλέον, η Επιτροπή παρέβη το καθήκον αρωγής έναντι του ενάγοντος, καθόσον δεν έλαβε την παραμικρή πρωτοβουλία ώστε να εντοπίσει τους υπεύθυνους της δημοσιοποίησης του εγγράφου αυτού και να αποκαταστήσει την αξιοπρέπεια του ενάγοντος.
- ¹⁹⁷ Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτιάσεως αυτής, με το αιτιολογικό ότι προβλήθηκε από τον ενάγοντα με την από 14 Οκτωβρίου 2004 διοικητική του ένσταση κατά της αποφάσεως περί τοποθετήσεώς του σε νέα θέση. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η διοικητική αυτή ένσταση αποτέλεσε αντικείμενο απορριπτικής αποφάσεως της ΑΔΑ στις 15 Μαρτίου 2005, κατά της οποίας ο ενάγων δεν άσκησε προσφυγή εντός της προθεσμίας του άρθρου 91 του ΚΥΚ.
- ¹⁹⁸ Επικουρικώς, η Επιτροπή θεωρεί την αιτίαση αυτή αβάσιμη και αρνείται ότι επέτρεψε στην RTBF να λάβει γνώση εγγράφων που αφορούσαν τον ενάγοντα.
- ¹⁹⁹ Η Επιτροπή διευκρινίζει, πρώτον, ότι η OLAF, στο πλαίσιο του σκοπού γενικού συμφέροντος της ενημέρωσης του κοινού και της δικής της στρατηγικής επικοινωνίας, θέτει στη διάθεση των ραδιοτηλεοπτικών μέσων επικοινωνίας γενικές εικόνες των γραφείων της υπό μορφή τράπεζας εικόνων και επιτρέπει στα εν λόγω μέσα να λαμβάνουν γενικές εικόνες των γραφείων της, χωρίς πρόσβαση σε έγγραφα ή σε ευαίσθητους χώρους.
- ²⁰⁰ Η Επιτροπή υποστηρίζει, δεύτερον, ότι το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος από την OLAF διαβιβάστηκε στις βελγικές δικαστικές αρχές και ότι, στο μέτρο που το πρακτικό αυτό απεστάλη σε οργανισμούς ξένους προς την Επιτροπή, δεν είναι δυνατόν να συναχθεί ότι επέτρεψε την πρόσβαση στο έγγραφο αυτό σε δημοσιογράφους της RTBF.
- ²⁰¹ Συνεπώς, η Επιτροπή αμφισβητεί την ύπαρξη οποιασδήποτε σχέσεως μεταξύ των γενικών εικόνων των γραφείων της OLAF και της λήψεως της εικόνας του επίμαχου εμπιστευτικού εγγράφου. Λυπάται μεν που σημειώθηκαν διαρροές, δεν δέχεται, όμως, ότι ευθύνεται γι' αυτό και υπογραμμίζει ότι το βάρος της αποδείξεως φέρει ο ενάγων.
- ²⁰² Όσον αφορά τη φερόμενη παράβαση του καθήκοντος αρωγής, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι ο ενάγων δεν της υπέβαλε αίτηση δυνάμει του άρθρου 24 του ΚΥΚ.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

— Επί του παραδεκτού της αιτιάσεως

- ²⁰³ Είναι αληθές ότι ο ενάγων αναφέρθηκε στη δημοσιοποίηση εμπιστευτικών εγγράφων κατά την τηλεοπτική εκπομπή της 27ης Δεκεμβρίου 2000 με την από 14 Οκτωβρίου 2004 διοικητική του ένσταση, η οποία αποτέλεσε αντικείμενο απορριπτικής αποφάσεως της ΑΔΑ, κατά της οποίας ο ενάγων δεν άσκησε προσφυγή βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ. Στη διοικητική αυτή ένσταση, ο ενάγων αναφερόταν, με μια φράση, στη δημοσιοποίηση καθ' υπόθεση εμπιστευτικών εγγράφων που τον αφορούσαν κατά τη διάρκεια της εκπομπής «Au nom de la loi», με σκοπό να αποδείξει «τα πολυάριθμα μέτρα παρενοχλήσεως» των οποίων είχε υπάρξει θύμα σε σχέση με την «υπόθεση Cresson», μία απλώς πτυχή των οποίων αποτελούσε και το μέτρο τοποθετήσεώς του σε νέα θέση.
- ²⁰⁴ Πάντως, αυτή η διοικητική ένσταση είχε ως μοναδικό αντικείμενο αίτημα ανακλήσεως της αποφάσεως περί τοποθετήσεως σε νέα θέση. Δεν είχε ως αντικείμενο αίτημα αποζημιώσεως του ενδιαφερομένου, λόγω των υποτιθεμένων πταισμάτων της Επιτροπής.

- 205 Όμως, επιτρέπεται σε υπάλληλο να επικαλεστεί τον ίδιο λόγο, το ίδιο επιχείρημα ή το ίδιο πραγματικό περιστατικό προς στήριξη πλειόνων διοικητικών ενστάσεων που έχουν διαφορετικό νομικό αντικείμενο (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 19ης Σεπτεμβρίου 2008, T-253/06 P, Chassagne κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2008, σ. I-B-1-43 και II-B-1-295, σκέψη 149).
- 206 Συνεπώς, η ένσταση απαραδέκτου που προέβαλε η Επιτροπή πρέπει να απορριφθεί.
- Επί του βασίμου της αιτιάσεως
- 207 Η εξέταση του βασίμου αυτής της αιτιάσεως απαιτεί προηγουμένως σύντομη περιγραφή του επίμαχου μέρους της εκπομπής «Au nom de la loi».
- 208 Σε ένα σημείο της εκπομπής, αναφέρθηκε το όνομα του ενάγοντος και μεταδόθηκε μια εικόνα η οποία παρουσιάστηκε με το σχόλιο που συνόδευε τις εικόνες της εκπομπής ως το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος από την OLAF.
- 209 Το όνομα του ενάγοντος αναφέρθηκε στο πλαίσιο της συνεντεύξεως του H., διευθύνοντος της εταιρίας H. Ο τελευταίος αναφέρει ότι παρουσιάστηκε στο ιδιαίτερο γραφείο της Έ. Cresson χωρίς να έχει προσκληθεί, προκειμένου να ζητήσει από το γραφείο αυτό να αναλάβει το έξοδο του μισθώματος του διαμερίσματος που διατηρούσε ο R. Berthelot, το οποίο μέχρι τότε καταβαλλόταν από την εταιρία H. Εξηγεί τότε ότι εξεπλάγη όταν ανακάλυψε ότι η θέση του προϊσταμένου του ιδιαίτερου γραφείου είχε αλλάξει κάτοχο, ο δε νέος προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου, δηλαδή ο ενάγων, τον απέπεμψε χωρίς περιστροφές, ερωτώντας τον τι σήμαινε αυτό το αστείο. Ακολουθούν στη συνέχεια ορισμένες εικόνες των γραφείων της OLAF και κατόπιν μια σύντομη λήψη ενός δυσανάγνωστου στην οθόνη εγγράφου, το οποίο ο δημοσιογράφος παρουσιάζει ως το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος από την OLAF και σχολιάζει ως εξής:
- «Μια έκθεση έρευνας της OLAF περιέχει την ακρόαση [του ενάγοντος]. Επιβεβαιώνει ότι ο R. Berthelot μετέβη μία ή δύο φορές συνοδευόμενος από τον H. στη γραμματεία της Έ. Cresson.»
- 210 Στη συνέχεια, η εκπομπή περνάει σε άλλη πτυχή της υποθέσεως.
- 211 Συνεπώς, κατά την επίμαχη εκπομπή, το όνομα του ενάγοντος και ένα απόσπασμα του πρακτικού της ακροάσεώς του από την OLAF παρατέθηκαν εν συντομία και παρεμπιπτόντως, χωρίς να διατυπωθεί μομφή προσωπικώς κατά του ενδιαφερομένου.
- 212 Έστω και αν ο ενάγων δεν επικρίθηκε προσωπικώς, είναι λυπηρό το ότι ένα έγγραφο το οποίο παρουσιάστηκε με το σχόλιο που συνόδευε τις εικόνες της εκπομπής ως το πρακτικό της ακροάσεως του από την OLAF αποτέλεσε αντικείμενο δημοσιοποιήσεως κατά την επίμαχη εκπομπή.
- 213 Κατά τη νομολογία, στον ενάγοντα εναπόκειται, στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως, να αποδείξει ότι συντρέχουν οι προϋποθέσεις θεμελιώσεως της εξωσυμβατικής ευθύνης της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Πάντως, ο κανόνας αυτός εφαρμόζεται κατά τρόπο ελαστικότερο όταν ένα επιζήμιο γεγονός μπορεί να οφείλεται σε περισσότερες της μιας αιτίας, το δε καθού όργανο δεν προσκόμισε κανένα αποδεικτικό στοιχείο που να επιτρέπει να αποδειχθεί σε ποια από τις αιτίες αυτές το γεγονός αυτό πρέπει να αποδοθεί, ενώ ήταν σε θέση περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον να προσκομίσει τις σχετικές αποδείξεις, οπότε πρέπει να του χρεωθεί η αβεβαιότητα η οποία εξακολουθεί να υφίσταται (βλ., υπό την έννοια αυτή, απόφαση του Πρωτοδικείου της 8ης Ιουλίου 2008, T-48/05, Franchet και Byk κατά Επιτροπής, Συλλογή 2008, σ. II-1585, σκέψεις 182 και 183).
- 214 Ωστόσο, δεν μπορεί να θεωρηθεί εν προκειμένω ότι η Επιτροπή ήταν σε θέση περισσότερο από οποιονδήποτε άλλον να προσκομίσει αποδεικτικά στοιχεία που θα επέτρεπαν να αποδειχθεί η αιτία της σημειωθείσας διαρροής. Κατά συνέπεια, η αβεβαιότητα ως προς την προέλευση αυτής της διαρροής δεν μπορεί να της καταλογιστεί.

- 215 Πράγματι, δικαίως υποστηρίζει η Επιτροπή ότι η ίδια και η OLAF δεν ήταν οι μόνοι οργανισμοί που είχαν στην κατοχή τους το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος από την OLAF, δεδομένου ότι το πρακτικό αυτό είχε διαβιβαστεί στις βελγικές εθνικές αρχές ενόψει πιθανής κινήσεως δικαστικής διώξεως.
- 216 Επιπλέον, η Επιτροπή διευκρινίζει ότι η OLAF, στο πλαίσιο του σκοπού γενικού συμφέροντος της ενημερώσεως του κοινού και της δικής της στρατηγικής επικοινωνίας, θέτει στη διάθεση των ραδιοτηλεοπτικών μέσων επικοινωνίας γενικές εικόνες των γραφείων της υπό μορφή τράπεζας εικόνων και επιτρέπει στα εν λόγω μέσα να λαμβάνουν γενικές εικόνες των γραφείων της. Συνεπώς, καμία σχέση δεν μπορεί να αποδειχθεί μεταξύ των εικόνων των γραφείων της OLAF και της λήψεως της εικόνας του εγγράφου που παρουσιάστηκε στην εκπομπή ως το πρακτικό της ακροάσεως του ενάγοντος.
- 217 Εξάλλου, όσον αφορά την αιτίαση ότι η Επιτροπή παρέβη την υποχρέωση αρωγής, πρέπει να παρατηρηθεί ότι ο ενάγων δεν υπέβαλε αίτηση παροχής βοήθειας κατά το άρθρο 24 του ΚΥΚ. Επιπλέον, εν απουσία εξαιρετικών περιστάσεων, η Επιτροπή δεν ήταν υποχρεωμένη να παράσχει οικειοθελώς τη βοήθειά της στον ενάγοντα. Πράγματι, μόνον τέτοιες περιστάσεις μπορούν να υποχρεώσουν το όργανο να αναλάβει, χωρίς προηγούμενη αίτηση του ενδιαφερομένου αλλά με δική του πρωτοβουλία, συγκεκριμένη ενέργεια αρωγής (απόφαση του Δικαστηρίου της 12ης Ιουνίου 1986, 229/84, Sommerlatte κατά Επιτροπής, Συλλογή 1986, σ. 1805, σκέψη 20· διάταξη του Δικαστηρίου ΔΔ της 31ης Μαΐου 2006, F-91/05, Frankin κ.λπ. κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-1-25 και II-A-1-83, σκέψεις 23 και 24).
- 218 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που αντλείται από παραβίαση, εκ μέρους του οργάνου, της υποχρεώσεως αρωγής πρέπει να απορριφθεί.
- 219 Από το σύνολο των ανωτέρω προκύπτει ότι η τρίτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

Επί της τέταρτης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της άρσεως της ετεροδικίας του ενάγοντος

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 220 Ο ενάγων καταγγέλλει με την αιτίαση αυτή το παράτυπο της αποφάσεως, για την οποία πληροφορήθηκε στις 7 Φεβρουαρίου 2001, περί άρσεως της ετεροδικίας της οποίας απήλαυε.
- 221 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η απόφαση περί άρσεως της ετεροδικίας υπαλλήλου συνιστά σοβαρό μέτρο και ότι, συνεπώς, ο ίδιος έπρεπε ακουστεί πριν από τη λήψη της αποφάσεως, όπως έγινε στην περίπτωση του W, γενικού διευθυντή της ΓΔ «Βιομηχανία».
- 222 Ο ενάγων υποστηρίζει, εξάλλου, ότι η απόφαση περί άρσεως της ετεροδικίας του, η οποία απευθυνόταν στον Βέλγο ανακριτή, δεν του κοινοποιήθηκε, οπότε δεν ήταν σε θέση να διαπιστώσει κατά πόσον ήταν επαρκώς αιτιολογημένη.
- 223 Τέλος, ο ενάγων θεωρεί ότι η απόφαση περί άρσεως της ετεροδικίας του δημιουργεί δυσμενή διάκριση σε βάρος του και λήφθηκε κατά κατάχρηση εξουσίας, στο μέτρο που η ετεροδικία ορισμένων ατόμων διατηρήθηκε παρά την ανάμειξή τους στην «υπόθεση Berthelot».
- 224 Η Επιτροπή απαντά ότι τα θεσμικά όργανα έχουν καθήκον συνεργασίας με την ποινική δικαιοσύνη και ότι, εν προκειμένω, κανένα συμφέρον των Κοινοτήτων δεν δικαιολογούσε άρνηση της άρσεως της ετεροδικίας του ενάγοντος.

225 Η Επιτροπή θεωρεί ότι δεν απαιτείται να ακουσθεί ο υπάλληλος πριν από τη λήψη της αποφάσεως περί άρσεως της ετεροδικίας του, στο μέτρο που απολαύει των δικαιωμάτων άμυνας στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας που ενδεχομένως θα κινηθεί εναντίον του κατόπιν του μέτρου αυτού. Υποστηρίζει ότι, έστω και αν υποτεθεί ότι ο ισχυρισμός του ενάγοντος σχετικά με την προηγούμενη ακρόαση του γενικού διευθυντή της ΓΔ «Βιομηχανία» είναι ακριβής, η υπόθεση αυτή δεν δημιούργησε προηγούμενο ικανό να υποχρεώσει το όργανο να ακούει συστηματικά έναν υπάλληλο προτού δεχθεί αίτηση ποινικής αρχής περί άρσεως της ασυλίας του. Κατά την Επιτροπή, τα θεσμικά όργανα διαθέτουν διακριτική ευχέρεια ως προς το θέμα αυτό.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

226 Κατά πάγια νομολογία, υπάλληλος ο οποίος δεν προσέβαλε εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ μια βλαπτική γι' αυτόν απόφαση της ΑΔΑ δεν μπορεί να επικαλεστεί το καθ' υπόθεση παράνομο της αποφάσεως αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Οκτωβρίου 1987, 401/85, Schina κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3911, σκέψη 9· απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Ιουνίου 1991, T-156/89, Valverde Mordt κατά Δικαστηρίου, Συλλογή 1991, σ. II-407, σκέψη 144).

227 Εφόσον ο ενάγων δεν προσέβαλε εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ την πράξη με την οποία ήρθη η ετεροδικία του, και για την οποία πληροφορήθηκε με επιστολή της ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση» της 7ης Φεβρουαρίου 2001, πρέπει να εξεταστεί η φύση της εν λόγω πράξεως προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον αυτή συνιστά βλαπτική πράξη ή αποτελεί συμπεριφορά μη έχουσα τον χαρακτήρα αποφάσεως.

228 Το Δικαστήριο ΔΔ οφείλει να εξετάσει το ζήτημα αυτό αυτεπαγγέλτως, καθόσον αφορά την τήρηση της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και των προθεσμιών προς άσκηση προσφυγής.

229 Αποτελούν βλαπτικές πράξεις έναντι υπαλλήλου τα μέτρα που παράγουν υποχρεωτικά έννομα αποτελέσματα, ικανά να επηρεάσουν τα συμφέροντα του ενδιαφερομένου, μεταβάλλοντας ουσιωδώς τη νομική του κατάσταση (απόφαση του Δικαστηρίου της 14ης Φεβρουαρίου 1989, 346/87, Bossi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1989, σ. 303, σκέψη 23).

230 Έχει κριθεί ότι, αν τα προνόμια και οι ασυλίες που αναγνωρίζονται υπέρ των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων από το Πρωτόκολλο περί προνομίων και ασυλιών έχουν απλώς λειτουργικό χαρακτήρα, καθόσον αποσκοπούν στην αποφυγή παρακωλύσεως της λειτουργίας και περιορισμού της ανεξαρτησίας των Κοινοτήτων, γεγονός παραμένει ότι αναγνωρίστηκαν ρητώς υπέρ των μονίμων και λοιπών υπαλλήλων των θεσμικών οργάνων των Κοινοτήτων. Το γεγονός ότι τα προνόμια και οι ασυλίες προβλέπονται προς το δημόσιο κοινοτικό συμφέρον δικαιολογεί μεν την παρεχόμενη στα θεσμικά όργανα εξουσία να αίρουν, ενδεχομένως, την ασυλία, δεν σημαίνει όμως ότι τα συγκεκριμένα προνόμια και οι ασυλίες παραχωρούνται στις Κοινότητες και όχι ευθέως στους μονίμους υπαλλήλους και στο λοιπό προσωπικό τους. Συνεπώς, το Πρωτόκολλο γεννά δικαίωμα υπέρ των εμπίπτοντων σε αυτό προσώπων (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 15ης Οκτωβρίου 2008, T-345/05, Mote κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 2008, σ. II-2849, σκέψεις 27 και 28).

231 Η προβλεπόμενη από το άρθρο 12 του Πρωτοκόλλου περί των προνομίων και ασυλιών ετεροδικία προστατεύει τους μονίμους και λοιπούς υπαλλήλους από διώξεις εκ μέρους των αρχών των κρατών μελών για πράξεις στις οποίες προέβησαν υπό την επίσημη ιδιότητά τους. Συνεπώς, μια απόφαση περί άρσεως της ασυλίας μονίμου ή άλλου υπαλλήλου μεταβάλλει τη νομική του κατάσταση εκ του γεγονότος και μόνον της καταργήσεως αυτής της προστασίας, υπάγοντάς τον εκ νέου στο κοινό δίκαιο των κρατών μελών και εκθέτοντάς τον με τον τρόπο αυτόν, χωρίς την ανάγκη προσφυγής σε οποιοδήποτε ενδιάμεσο κανόνα, σε μέτρα, ιδίως αυτό της κρατήσεως και της δικαστικής διώξεώς του, τα οποία θεσπίζονται από το κοινό αυτό δίκαιο (βλ., κατ' αναλογία, προμνησθείσα απόφαση Mote κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 34).

232 Η επαφιέμενη στις εθνικές αρχές διακριτική ευχέρεια, μετά την άρση της ασυλίας, ως προς την επανάληψη ή την παύση της διώξεως που ασκήθηκε κατά υπαλλήλου ουδεμία ασκεί επιρροή ως προς τον άμεσο επηρεασμό της νομικής καταστάσεώς του, καθόσον τα αποτελέσματα που συνδέονται με την απόφαση περί άρσεως της ασυλίας περιορίζονται στην κατάργηση της προστασίας της οποίας αυτός απήλαυε λόγω της ιδιότητάς του ως μονίμου υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού, δεδομένου ότι δεν συνεπάγονται κανένα συμπληρωματικό μέτρο εφαρμογής (βλ., κατ' αναλογία, προμνησθείσα απόφαση Mote κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 35).

233 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η απόφαση με την οποία η Επιτροπή ήρε την ετεροδικία του ενάγοντος συνιστά βλαπτική γι' αυτόν πράξη.

234 Πάντως, εφόσον ο ενάγων δεν προσέβαλε την απόφαση περί άρσεως της ετεροδικίας του εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ, δεν μπορεί πλέον παραδεκτώς να επικαλεστεί το παράνομο της αποφάσεως αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.

235 Κατά συνέπεια, η πέμπτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί της πέμπτης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της αποφάσεως περί τοποθετήσεως του ενάγοντος σε νέα θέση

Επιχειρήματα των διαδίκων

236 Κατά τον ενάγοντα, η απόφαση περί τοποθετήσεώς του σε νέα θέση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη, αντίκειται στο συμφέρον της υπηρεσίας και συνιστά συγκεκριμένη πειθαρχική κύρωση.

237 Η Επιτροπή αμφισβητεί το παραδεκτό της αιτιάσεως αυτής. Συγκεκριμένα, υποστηρίζει ότι η απόφαση περί τοποθετήσεως σε νέα θέση αποτέλεσε αντικείμενο διοικητικής ενστάσεως της 14ης Οκτωβρίου 2004, η οποία απορρίφθηκε με απόφαση της ΑΔΑ της 15ης Μαρτίου 2005. Όμως, ο ενάγων δεν άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της αποφάσεως αυτής εντός της προθεσμίας που τάσσει το άρθρο 91 του ΚΥΚ.

238 Επικουρικώς, η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η απόφαση περί τοποθετήσεως σε νέα θέση λήφθηκε με γνώμονα το συμφέρον της υπηρεσίας και υπενθυμίζει την ευρεία διακριτική ευχέρεια της οποίας απολαμβάνουν τα θεσμικά όργανα όσον αφορά την οργάνωση των υπηρεσιών τους.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

239 Όπως υπομνήσθηκε στο πλαίσιο της τέταρτης αιτιάσεως, υπάλληλος ο οποίος δεν προσέβαλε εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ βλαπτική γι' αυτόν απόφαση της ΑΔΑ δεν μπορεί να επικαλεστεί το καθ' υπόθεση παράνομο της αποφάσεως αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.

240 Εν προκειμένω, ο ενάγων υπέβαλε στις 19 Οκτωβρίου 2004 διοικητική ένσταση, φέρουσα την ημερομηνία της 14ης Οκτωβρίου 2004, βάσει του άρθρου 90 του ΚΥΚ κατά της αποφάσεως περί τοποθετήσεώς του σε νέα θέση, δεν άσκησε όμως ένδικη προσφυγή, βάσει του άρθρου 91 του ΚΥΚ, κατόπιν της αποφάσεως της 15ης Μαρτίου 2005 με την οποία η ΑΔΑ απέρριψε τη διοικητική ένστασή του.

241 Συνεπώς, ο ενάγων δεν μπορεί να επικαλεστεί το καθ' υπόθεση παράνομο της αποφάσεως περί τοποθετήσεώς του σε νέα θέση στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως.

242 Επομένως, η πέμπτη αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

στ) Επί της έκτης αιτιάσεως, που αντλείται από παρατυπίες της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ

- 243 Η αιτίαση αυτή χωρίζεται σε δύο σκέλη. Το πρώτο σκέλος της αιτιάσεως βάλλει κατά της αποφάσεως με την οποία αποκλείστηκε το ενδεχόμενο να υπήρξε ο ενάγων θύμα εργατικού ατυχήματος, ενώ το δεύτερο βάλλει κατά της αποφάσεως περί αναθέσεως συμπληρωματικής έρευνας στην IDOC.
- 244 Εξάλλου, με επιστολές που απηύθυνε στο Δικαστήριο ΔΔ και, κατόπιν, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, ο ενάγων κατήγγειλε διάφορες παρατυπίες της διαδικασίας που διεξήχθη δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ. Ειδικότερα, κατήγγειλε τον «φαύλο κύκλο» στον οποίο, κατά τη γνώμη του, εγκλωβίστηκε η Επιτροπή: συγκεκριμένα, η αδικαιολόγητη παράταση της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ διαιωνίζει την κατάσταση αβεβαιότητας στην οποία βρισκόταν από ετών και εμπόδιζε τη σταθεροποίηση της καταστάσεως της υγείας του και, αφετέρου, η Επιτροπή αρνείτο να τον αποζημιώσει επί όσο χρόνο η κατάσταση της υγείας του δεν είχε ακόμα σταθεροποιηθεί.
- 245 Πρέπει να υπομνησθεί ότι το άρθρο 48, παράγραφος 2, πρώτο εδάφιο, του Κανονισμού Διαδικασίας του Γενικού Δικαστηρίου, που έχει εφαρμογή *mutatis mutandis*, απαγορεύει μεν την προβολή νέων ισχυρισμών κατά τη διάρκεια της δίκης, εκτός αν αυτοί στηρίζονται σε νομικά και πραγματικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία, πλην όμως ο ισχυρισμός ο οποίος αποτελεί ανάπτυξη προηγουμένως προβληθέντος ισχυρισμού πρέπει να κρίνεται παραδεκτός (απόφαση του Δικαστηρίου της 26ης Απριλίου 2007, C-412/05 P, Alcon κατά ΓΕΕΑ, Συλλογή 2007, σ. I-3569, σκέψη 38).
- 246 Εν προκειμένω, οι πρόσθετες επικρίσεις που διατύπωσε ο ενάγων δεν στηρίζονται σε πραγματικά ή νομικά στοιχεία που ανέκυψαν κατά τη διαδικασία και, στο μέτρο που προβλήθηκαν μόνο στο πλαίσιο του ζητήματος του απαραδέκτου, λόγω πρόωρης ασκήσεως, αγωγής αποζημιώσεως για ζημία που έχει σχέση με επαγγελματική ασθένεια, δεν μπορούν να θεωρηθούν ως ανάπτυξη των δύο σκελών της έκτης αιτιάσεως ή άλλων αιτιάσεων που διατυπώθηκαν προηγουμένως.
- 247 Επιπλέον, στις 18 Φεβρουαρίου 2009, ο ενάγων άσκησε ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ τρίτη ένδικη προσφυγή, πρωτοκολληθείσα με αριθμό υποθέσεως F-12/09, με την οποία ζητεί, μεταξύ άλλων, την ακύρωση της αποφάσεως της Επιτροπής, της 28ης Απριλίου 2008, με την οποία το όργανο αυτό αρνήθηκε να αποφανθεί σχετικά με την εφαρμογή του άρθρου 73, παράγραφος 2, στοιχείο β', του ΚΥΚ, καθώς και αποζημίωση για τη ζημία που του προκάλεσε ένα σύνολο πταισμάτων που προσάπτει στην Επιτροπή όσον αφορά τη διεξαγωγή της διαδικασίας αναγνώρισεως της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειάς του, μεταξύ των οποίων και η αδικαιολόγητη παράταση της εν λόγω διαδικασίας.
- 248 Οι εν λόγω επικρίσεις πρέπει, κατά συνέπεια, να απορριφθούν ως απαράδεκτες στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής, οπότε εναπόκειται στο Δικαστήριο ΔΔ να εξετάσει μόνον τα δύο σκέλη της αιτιάσεως που διατυπώθηκαν με το δικόγραφο της αγωγής.

Επί του πρώτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από τον καθ' υπόθεση αδικαιολόγητο αποκλεισμό της υποθέσεως εργατικού ατυχήματος

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 249 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι, ήδη από την πρώτη δήλωσή του, με ημερομηνία 25 Ιουλίου 2003, και στη συνέχεια συστηματικά καθ' όλη τη διάρκεια της διαδικασίας, υποστήριξε ότι έπασχε από επαγγελματική ασθένεια και/ή είχε υποστεί εργατικό ατύχημα. Όμως, η Επιτροπή δεν εξέτασε κατά πόσον ο ενάγων είχε πέσει θύμα εργατικού ατυχήματος.

250 Η Επιτροπή απαντά ότι, λαμβανομένων υπόψη των συγκεκριμένων περιστάσεων και των δηλώσεων του ίδιου του ενάγοντος, ορθώς κίνησε διαδικασία για την αναγνώριση επαγγελματικής ασθένειας και όχι ατυχήματος.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

251 Το άρθρο 2 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, που ίσχυε κατά τον χρόνο της υποβολής των δηλώσεων του ενάγοντος, ορίζει το ατύχημα ως κάθε γεγονός ή παράγοντα εξωτερικό και αιφνίδιο ή βίαιο ή μη κανονικό που προσβάλλει τη φυσική ή ψυχική ακεραιότητα του υπαλλήλου.

252 Κατά το άρθρο 16 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, ο υπάλληλος που υπέστη ατύχημα ή οι εξ αυτού έλκοντες δικαιώματα οφείλουν να δηλώσουν το ατύχημα στη διοίκηση του οργάνου στο οποίο υπάγεται ο υπάλληλος. Η δήλωση ατυχήματος πρέπει να αναφέρει λεπτομερώς την ημέρα και την ώρα, τις αιτίες και τις συνθήκες του ατυχήματος, καθώς επίσης και τα ονόματα των τυχόν μαρτύρων ή του τρίτου υπευθύνου. Επισυνάπτεται ιατρικό πιστοποιητικό που αναφέρει ειδικά τη φύση των βλαβών και τις πιθανές συνέπειες του ατυχήματος. Η δήλωση πρέπει να γίνεται εντός των επόμενων δέκα εργασίμων ημερών μετά την ημερομηνία του ατυχήματος.

253 Δυνάμει του άρθρου 17, παράγραφος 1, πρώτο εδάφιο, πρώτη περίοδος, της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, ο υπάλληλος που ζητεί την εφαρμογή της εν λόγω ρυθμίσεως για λόγους επαγγελματικής ασθένειας οφείλει να κάνει δήλωση στη διοίκηση του οργάνου στο οποίο υπάγεται εντός εύλογης προθεσμίας από την αρχή της ασθένειας ή από την ημερομηνία της πρώτης ιατρικής διαπιστώσεώς της.

254 Στις 25 Ιουλίου 2003, ο ενάγων απέστειλε στην Επιτροπή επιστολή με την οποία δήλωσε ότι είχε υποστεί σοβαρό καταθλιπτικό επεισόδιο, και το θέμα της οποίας ήταν διατυπωμένο ως ακολούθως: «δήλωση ατυχήματος/επαγγελματικής ασθένειας (άρθρο 17 της [παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως])».

255 Στις 25 Οκτωβρίου 2004, ο ενάγων απηύθυνε στην Επιτροπή νέα δήλωση, σύμφωνα με την οποία είχε περιέλθει σε σοβαρή καταθλιπτική κατάσταση, εξαιτίας της ηθικής παρενοχλήσεως την οποία είχε υποστεί. Το θέμα της επιστολής αυτής ήταν διατυπωμένο ως εξής: «[...] Αναγνώριση της καταστάσεως της υγείας μου ως επαγγελματικής ασθένειας και/ή εργατικού ατυχήματος — Συνέπειες για την εφαρμογή των διαδικασιών τις οποίες προβλέπουν τα άρθρα 73 και 78 του [ΚΥΚ] [...]».

256 Πρέπει να παρατηρηθεί ότι, καίτοι μνημονεύονται συγχρόνως οι έννοιες του ατυχήματος και της επαγγελματικής ασθένειας, η δήλωση του ενάγοντος της 25ης Ιουλίου 2003 αναφέρεται ρητώς στο άρθρο 17 της παλαιάς ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, η οποία αφορά τη διαδικασία που εφαρμόζεται για την αναγνώριση της επαγγελματικής αιτίας μιας ασθένειας, και όχι στο άρθρο 16 της εν λόγω ρυθμίσεως, που αφορά την αναγνώριση ενός γεγονότος ως συνιστώντος ατύχημα. Το κείμενο της δηλώσεως αυτής ανέφερε ότι ο ενδιαφερόμενος έπασχε από κατάθλιψη, ήτοι από ασθένεια.

257 Ομοίως, η δήλωση του ενάγοντος της 25ης Οκτωβρίου 2004, καίτοι μνημονεύει ως θέμα τις έννοιες του ατυχήματος και της επαγγελματικής ασθένειας, αναφερόταν και πάλι στην κατάθλιψη από την οποία έπασχε.

258 Συνεπώς, βάσει των ίδιων των δηλώσεων του ενάγοντος, δικαίως η Επιτροπή θεώρησε ότι οι δηλώσεις αυτές δεν αποσκοπούσαν στην αναγνώριση ενός γεγονότος ως συνιστώντος ατύχημα, αλλά στην αναγνώριση της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας από την οποία έπασχε και κίνησε, κατά συνέπεια, τη διαδικασία για αναγνώριση της επαγγελματικής αιτίας της εν λόγω παθήσεως.

259 Κατά συνέπεια, το πρώτο σκέλος της αιτιάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του δεύτερου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από παρατυπίες στη διαδικασία ενώπιον της IDOC

— Επί της καθ' υπόθεση παράνομης αναθέσεως έρευνας στην IDOC

- ²⁶⁰ Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η απόφαση περί αναθέσεως έρευνας στην IDOC είναι παράνομη, ανεξαρτήτως του αν λήφθηκε βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 1, των ΓΕΔ σχετικά με τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες ή βάσει της παραγράφου 2 του εν λόγω άρθρου. Όσον αφορά την πρώτη υπόθεση, ο ενάγων εκτιμά ότι μια έρευνα προκειμένου να καθοριστεί αν υπήρξε παράβαση των υποχρεώσεων τις οποίες υπέχουν οι υπάλληλοι της Επιτροπής δεν έχει καμία χρησιμότητα ως προς τον καθορισμό, από ιατρικής απόψεως, της επαγγελματικής αιτίας της παθήσεως από την οποία πάσχει. Όσον αφορά τη δεύτερη υπόθεση, ο ενάγων υποστηρίζει ότι τα πραγματικά περιστατικά που επικαλείται προς απόδειξη του ότι υπήρξε θύμα ηθικής παρενοχλήσεως ήταν αδιαμφισβήτητα και δεν απαιτούσαν καμία συμπληρωματική έρευνα.
- ²⁶¹ Η Επιτροπή υπενθυμίζει ότι η απόφαση περί προσφυγής στην IDOC λήφθηκε βάσει του άρθρου 2, παράγραφος 2, των ΓΕΔ σχετικά με τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες, κατόπιν των υπαινιγμών περί ηθικής παρενοχλήσεως τους οποίους διατύπωσε ο ενάγων με την από 25 Οκτωβρίου 2004 επιστολή του. Συγκεκριμένα, στο πλαίσιο της διαδικασίας που κινήθηκε βάσει του άρθρου 73 του ΚΥΚ, σχετικά με την αναγνώριση της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας του ενάγοντος, ήταν αναγκαίο να εξακριβωθεί αν είχε υπάρξει πταισματική συμπεριφορά εκ μέρους του οργάνου.
- ²⁶² Πρέπει να υπομνησθεί ότι, δυνάμει του άρθρου 2, παράγραφος 2, των ΓΕΔ σχετικά με τις διοικητικές έρευνες και τις πειθαρχικές διαδικασίες, στην IDOC μπορούν να ανατεθούν έρευνες, μεταξύ άλλων, στο πλαίσιο του άρθρου 73 του ΚΥΚ.
- ²⁶³ Η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι σκοπός διοικητικής έρευνας που διεξάγεται δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ είναι να συλλεγούν, με αντικειμενικό τρόπο, όλα τα στοιχεία που επιτρέπουν την απόδειξη της επαγγελματικής αιτίας της παθήσεως καθώς και των περιστάσεων υπό τις οποίες αυτή προκλήθηκε. Σε περίπτωση κατά την οποία οι συνθήκες εργασίας του ενδιαφερομένου υπαλλήλου βρίσκονται στο επίκεντρο του προβληματισμού ως προς την επαγγελματική αιτία της παθήσεως από την οποία πάσχει, η έρευνα πρέπει να συνίσταται σε λεπτομερή αντικειμενική ανάλυση τόσο των συνθηκών εργασίας του ενδιαφερομένου όσο και της παθήσεώς του αυτής καθαυτήν (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Μαρτίου 2004, T-48/01, Vainker κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 2004, σ. I-A-51 και II-197, σκέψη 129).
- ²⁶⁴ Όμως, εν προκειμένω, πρώτον, η διαδικασία για την αναγνώριση της επαγγελματικής αιτίας της νευρικής καταθλίψεως από την οποία πάσχει ο ενάγων κινήθηκε στις 31 Ιουλίου 2003, βάσει του άρθρου 73 του ΚΥΚ, κατόπιν της δηλώσεως την οποία υπέβαλε ο ενδιαφερόμενος στις 25 Ιουλίου 2003, και, δεύτερον, στις 25 Οκτωβρίου 2004, ο ενάγων απηύθυνε στην Επιτροπή νέα δήλωση, αναφέροντας ότι η νευρική κατάθλιψη από την οποία έπασχε οφειλόταν στην ηθική παρενόχληση που είχε υποστεί.
- ²⁶⁵ Συνεπώς, το θεσμικό όργανο είχε δικαίωμα να ζητήσει τη διεξαγωγή εξαντλητικής έρευνας, όσον αφορά τόσο την πάθηση από την οποία έπασχε ο ενάγων όσο και τις συνθήκες εργασίας του.
- ²⁶⁶ Επομένως, ορθώς η Επιτροπή, κατόπιν της από 25 Οκτωβρίου 2004 επιστολής του ενάγοντος, ανέθεσε στην IDOC διοικητική έρευνα σχετικά με τις συνθήκες εργασίας υπό τις οποίες ο ενάγων άσκησε τα καθήκοντά του προκειμένου να καθοριστεί κατά πόσον αυτός είχε όντως υπάρξει θύμα ηθικής παρενοχλήσεως.
- ²⁶⁷ Συνεπώς, το επιχείρημα του ενάγοντος πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

— Επί της καθ' υπόθεση μεροληπτικής στάσεως της IDOC

- 268 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η IDOC δεν ενήργησε με αμεροληψία και ανεξαρτησία κατά τη διενέργεια διοικητικής έρευνας, στο μέτρο που πράξεις τις οποίες αισθάνθηκε ως ηθική παρενόχληση προέρχονταν από ορισμένα άτομα που εργάζονται στην υπηρεσία αυτή.
- 269 Η Επιτροπή απαντά ότι οι ισχυρισμοί του ενάγοντος δεν καθιστούν δυνατό τον σαφή εντοπισμό των γεγονότων και των υπευθύνων.
- 270 Το Δικαστήριο ΔΔ εκτιμά ότι η αιτίαση που αντλείται από τη μεροληπτική στάση της IDOC πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη, καθόσον ο ενάγων δεν προσκόμισε επαρκώς ακριβή στοιχεία ως προς τα άτομα που επηρεάζουν ενδεχομένως την αμεροληψία της υπηρεσίας αυτής. Πρέπει, συναφώς, να παρατηρηθεί ότι το γεγονός ότι η IDOC συνέταξε έκθεση η οποία κατέληγε σε συμπεράσματα με τα οποία δεν συμφωνούσε ο ενάγων δεν αρκεί, αυτό καθαυτό, προς απόδειξη της μεροληπτικής στάσεως της υπηρεσίας αυτής.

— Επί της αρνήσεως της ΑΔΑ να κοινοποιήσει στον ενάγοντα της εκθέσεως την έκθεση IDOC

- 271 Ο ενάγων επικρίνει το γεγονός ότι η ΑΔΑ επικαλείται την έκθεση της IDOC της 16ης Μαρτίου 2005, ενώ, με επιστολή της 9ης Ιουνίου 2005, αρνήθηκε να του κοινοποιήσει την έκθεση αυτή.
- 272 Η Επιτροπή απαντά ότι η άρνηση κοινοποίησης της εκθέσεως της IDOC στον προσφεύγοντα δικαιολογείται από δύο λόγους. Πρώτον, η εν λόγω έκθεση συνιστά, στο πλαίσιο της διαδικασίας που ορίζει η ρύθμιση περί ασφαλίσεως, προπαρασκευαστική πράξη, την οποία ο ιατρός που ορίζεται από το όργανο πρέπει να έχει στη διάθεσή του χωρίς να υπάρχει κίνδυνος η δημοσιοποίησή της να προδικάσει το συμπέρασμα της ιατρικής εκθέσεως. Δεύτερον, η εξαίρεση την οποία προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 επιτρέπει στα όργανα να αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφο στην περίπτωση που η δημοσιοποίησή του θα έθιγε την προστασία των σκοπών των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου.
- 273 Προκαταρκτικώς, το Δικαστήριο ΔΔ παρατηρεί ότι, εν πάση περιπτώσει, το επιχείρημα που αντλείται από την άρνηση κοινοποίησης της εκθέσεως της IDOC της 16ης Μαρτίου 2005, αν θεωρηθεί ότι σκοπεύει στην αμφισβήτηση της νομιμότητας της αποφάσεως που έλαβε στις 9 Ιουνίου 2005 ο προϊστάμενος του τομέα «Ασφαλίσεις και επαγγελματική ασθένεια» της ΡΜΟ, περί αρνήσεως κοινοποίησης της εν λόγω εκθέσεως στον ενάγοντα, αποφάσεως η οποία αποτελεί βλαπτική πράξη για τον ενδιαφερόμενο, πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτο. Πράγματι, όπως υπομνήσθηκε στο πλαίσιο της τέταρτης αιτιάσεως, υπάλληλος ο οποίος δεν προσέβαλε εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ μια βλαπτική γι' αυτόν απόφαση δεν μπορεί να επικαλεστεί το καθ' υπόθεση παράνομο της αποφάσεως αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.
- 274 Ωστόσο, εν προκειμένω, ο ενάγων επικρίνει το γεγονός ότι η Επιτροπή θεώρησε, εμμένοντας στην άποψή της, ότι μπορούσε να του αρνηθεί την πρόσβαση στο έγγραφο αυτό, ενώ η ίδια το επικαλούνταν σε βάρος του. Συνεπώς, το επιχείρημα αυτή πρέπει να αναλυθεί ως αποσκοπούν στην αμφισβήτηση της νομιμότητας ορισμένης συμπεριφοράς της διοικήσεως. Κατά συνέπεια, μπορεί να προβληθεί παραδεκτώς προς στήριξη των αγωγικών αιτημάτων.
- 275 Το άρθρο 26 του ΚΥΚ προβλέπει τη δημιουργία, για κάθε υπάλληλο, ενός ατομικού φακέλου ο οποίος περιέχει όλα τα έγγραφα που αφορούν την υπηρεσιακή του κατάσταση και όλες τις εκθέσεις που αφορούν την ικανότητα, την απόδοση ή τη συμπεριφορά του, καθώς και τις παρατηρήσεις που έχουν διατυπωθεί από τον υπάλληλο για τα έγγραφα αυτά. Το θεσμικό όργανο δεν μπορεί να αντιτάξει στον υπάλληλο ούτε να επικαλεστεί εναντίον του έγγραφα που δεν του έχουν κοινοποιηθεί πριν από την καταχώρισή τους στον φάκελο. Κατά τη νομολογία, οι διατάξεις αυτές αποσκοπούν στην εξασφάλιση των δικαιωμάτων άμυνας του υπαλλήλου (βλ. αποφάσεις του Δικαστηρίου της 28ης Ιουνίου 1972,

88/71, Brasseur κατά Κοινοβουλίου, Rec. 1972, σ. 499, σκέψη 11· της 7ης Οκτωβρίου 1987, 140/86, Strack κατά Επιτροπής, Συλλογή 1987, σ. 3939, σκέψη 7, και της 1ης Οκτωβρίου 1991, C-283/90 P, Vidrányi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1991, σ. I-4339, σκέψεις 20 και 21).

- 276 Όσον αφορά την πρόσβαση σε έγγραφα ιατρικής φύσεως στο πλαίσιο διαδικασίας αναγνώρισεως επαγγελματικής ασθένειας, η ρύθμιση περί ασφαλίσεως έχει θεσπίσει ειδική διαδικασία, η οποία προβλέπει τη διαβίβαση της πλήρους ιατρικής γνωματεύσεως, επί της οποίας στηρίζεται η απόφαση που σχεδιάζει να λάβει η ΑΔΑ, στον ιατρό που έχει επιλέξει ο υπάλληλος, αν ο τελευταίος το ζητήσει, μετά την κοινοποίηση του σχεδίου αποφάσεως που προβλέπεται στο άρθρο 21 της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, καθώς και την προσφυγή ενώπιον ιατρικής επιτροπής στην οποία μετέχει ο ιατρός που έχει οριστεί από τον υπάλληλο (βλ. προμνησθείσες αποφάσεις Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 9, και Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψη 22).
- 277 Πράγματι, ο σεβασμός των δικαιωμάτων του υπαλλήλου επιβάλλει να του αναγνωρίζεται δυνατότητα προσβάσεως στα έγγραφα ιατρικής φύσεως, (βλ. προμνησθείσα απόφαση Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 10). Αυτή η αναγνωριζόμενη στον υπάλληλο ευχέρεια πρέπει, ωστόσο, να συμβιβάζεται με τις ανάγκες του ιατρικού απορρήτου, που παρέχουν σε κάθε ιατρό την αρμοδιότητα να κρίνει για τη δυνατότητα γνωστοποιήσεως στα πρόσωπα που θεραπεύει ή εξετάζει τη φύση των παθήσεων από τις οποίες ενδεχομένως πάσχουν (προμνησθείσα απόφαση Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 11 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία). Προβλέποντας έμμεση πρόσβαση στα έγγραφα ιατρικής φύσεως, μέσω της παρεμβάσεως έμπιστου ιατρού που έχει οριστεί από τον υπάλληλο, η ρύθμιση περί ασφαλίσεως συμβιβάζει τα δικαιώματα του υπαλλήλου με τις ανάγκες του ιατρικού απορρήτου (προμνησθείσες αποφάσεις Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 12, και Vainker κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 137).
- 278 Η νομολογία έχει διευκρινίσει ότι ο σεβασμός των δικαιωμάτων του υπαλλήλου επιβάλλει να του αναγνωρίζεται δυνατότητα προσβάσεως όχι μόνο στα έγγραφα ιατρικής φύσεως, αλλά και στη διαπίστωση των πραγματικών περιστατικών που αποτελούν το θεμέλιο της αποφάσεως που πρόκειται να εκδοθεί δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ (προμνησθείσα απόφαση Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 10). Έτσι, στα έγγραφα τα οποία σχετίζονται με τις πραγματικές διαπιστώσεις που συνδέονται με συμβάν που έλαβε χώρα κατά τη διάρκεια της εργασίας, και τα οποία μπορούν να χρησιμεύσουν ως θεμέλιο για διαδικασία που αποβλέπει στην αναγνώριση υπάρξεως εργατικού ατυχήματος ή επαγγελματικής ασθένειας κατά την έννοια της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως, πρέπει επίσης να αναγνωρίζεται ιατρικός χαρακτήρας (προμνησθείσα απόφαση Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 13· απόφαση του Πρωτοδικείου της 12ης Ιουλίου 1990, T-154/89, Vidrányi κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-445, σκέψη 33, και προμνησθείσα απόφαση Vainker κατά Κοινοβουλίου, σκέψη 136).
- 279 Στο πλαίσιο αυτό, το Πρωτοδικείο υπογράμμισε ότι είναι απαραίτητο η πλήρης ιατρική έκθεση, που ο υπάλληλος μπορεί να ζητήσει να διαβιβαστεί στον ιατρό της επιλογής του και πρέπει να διαβιβαστεί στα μέλη της ιατρικής επιτροπής που προβλέπει η ρύθμιση περί ασφαλίσεως, να περιλαμβάνει την τυχόν έκθεση διοικητικής έρευνας. Έτσι, ο υπάλληλος μπορεί, αν έχει υποβάλει σχετικό αίτημα, να λάβει θέση επί των διαπιστώσεων που περιέχονται στην έκθεση έρευνας, μέσω της παρεμβάσεως ιατρού της εμπιστοσύνης του, και να κρίνει αν είναι σκόπιμο να ζητήσει να γνωμοδοτήσει η ιατρική επιτροπή (προμνησθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψεις 34 και 35).
- 280 Εξάλλου, ο ιατρικός χαρακτήρας ορισμένων εγγράφων δεν αποκλείει το ενδεχόμενο τα έγγραφα αυτά να ενδιαφέρουν επίσης την υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου. Στην περίπτωση αυτή, τα έγγραφα αυτά πρέπει να περιλαμβάνονται στον ατομικό φάκελο του ενδιαφερομένου (βλ. προμνησθείσα απόφαση Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 13· προμνησθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψη 36).
- 281 Έτσι, αφενός, ο φάκελος στον οποίο στηρίζονται ο ιατρός που ορίζεται από το όργανο ή η ιατρική επιτροπή για να εκτιμήσουν την επαγγελματική αιτία της ασθένειας είναι ιατρικής φύσεως και, επομένως, ο ενδιαφερόμενος δεν μπορεί να έχει παρά μόνο έμμεση πρόσβαση στον φάκελο αυτόν, μέσω του ιατρού που έχει ορίσει, και, αφετέρου, τα διοικητικής φύσεως στοιχεία που ενδέχεται να

περιέχονται στον φάκελο αυτόν και να επηρεάζουν την υπηρεσιακή κατάσταση του υπαλλήλου πρέπει επίσης να περιλαμβάνονται στον ατομικό φάκελο όπου, σύμφωνα με το άρθρο 26 του ΚΥΚ, ο υπάλληλος έχει άμεση πρόσβαση (βλ. προμνησθείσα απόφαση του Δικαστηρίου Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψη 24).

- 282 Συνεπώς, το σύνολο των εγγράφων που υποβάλλονται στον ιατρό που ορίζεται από το όργανο ή στην ιατρική επιτροπή υπάγεται στο καθεστώς της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως. Η καταχώριση στον ατομικό φάκελο του υπαλλήλου ορισμένων από τα έγγραφα αυτά καθώς και η παροχή στον υπάλληλο της δυνατότητας να λάβει γνώση των εγγράφων αυτών επιβάλλονται, επομένως, μόνον εφόσον τα έγγραφα αυτά χρησιμοποιούνται για την εκτίμηση ή τη μεταβολή της υπηρεσιακής καταστάσεως του υπαλλήλου εκ μέρους του οργάνου στο οποίο υπηρετεί (βλ. απόφαση του Δικαστηρίου Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψη 25).
- 283 Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι, όταν ο ενάγων, με επιστολή της 19ης Μαΐου 2005, διατύπωσε το αίτημα να του κοινοποιηθεί η έκθεση της IDOC, η Επιτροπή δεν του είχε ακόμα κοινοποιήσει το σχέδιο αποφάσεως σχετικά με την αίτηση αναγνώρισεως επαγγελματικής ασθένειας. Πράγματι, η κοινοποίηση αυτή προς τον ενάγοντα έγινε στις 16 Μαρτίου 2007. Πριν από την ημερομηνία αυτή, η έκθεση της IDOC μπορούσε, συνεπώς, να θεωρηθεί ως προπαρασκευαστική πράξη, από πλευράς της ρυθμίσεως περί ασφαλίσεως.
- 284 Ωστόσο, με την απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2005 με την οποία απέρριψε το αίτημα αποζημιώσεως του ενάγοντος, η ΑΔΑ επικαλέστηκε την έκθεση της IDOC προς στήριξη της επιχειρηματολογίας της για την απόρριψη της εν λόγω αιτήσεως.
- 285 Πράγματι, η ΑΔΑ αναφέρει στην απόφαση της 10ης Νοεμβρίου 2005 ότι «[σ]τις 16 Μαρτίου 2005, η IDOC κατέληξε, εξάλλου, στο συμπέρασμα ότι καμία από τις συμπεριφορές τις οποίες επικαλείται ο [ενάγων] προς στήριξη των ισχυρισμών του δεν έχει αντικειμενικώς τον καταχρηστικό χαρακτήρα που τους αποδίδει και ο οποίος συνιστά ένα από τα θεμελιώδη χαρακτηριστικά της ηθικής παρενοχλήσεως, όπως αυτή ορίζεται στο άρθρο 12α του ΚΥΚ» και ότι «οι ληφθείσες έναντι αυτού αποφάσεις λήφθηκαν προς το συμφέρον των οργάνων και αυστηρώς εντός του πλαισίου του ΚΥΚ».
- 286 Στο μέτρο που η ΑΔΑ επικαλείται την έκθεση της IDOC στο πλαίσιο εκδόσεως βλαπτικής για τον ενάγοντα πράξεως, μπορεί να θεωρηθεί ότι η έκθεση αυτή αποτελούσε έγγραφο που αφορούσε την υπηρεσιακή κατάσταση του ενδιαφερομένου, κατά την έννοια του άρθρου 26 του ΚΥΚ.
- 287 Ως εκ τούτου, ο ενάγων έπρεπε να έχει πρόσβαση στην έκθεση της IDOC βάσει του άρθρου 26 του ΚΥΚ (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσες αποφάσεις του Δικαστηρίου Strack κατά Επιτροπής, σκέψη 13, και Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψεις 24 και 25· προμνησθείσα απόφαση του Πρωτοδικείου Vidrányi κατά Επιτροπής, σκέψη 36).
- 288 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 26 του ΚΥΚ, αρνούμενη να κοινοποιήσει στον ενάγοντα την έκθεση της IDOC, μολονότι η έκθεση αυτή αφορούσε την υπηρεσιακή κατάσταση του ενδιαφερομένου, όπως μαρτυρεί η απόφαση της Επιτροπής της 10ης Νοεμβρίου 2005.
- 289 Το συμπέρασμα αυτό δεν αναιρείται από τα επιχειρήματα της Επιτροπής σύμφωνα με τα οποία, πρώτον, η έκθεση της IDOC συνιστούσε προπαρασκευαστική πράξη στο πλαίσιο της ιατρικής διαδικασίας και, δεύτερον, έχει εφαρμογή η εξαίρεση την οποία προβλέπει το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001, και η οποία επιτρέπει στα όργανα να αρνούνται την πρόσβαση σε έγγραφο στην περίπτωση που η δημοσιοποίησή του θα έθιγε την προστασία των σκοπών των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου.

- 290 Πράγματι, όσον αφορά το πρώτο επιχείρημα της Επιτροπής, στο μέτρο που η ίδια επέλεξε να χρησιμοποιήσει την έκθεση της IDOC εκτός του πλαισίου της ιατρικής διαδικασίας, προκειμένου να λάβει απόφαση αφορώσα την υπηρεσιακή κατάσταση του ενάγοντος, δεν μπορούσε να προβάλει ότι η εν λόγω έκθεση είχε προπαρασκευαστικό χαρακτήρα στο πλαίσιο της ιατρικής διαδικασίας.
- 291 Όσον αφορά το επιχείρημα που αντλείται από την προσβολή της προστασίας των σκοπών των δραστηριοτήτων επιθεωρήσεως, έρευνας και οικονομικού ελέγχου, από τον ίδιο τον τίτλο του κανονισμού 1049/2001 προκύπτει ότι ο κανονισμός αυτός αφορά την πρόσβαση του κοινού στα έγγραφα του Κοινοβουλίου, του Συμβουλίου και της Επιτροπής.
- 292 Όμως, τα δικαιώματα μονίμου υπαλλήλου ή μέλους του λοιπού προσωπικού που ζητεί την κοινοποίηση εγγράφου αφορώντος την υπηρεσιακή του κατάσταση δεν είναι τα ίδια με εκείνα ενός μέλους του κοινού που ζητεί πρόσβαση στα έγγραφα ενός οργάνου.
- 293 Πράγματι, τα δικαιώματα των μονίμων υπαλλήλων και των μελών του λοιπού προσωπικού στο θέμα αυτό απορρέουν από τις ειδικές διατάξεις του άρθρου 26 του ΚΥΚ, που επιβάλλουν ιδιαίτερες υποχρεώσεις στα όργανα, προς τον σκοπό της εξασφάλισης των δικαιωμάτων άμυνας του ενδιαφερομένου, όπως έχει υπογραμμιστεί από τη νομολογία. Οι υπάλληλοι απολαύουν, συνεπώς, ιδίου δικαιώματος, ερειδόμενου στο άρθρο 26 του ΚΥΚ.
- 294 Εξάλλου, η αίτηση υπαλλήλου μπορεί να εμπίπτει, ενδεχομένως, στο πεδίο εφαρμογής των ειδικών διατάξεων περί δημοσίας διοικήσεως, οι οποίες άπτονται της προσβάσεως σε ιδιαίτερα είδη εγγράφων, όπως π.χ. τα έγγραφα ιατρικής φύσεως.
- 295 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προβλεπόμενη από το άρθρο 4, παράγραφος 2, τρίτη περίπτωση, του κανονισμού 1049/2001 εξαίρεση, την οποία επικαλείται η Επιτροπή, δεν εμποδίζει την εφαρμογή των προμνησθεισών διατάξεων του άρθρου 26 του ΚΥΚ. Συνεπώς, η εξαίρεση αυτή δεν επέτρεπε στην Επιτροπή να αρνηθεί την κοινοποίηση της εκθέσεως της IDOC στον ενάγοντα.
- 296 Κατά συνέπεια, η Επιτροπή υπέπεσε σε πταίσμα της υπηρεσίας, μη παρέχοντας στον ενάγοντα πρόσβαση στην έκθεση της IDOC, καίτοι η έκθεση αυτή αφορούσε την υπηρεσιακή κατάσταση του ενάγοντος.

Επί της έβδομης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της γνωμοδοτήσεως της επιτροπής αναπηρίας της 29ης Οκτωβρίου 2004

Επιχειρήματα των διαδίκων

- 297 Με την αιτίαση αυτή, ο ενάγων αμφισβητεί τη νομιμότητα της γνωμοδοτήσεως την οποία εξέδωσε η επιτροπή αναπηρίας στις 29 Οκτωβρίου 2004. Θεωρεί ότι η επιτροπή αναπηρίας όφειλε να αποφανθεί σχετικά με ενδεχόμενη σχέση μεταξύ της αναπηρίας του ενάγοντος την οποία διαπίστωσε και των συνθηκών ασκήσεως της επαγγελματικής του δραστηριότητας.
- 298 Κατά τον ενάγοντα, η Επιτροπή παρέβη το άρθρο 78 του ΚΥΚ, εξαρτώντας την κίνηση της διαδικασίας την οποία προβλέπει η διάταξη αυτή από την προηγούμενη εξάντληση της διαδικασίας του άρθρου 73 του ΚΥΚ. Ο ενάγων υπογραμμίζει ότι, με την από 23 Ιουνίου 2004 επιστολή του, ζήτησε να διαπιστωθεί, σύμφωνα με το άρθρο 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, ότι η αναπηρία του οφειλόταν στην άσκηση των υπηρεσιακών καθηκόντων του. Ο ενάγων επικαλείται προς στήριξη της επιχειρηματολογίας του την απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Φεβρουαρίου 1992, T-165/89, Plug κατά Επιτροπής (Συλλογή 1992, σ. II-367).

- 299 Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι η επιτροπή αναπηρίας ασκεί την αρμοδιότητά της κατά τρόπον ώστε να διαθέτει τα αποτελέσματα της έρευνας που διεξάγεται δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ όταν αποφαινεται επί του συνδέσμου μεταξύ της αναπηρίας του υπαλλήλου και της επαγγελματικής του δραστηριότητας. Επομένως, οι εργασίες της επιτροπής αναπηρίας είναι οργανωμένες σε δύο φάσεις. Κατά την πρώτη φάση, η επιτροπή αναπηρίας περιορίζεται να αποφανθεί επί της αναπηρίας του ενδιαφερομένου. Αναστέλλει τότε τις εργασίες της, έως ότου της διαβιβαστούν τα στοιχεία της έρευνας που διεξάγεται δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ. Κατά τη δεύτερη φάση, συνέρχεται εκ νέου και αποφαινεται επί του συνδέσμου μεταξύ των περιστάσεων της επαγγελματικής δραστηριότητας του υπαλλήλου και της αναπηρίας του. Η Επιτροπή υποστηρίζει ότι το Πρωτοδικείο ενέκρινε αυτόν τον τρόπο διεξαγωγής της διαδικασίας με την προμνησθείσα απόφαση *Lucaccioni* κατά Επιτροπής.
- 300 Η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι αυτή η οργάνωση της διαδικασίας δεν στέρησε στον ενάγοντα το επίδομα αναπηρίας που προβλέπεται από το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, εν αναμονή της εκβάσεως της διαδικασίας του άρθρου 73 του ΚΥΚ. Το μόνο ζήτημα που παρέμεινε εκκρεμές ήταν το ζήτημα των παροχών που προβλέπει το άρθρο 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ και, ιδίως, η επιβάρυνση του οργάνου με τις εισφορές στο σύστημα συνταξιοδοτήσεως. Με τα υπομνήματά της, η Επιτροπή υπογράμμισε ότι, σε περίπτωση αναγνώρισης της επαγγελματικής αιτίας της ασθένειας του ενάγοντος, αυτός θα υπαγόταν στην ευεργετική διάταξη του άρθρου 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ αναδρομικά από την ημερομηνία της αποφάσεως περί θέσεώς του σε αναπηρία. Κατόπιν της αποφάσεως της 28ης Μαρτίου 2008 με την οποία αναγνωρίστηκε η επαγγελματική αιτία της ασθένειας του ενάγοντος, η Επιτροπή προσκόμισε στο Δικαστήριο ΔΔ, στο πλαίσιο μέτρων οργανώσεως της διαδικασίας, την απόφαση της 16ης Ιουνίου 2008, η οποία ακυρώνει και αντικαθιστά την απόφαση της 8ης Νοεμβρίου 2004 και με την οποία η ΑΔΑ, λαμβάνοντας υπόψη τα συμπεράσματα της επιτροπής αναπηρίας της 9ης Ιουνίου 2008, χορήγησε στον ενάγοντα επίδομα αναπηρίας που καθορίστηκε σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, με ισχύ από την ημέρα της θέσεώς του σε αναπηρία, ήτοι από τις 30 Νοεμβρίου 2004.

Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 301 Όπως υπομνήσθηκε στο πλαίσιο της τέταρτης αιτιάσεως, ο υπάλληλος που δεν προσέβαλε εντός των προθεσμιών των άρθρων 90 και 91 του ΚΥΚ βλαπτική γι' αυτόν απόφαση της ΑΔΑ δεν μπορεί να επικαλεστεί το καθ' υπόθεση παράνομο της αποφάσεως αυτής στο πλαίσιο αγωγής αποζημιώσεως.
- 302 Έτσι, ο ενάγων, στο μέτρο που δεν υπέβαλε διοικητική ένσταση κατά της αποφάσεως της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004 με την οποία συνταξιοδοτήθηκε και του χορηγήθηκε επίδομα αναπηρίας, καθορισθέν σύμφωνα με το άρθρο 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ και όχι σύμφωνα με το πέμπτο εδάφιο της εν λόγω διατάξεως, δεν μπορεί να επικαλεστεί το παράνομο αυτής της αποφάσεως στο πλαίσιο της υπό κρίση αγωγής αποζημιώσεως.
- 303 Με τον παρόντα ισχυρισμό, ο ενάγων δεν αμφισβητεί, ωστόσο, τη νομιμότητα της αποφάσεως της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004, αλλά περιορίζεται να επικρίνει τη γνωμοδότηση της επιτροπής αναπηρίας, που εκδόθηκε στις 29 Οκτωβρίου 2004, καθόσον αυτή δεν αποφαινεται επί της τυχόν σχέσεως μεταξύ της διαπιστωθείσας αναπηρίας του και της επαγγελματικής του δραστηριότητας, λαμβανομένης υπόψη της ήδη κινηθείσας διαδικασίας έρευνας βάσει του άρθρου 73 του ΚΥΚ.
- 304 Συνεπώς, πρέπει να εξεταστεί μήπως, με την παρούσα αιτίαση, που αντλείται από το παράνομο της γνωμοδότησεως της επιτροπής αναπηρίας, ο ενάγων επιδιώκει να παρακάμψει το απαράδεκτο της αιτιάσεως που θα αντλείτο από το παράνομο της αποφάσεως της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004, δεδομένου ότι δεν υπέβαλε διοικητική ένσταση και δεν άσκησε ένδικη προσφυγή κατά της τελευταίας αυτής αποφάσεως.
- 305 Το ζήτημα αυτό, που άπτεται της τηρήσεως της προ της ασκήσεως της προσφυγής διαδικασίας και των προθεσμιών προς άσκηση ένδικης προσφυγής, πρέπει να εξεταστεί αυτεπαγγέλτως από το Δικαστήριο ΔΔ.

- 306 Κατά τη νομολογία, η γνωμοδότηση της επιτροπής αναπηρίας πρέπει να θεωρείται ως προπαρασκευαστική πράξη εντασσόμενη στο πλαίσιο της διαδικασίας συνταξιοδότησεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 3ης Ιουνίου 1997, T-196/95, Η κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-133 και II-403, σκέψη 48· διάταξη του Πρωτοδικείου της 15ης Νοεμβρίου 2006, T-115/05, Jiménez Martínez κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-269 και II-A-2-1409, σκέψεις 29 και 30).
- 307 Δεν αποκλείεται μεν μια προπαρασκευαστική πράξη να προξενήσει ζημία σε έναν υπάλληλο ανεξαρτήτως της τελικής αποφάσεως την οποία προπαρασκευάζει η πράξη αυτή, πλην όμως πρέπει να παρατηρηθεί ότι, εν προκειμένω, ο ενάγων δεν ισχυρίζεται ότι η γνωμοδότηση της επιτροπής αναπηρίας τού προξένησε ζημία διακρινόμενη από εκείνη που του προξένησε η απόφαση που λήφθηκε βάσει της γνωμοδοτήσεως αυτής, δηλαδή η απόφαση της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004.
- 308 Πράγματι, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η γνωμοδότηση της επιτροπής αναπηρίας είναι παράνομη, στο μέτρο που δεν αποφαίνεται σχετικά με την αιτία της αναπηρίας του, εν αναμονή των στοιχείων της έρευνας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ.
- 309 Όμως, εκείνη που ενδεχομένως προξένησε ζημία στον ενάγοντα είναι η απόφαση της ΑΔΑ της 8ης Νοεμβρίου 2004, με την οποία ο ενάγων συνταξιοδοτήθηκε και του χορηγήθηκε επίδομα αναπηρίας καθορισθέν βάσει του άρθρου 78, τρίτο εδάφιο, του ΚΥΚ, και όχι βάσει του άρθρου 78, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ.
- 310 Δεδομένου ότι η αιτίαση που αντλείται από το παράνομο της γνωμοδοτήσεως της επιτροπής αναπηρίας βάλλει κατά προπαρασκευαστικής πράξεως, ο δε ενάγων δεν εξήγησε ως προς τι η πράξη αυτή του προξένησε ζημία διακρινόμενη από εκείνη της τελικής αποφάσεως, ενώ, εν πάση περιπτώσει, δεν ζήτησε την ακύρωση της αποφάσεως της 8ης Νοεμβρίου 2004 ούτε άσκησε αγωγή αποζημιώσεως εντός των προβλεπομένων προθεσμιών για να αμφισβητήσει τις συνέπειες της αποφάσεως αυτής, η εν λόγω αιτίαση πρέπει να απορριφθεί ως απαράδεκτη.

Επί της όγδοης αιτιάσεως, που αντλείται από την παράνομη κίνηση και συνέχιση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος

Προκαταρκτική παρατήρηση

- 311 Με την αιτίαση αυτή, ο ενάγων επικρίνει το γεγονός ότι κινήθηκε και συνεχίστηκε πειθαρχική δίωξη εναντίον του, ενώ, κατ' αυτόν, ουδέποτε αποδείχθηκαν τα στοιχεία επί των οποίων στηριζόταν η δίωξη αυτή. Η αιτίαση αυτή παραπέμπει στο σύνολο των ισχυρισμών που διατυπώνονται στο πλαίσιο της προσφυγής-αγωγής F-124/05.
- 312 Κατά τη νομολογία, η παραπομπή, με το δικόγραφο της προσφυγής, στο δικόγραφο προσφυγής που ο προσφεύγων κατέθεσε σε άλλη υπόθεση δεν έχει ως αποτέλεσμα την ενσωμάτωση, στο πρώτο δικόγραφο, των ισχυρισμών που προβλήθηκαν με το δεύτερο (βλ. απόφαση του Πρωτοδικείου της 5ης Δεκεμβρίου 2006, T-424/04, Αγγελίδης κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-323 και II-A-2-1649, σκέψη 42).
- 313 Συνεπώς, πρέπει, προκαταρκτικώς, να εξεταστεί κατά πόσον η αιτίαση, στο μέτρο που συνίσταται σε παραπομπή στο σύνολο των ισχυρισμών που αναπτύσσονται με την προσφυγή-αγωγή F-124/05, είναι παραδεκτή από πλευράς των απαιτήσεων των διατάξεων του άρθρου 21 του Οργανισμού του Δικαστηρίου και του άρθρου 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο οποίος είχε εφαρμογή *mutatis mutandis* στο Δικαστήριο ΔΔ κατά τον χρόνο της καταθέσεως της αγωγής.

- 314 Σκοπός του άρθρου 44, παράγραφος 1, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου [νυν Γενικού Δικαστηρίου] είναι να παρέχεται στον δικαστή η δυνατότητα να αποφανθεί επί ισχυρισμών διατυπωμένων με επαρκή σαφήνεια.
- 315 Η διάταξη αυτή δεν πρέπει, ωστόσο, να ερμηνεύεται κατά τρόπον ώστε να επιβάλλεται στους διαδίκους υπερβολικά σχολαστική τήρηση των τύπων που απλώς θα επιβάρυνε την ένδικη διαδικασία (βλ., κατ' αναλογία, απόφαση του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουνίου 2009, T-318/01, Othman κατά Συμβουλίου και Επιτροπής, η οποία δεν έχει ακόμα δημοσιευθεί στη Συλλογή, σκέψη 57).
- 316 Υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, με την παραπομπή αυτή ο ενάγων επιδιώκει να αποφύγει, λαμβανομένης υπόψη της συνάφειας των υποθέσεων F-124/05 και F-96/06, την επανάληψη, με την αγωγή που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-96/06, επιχειρηματολογίας τριάντα περίπου σελίδων η οποία υπάρχει ήδη στο δικόγραφο της προσφυγής-αγωγής που πρωτοκολλήθηκε με αριθμό υποθέσεως F-124/05, καθώς και την εκ νέου κατάθεση των αριθμούντων πολλές εκατοντάδες σελίδων παραρτημάτων που συνοδεύουν αυτή την προσφυγή-αγωγή.
- 317 Εξάλλου, οι υποθέσεις F-124/05 και F-96/06 ενώθηκαν με διάταξη του Προέδρου του Δικαστηρίου ΔΔ της 22ας Ιανουαρίου 2009.
- 318 Υπό τις περιστάσεις αυτές, το ότι η όγδοη αιτίαση συνίσταται σε παραπομπή στο σύνολο των ισχυρισμών που αναπτύχθηκαν με την προσφυγή-αγωγή F-124/05 δεν μπορεί να συνεπάγεται το απαράδεκτο της εν λόγω αιτιάσεως.
- 319 Στη συνέχεια της παρούσας αποφάσεως, οι έξι ισχυρισμοί της προσφυγής-αγωγής F-124/05 θα εξεταστούν διαδοχικά, θεωρούμενοι έκαστος ως ένα σκέλος της όγδοης αιτιάσεως της υπό κρίση αγωγής. Τα σκέλη των ισχυρισμών της προσφυγής-αγωγής F-124/05 θα εξεταστούν ως υποσκέλη των σκελών της όγδοης αιτιάσεως της υπό κρίση αγωγής.
- 320 Εξάλλου, ο πρώτος ισχυρισμός της προσφυγής-αγωγής F-124/05, που αντλείται από την άρνηση της ΑΔΑ να αντλήσει τις συνέπειες του απαλλακτικού βουλεύματος του βελγικού δικαιοδοτικού οργάνου, παρά τον σύνδεσμο, την ύπαρξη του οποίου η ίδια η ΑΔΑ απέδειξε, μεταξύ της ποινικής και της πειθαρχικής διαδικασίας, και ο δεύτερος ισχυρισμός της προσφυγής-αγωγής αυτής, που αντλείται από μη τήρηση του δεδικασμένου του εν λόγω απαλλακτικού βουλεύματος, πρέπει να εξεταστούν μαζί, καθόσον αμφότεροι αφορούν τις συνέπειες του βουλεύματος του βελγικού ποινικού δικαιοδοτικού οργάνου επί της πειθαρχικής διαδικασίας.

Επί του πρώτου και του δεύτερου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλούνται από τη μη λήψη υπόψη των συνεπειών του απαλλακτικού βουλεύματος της βελγικής δικαιοσύνης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 321 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι η πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του κινήθηκε αποκλειστικώς λόγω της ποινικής διώξεως που ασκήθηκε από τις βελγικές αρχές. Κατά τον ενάγοντα, αυτό προκύπτει από την απόφαση της ΑΔΑ περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος, η οποία λήφθηκε στις 16 Ιανουαρίου 2004 και συνδέει χωρίς αμφισημία την πειθαρχική με την ποινική διαδικασία. Τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηρίζεται η ποινική κατηγορία και εκείνα επί των οποίων στηρίζεται η πειθαρχική διαδικασία ταυτίζονται και μόνον ο χαρακτηρισμός τους, ποινικός ή πειθαρχικός, διαφέρει. Εξάλλου, η χρονική σύμπτωση μεταξύ των δύο διαδικασιών δεν αφήνει καμία αμφιβολία όσον αφορά τη στενή σχέση που τις συνδέει. Επομένως, η πειθαρχική διαδικασία έπρεπε να κλείσει, προκειμένου να συναχθούν οι συνέπειες του οριστικού απαλλακτικού βουλεύματος της 30ής Ιουνίου 2004 που εξέδωσε η βελγική ποινική δικαιοσύνη, η οποία έκρινε ως μη αποδεδειγμένα

τα πραγματικά περιστατικά επί των οποίων στηριζόταν η κατηγορία. Οποιαδήποτε διαφορετική απόφαση ισοδυναμεί με μη σεβασμό του δεδικασμένου που απορρέει από το εν λόγω βούλευμα καθώς και προσβολή της κυριαρχίας των κρατών μελών.

- 322 Η Επιτροπή απαντά ότι η επιχειρηματολογία του ενάγοντος δεν ανταποκρίνεται στην πραγματικότητα, στο μέτρο που η απόφαση περί κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας διευκρίνιζε ρητώς ότι, πέραν της ποινικής κατηγορίας, οι αιτιάσεις που διατυπώνονταν σε βάρος του ενδιαφερομένου στηρίζονταν στην έκθεση σχετικά με τις συμπληρωματικές διοικητικές έρευνες της IDOC της 22ας Φεβρουαρίου 2002. Υποστηρίζει ότι το βελγικό ποινικό δικαστήριο ήταν αρμόδιο να αποφανθεί αποκλειστικά επί των κατηγοριών που αφορούσαν τον βελγικό ποινικό κώδικα και ότι, κατά τον πειθαρχικό χαρακτηρισμό των πραγματικών περιστατικών, η ΑΔΑ δεν δεσμευόταν από τον εκ μέρους του ποινικού δικαστή χαρακτηρισμό βάσει άλλων διατάξεων. Εν πάση περιπτώσει, οι αιτιάσεις που αντλούνται από την παραβίαση της αρχής σύμφωνα με την οποία εκκρεμούσης της ποινικής διαδικασίας αναστέλλεται η πειθαρχική διαδικασία και από τον μη σεβασμό του δεδικασμένου είναι ανενεργές εν προκειμένω, δεδομένου ότι δεν υφίσταται τελική πειθαρχική απόφαση.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 323 Όπως έχει διευκρινιστεί από τη νομολογία του Πρωτοδικείου, το άρθρο 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, νυν άρθρο 25 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ, έχει διττό λόγο υπάρξεως. Αφενός, το άρθρο αυτό ανταποκρίνεται στην ανάγκη η θέση του ενδιαφερομένου υπαλλήλου στο πλαίσιο της ποινικής δίωξης που έχει ασκηθεί εναντίον του να μην επηρεάζεται λόγω πράξεων για τις οποίες έχει επίσης κινηθεί πειθαρχική διαδικασία εντός του οικείου οργάνου. Αφετέρου, η αναστολή της πειθαρχικής διαδικασίας εν αναμονή της περατώσεως της ποινικής διαδικασίας επιτρέπει να ληφθούν υπόψη, στο πλαίσιο της πειθαρχικής αυτής διαδικασίας, διαπιστώσεις επί πραγματικών περιστατικών οι οποίες περιλαμβάνονται στην απόφαση του ποινικού δικαστηρίου όταν αυτή έχει καταστεί απρόσβλητη. Πράγματι, το άρθρο 25 του παραρτήματος IX του ΚΥΚ καθιερώνει την αρχή σύμφωνα με την οποία «εκκρεμούσης της ποινικής διαδικασίας αναστέλλεται η πειθαρχική διαδικασία», πράγμα το οποίο δικαιολογείται ιδίως από το γεγονός ότι τα εθνικά ποινικά δικαστήρια διαθέτουν μεγαλύτερη εξουσία έρευνας απ' ό,τι η ΑΔΑ. Επομένως, στην περίπτωση που τα ίδια πραγματικά περιστατικά μπορούν να συνιστούν ποινικό αδίκημα και παράβαση των εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεων του υπαλλήλου, η διοίκηση δεσμεύεται από τις διαπιστώσεις επί πραγματικών περιστατικών στις οποίες προέβη το ποινικό δικαστήριο στο πλαίσιο της ποινικής διαδικασίας. Αφού το εν λόγω δικαστήριο διαπιστώσει την ύπαρξη των πραγματικών περιστατικών της υπό κρίση περιπτώσεως, η διοίκηση μπορεί, στη συνέχεια, να προβεί στον νομικό χαρακτηρισμό τους με γνώμονα την έννοια του πειθαρχικού παραπτώματος, εξετάζοντας ιδίως αν τα εν λόγω περιστατικά συνιστούν παραβάσεις των εκ του ΚΥΚ υποχρεώσεων (απόφαση του Πρωτοδικείου της 10ης Ιουνίου 2004, T-307/01, François κατά Επιτροπής, Συλλογή 2004, σ. II-1669, σκέψη 75).
- 324 Εν προκειμένω, από το σκεπτικό της αποφάσεως περί αρνήσεως του τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας προκύπτει ότι η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος δεν στηριζόταν αποκλειστικά στην ποινική δίωξη που είχε κινηθεί στο Βέλγιο για πλαστογραφία και απάτη, σε σχέση με τις εντολές αποστολής και τις εκκαθαρίσεις των εξόδων αποστολής του R. Berthelot, αλλά στηριζόταν και στον ενεργό ρόλο που είχε διαδραματίσει ο ενάγων στην παράτυπη ανακατάταξη του R. Berthelot σε βαθμό και την επίσης παράτυπη πρόσληψή του στο ΚΚΕρ.
- 325 Το γραπτό κατηγορητήριο του εισαγγελέα ανέφερε ότι καμία δήλωση δεν αφορούσε ρητώς ή εμμέσως τον ενάγοντα, ότι κανένα πραγματικό στοιχείο δεν επέτρεπε να αποδειχθεί η συμμετοχή του ενδιαφερομένου στα πραγματικά περιστατικά και ότι ο ίδιος είχε προσκομίσει τα στοιχεία που αποδείκνυαν την πλαστότητα των εντολών αποστολής. Με το απαλλακτικό βούλευμα, που παρέπεμπε στο γραπτό κατηγορητήριο του εισαγγελέα, διαπιστώθηκε ότι η δικογραφία της

ανακρίσεως επέτρεπε μεν αναμφισβήτητα τη διατύπωση κατηγοριών όσον αφορά την ύπαρξη πλαστογραφίας και απάτης, αλλά ότι καμία ένδειξη δεν επέτρεπε τη με βεβαιότητα διατύπωση κατηγορίας κατά συγκεκριμένου ατόμου μεταξύ των κατηγορουμένων που αφορούσε η ανάκριση.

326 Επομένως, το απαλλακτικό βούλευμα εμποδίζει τις πειθαρχικές αρχές να λάβουν υπόψη τους σε βάρος του ενάγοντος τις αιτιάσεις περί πλαστογραφίας και απάτης όπως αυτές διώκονται από το βελγικό ποινικό δίκαιο, όσον αφορά την κατάρτιση των εντολών αποστολής και την εξακρίβωση των εξόδων αποστολής του R. Berthelot. Δεν εμποδίζει την πειθαρχική αρχή να λάβει υπόψη της σε βάρος του ενδιαφερομένου τυχόν πειθαρχικής φύσεως αιτιάσεις απόμενες της ανακατατάξεως του R. Berthelot σε βαθμό και την πρόσληψή του στο ΚΚΕρ.

327 Συνεπώς, τα δύο πρώτα σκέλη της όγδοης αιτιάσεως πρέπει να απορριφθούν ως στερούμενα ερείσματος.

Επί του τρίτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την καθ' υπόθεση αδικαιολόγητη σύνδεση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος και της διαδικασίας που αφορούσε το πρώην μέλος της Επιτροπής

— Επιχειρήματα των διαδίκων

328 Επικουρικώς, ο ενάγων υποστηρίζει ότι η απόφαση περί μη τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας είναι παράνομη, καθόσον διατηρεί την εν λόγω διαδικασία σε αναστολή, συνδέοντας εσφαλμένως την αναστολή αυτή με την έκβαση της διαδικασίας που εκκρεμούσε τότε ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της É. Cresson.

329 Ο ενάγων επικρίνει ειδικότερα την κατ' αναλογία με το άρθρο 25 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ εφαρμογή στην οποία προέβη η ΑΔΑ για να δικαιολογήσει την προσβαλλόμενη απόφαση, παρατηρεί δε ότι η προμνησθείσα απόφαση Τζοάνος κατά Επιτροπής ουδόλως έχει σχέση με την υπό κρίση περίπτωση, καθόσον η απόφαση αυτή αφορούσε την περίπτωση στην οποία ένας υπάλληλος εμπλέκεται σε δύο διαδικασίες, τη μία ποινική και την άλλη πειθαρχική, ενώ στην υπό κρίση περίπτωση, υπήρχαν δύο διαδικασίες αφορώσες δύο διαφορετικά πρόσωπα. Ο ενάγων καταγγέλλει τον αντιφατικό χαρακτήρα της συλλογιστικής που αναπτύσσει η ΑΔΑ, καθόσον η τελευταία υπενθυμίζει ότι σκοπός του άρθρου 25 του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ είναι να μη τίθεται ο υπάλληλος σε δυσμενέστερη θέση σε περίπτωση λήψεως πειθαρχικής αποφάσεως πριν από το πέρας της ποινικής διαδικασίας, ενώ, στην υπό κρίση περίπτωση, η προσβαλλόμενη απόφαση τον τιμωρεί αντί να προστατεύει τα συμφέροντά του.

330 Ο ενάγων επικρίνει, τέλος, τον ακατάληπτο χαρακτήρα του αιτιολογικού της προσβαλλομένης αποφάσεως, καθόσον στην απόφαση αυτή αναφέρει ότι «κάθε απόφαση στην υπόθεσή σας, είτε αυτή κλείνει είτε διατηρεί ανοικτό τον σχετικό φάκελο, δεν θα ήταν ουδέτερη σε σχέση προς την εκκρεμούσα ενώπιον του Δικαστηρίου διαδικασία κατά της É. Cresson και θα μπορούσε, ως εκ τούτου, να εκληφθεί ως ανάρμοστη απόπειρα επηρεασμού». Ο ενάγων παρατηρεί ότι δεν αντιλαμβάνεται ποιος θα μπορούσε να επηρεαστεί: η ίδια η ΑΔΑ, το Δικαστήριο, το Δικαστήριο ΔΔ; Προβάλλοντας το επιχείρημα αυτό, η ΑΔΑ παραβαίνει την υποχρέωση αιτιολογήσεως την οποία προβλέπει το άρθρο 25, δεύτερο εδάφιο, του ΚΥΚ, γεγονός που καθιστά παράνομη την προσβαλλόμενη απόφαση.

331 Η Επιτροπή απαντά στα επιχειρήματα του ενάγοντος ουσιαστικά υποστηρίζοντας ότι καμία διάταξη δεν υποχρεώνει την ΑΔΑ να αναστείλει τη διαδικασία, αλλά ότι δεν μπορούσε ευλόγως να διώξει πειθαρχικώς έναν υπάλληλο προτού κριθεί η περίπτωση του προσώπου προς το συμφέρον του οποίου ο υπάλληλος αυτός προδήλως ενήργησε. Προσθέτει ότι η απόφαση περί αναστολής δεν έθιξε τα συμφέροντα του ενάγοντος, τα οποία, όλως αντιθέτως, προστατεύθηκαν με την εν λόγω απόφαση.

Απόδειξη περί αυτού αποτελεί το ότι, αφού το Δικαστήριο δεν επέβαλε κύρωση κατά του πρώην μέλους της Επιτροπής, το καθού όργανο αποφάσισε να κλείσει την πειθαρχική διαδικασία που αφορούσε τον ενάγοντα.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 332 Κατά τον ενάγοντα, αφενός, η ανακόλουθη αιτιολογία της αποφάσεως περί αρνήσεως του τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας καθιστά την απόφαση αυτή πλημμελή από πλευράς της υποχρεώσεως αιτιολογήσεως των αποφάσεων την οποία προβλέπει το άρθρο 25 του ΚΥΚ· αφετέρου, η εν λόγω απόφαση πάσχει νομική πλάνη.
- 333 Καταρχάς, πρέπει να υπομνησθεί ότι η αιτιολογία πρέπει να επιτρέπει στον δικαστή να ασκεί τον έλεγχο της νομιμότητας της προσβαλλομένης αποφάσεως και να παρέχει στον ενδιαφερόμενο επαρκείς ενδείξεις ώστε να γνωρίζει αν η απόφαση αυτή είναι βάσιμη ή πάσχει ελάττωμα που επιτρέπει την αμφισβήτηση της νομιμότητάς της (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 23ης Απριλίου 2002, T-372/00, *Campolargo* κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2002, σ. I-A-49 και II-223, σκέψη 49, και της 17ης Οκτωβρίου 2006, T-406/04, *Bonnet* κατά Δικαστηρίου, Συλλογή Υπ.Υπ. 2006, σ. I-A-2-213 και II-A-2-1097, σκέψη 67).
- 334 Το κύριο επιχείρημα το οποίο επικαλείται ο ενάγων προς στήριξη της αιτήσεώς του περί τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας που τον αφορά έγκειται στο ότι εκδόθηκε απαλλακτικό βούλευμα από το βελγικό ποινικό δικαστήριο.
- 335 Η απόφαση περί αρνήσεως του τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας διευκρινίζει ότι η πειθαρχική και η ποινική διαδικασία διακρίνονται και είναι ανεξάρτητες η μία της άλλης. Το *tribunal de première instance* των Βρυξελλών χαρακτήρισε τα πραγματικά περιστατικά μόνον από πλευράς του βελγικού ποινικού δικαίου, και όχι σε σχέση προς τις αιτιάσεις τις οποίες διατύπωσε η Επιτροπή βάσει κοινοτικών υποχρεώσεων. Κατά συνέπεια, η έκβαση της βελγικής ένδικης διαδικασίας δεν επηρεάζει την πειθαρχική διαδικασία, το δε γεγονός ότι η βελγική ποινική διαδικασία κατέληξε σε απαλλακτικό βούλευμα δεν σημαίνει ότι η πειθαρχική διαδικασία έπρεπε να κλείσει.
- 336 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι η προσβαλλόμενη απόφαση παρέχει επαρκή στοιχεία στον μεν ενάγοντα ώστε αυτός να εκτιμήσει το βάσιμο των λόγων που οδήγησαν στην απόρριψη της αιτήσεώς του περί τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας, στο δε Δικαστήριο ΔΔ προκειμένου να ασκήσει τον έλεγχό του.
- 337 Εξάλλου, ανεξαρτήτως της απαντήσεως στην αίτηση του ενάγοντος περί τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας, η προσβαλλόμενη απόφαση διευκρινίζει ότι η πειθαρχική διαδικασία που αφορά τον ενδιαφερόμενο πρέπει να παραμείνει σε αναστολή.
- 338 Η ΑΔΑ δικαιολογεί τη διατήρηση της αναστολής αυτής επικαλούμενη τη σχέση που εμφανίζει η πειθαρχική διαδικασία κατά του ενάγοντος με τη διαδικασία που κινήθηκε ενώπιον του Δικαστηρίου κατά της *É. Cresson*.
- 339 Μια τέτοια αιτιολογία, παρά την —όντως ασαφή— αναφορά σε «ανάρμοστη απόπειρα επηρεασμού», παρέχει επαρκή στοιχεία στον μεν ενάγοντα προκειμένου αυτός να εκτιμήσει το βάσιμο των λόγων που δικαιολογούν τη διατήρηση της πειθαρχικής διαδικασίας σε αναστολή, στο δε Δικαστήριο ΔΔ για να ασκήσει τον έλεγχό του.
- 340 Κατά συνέπεια, η αιτίαση που αντλείται από την ανεπαρκή αιτιολογία της προσβαλλομένης αποφάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμη.

341 Όσον αφορά την αιτίαση που αντλείται από νομική πλάνη, καμία μεν διάταξη δεν υποχρέωνε την ΑΔΑ να αναστείλει τη διαδικασία εν αναμονή της εκδόσεως της αποφάσεως Επιτροπή κατά Cresson, πλην όμως η περίπτωση του ενάγοντος συνδεόταν με εκείνη της Έ. Cresson, στο μέτρο που αυτός ήταν ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκαν ορισμένες από τις απάτες που προσάπτονται στην ενδιαφερομένη, ο σύνδεσμος δε αυτός αποτελούσε περίπτωση την οποία η Επιτροπή θεμιτώς μπορούσε να λάβει υπόψη της.

342 Κατά συνέπεια, ανεξαρτήτως του ότι η αναστολή αυτή είχε ως αποτέλεσμα την παράταση της πειθαρχικής διαδικασίας, η απόφαση να μη διωχθεί ο ενάγων προτού διευθετηθεί η περίπτωση του πρώην μέλους της Επιτροπής ήταν, αυτή καθαυτήν, θεμιτή και εύλογη.

343 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι το τρίτο σκέλος της όγδοης αιτιάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του τέταρτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την ανεπάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων που δικαιολογούσαν την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας

— Επιχειρήματα των διαδίκων

344 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία εναντίον του, ενώ τα πραγματικά στοιχεία που τη δικαιολογούσαν «ουδέποτε αποδείχθηκαν και, μάλιστα, κηρύχθηκαν αβάσιμα [με τη διάταξη που εξέδωσε το tribunal de première instance των Βρυξελλών]».

345 Η Επιτροπή εκτιμά ότι η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας δεν μπορεί να συνιστά πταίσμα της υπηρεσίας παρά μόνο στην εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία υπήρξε πρόθεση προκλήσεως βλάβης, ήτοι σε μια κατάσταση στην οποία δεν υπήρχε, κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως, καμία ένδειξη σε βάρος του ενδιαφερομένου. Όμως, εν προκειμένω δεν συντρέχει τέτοια περίπτωση, δεδομένου ότι κατά του ενάγοντος διατυπώθηκαν βαριές κατηγορίες σχετικά με την ανάμειξή του σε σοβαρές παρατυπίες.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

346 Το παρόν σκέλος της αιτιάσεως αντλείται από το παράνομο της αποφάσεως περί κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας.

347 Από την επιχειρηματολογία των διαδίκων προκύπτει ότι οι διάδικοι διαφωνούν ως προς την έκταση της διακριτικής ευχέρειας την οποία διαθέτουν τα όργανα όσον αφορά την απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας και, κατά συνέπεια, ως προς την ένταση του ελέγχου τον οποίο οφείλει να ασκήσει ο δικαστής της Ένωσης σχετικά με τη νομιμότητα μιας τέτοιας αποφάσεως.

348 Συγκεκριμένα, κατά τον ενάγοντα, η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας είναι παράνομη οσάκις οι αιτιάσεις βάσει των οποίων κινήθηκε η εν λόγω διαδικασία δεν έχουν αποδειχθεί, πράγμα που συνεπάγεται ότι ο δικαστής οφείλει να ασκήσει τον συνήθη έλεγχο επί της εν λόγω αποφάσεως. Αντιθέτως, κατά την Επιτροπή, μια τέτοια απόφαση δεν μπορεί να συνιστά πταίσμα της υπηρεσίας παρά μόνο στην εξαιρετική περίπτωση κατά την οποία υπάρχει πρόθεση προκλήσεως βλάβης, πράγμα που καταλήγει στο συμπέρασμα ότι ο έλεγχος του δικαστή πρέπει να περιορίζεται στην κατάχρηση εξουσίας.

349 Συνεπώς, πρέπει, καταρχάς, να διευκρινιστεί η έκταση της διακριτικής ευχέρειας την οποία διαθέτει η ΑΔΑ κατά τη λήψη της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας και η συνακόλουθη ένταση του δικαστικού ελέγχου, πριν εξεταστεί, κατά δεύτερον, αν, εν προκειμένω, η απόφαση με την οποία η Επιτροπή κίνησε πειθαρχική διαδικασία κατά του ενάγοντος είναι παράνομη.

- 350 Πριν εξεταστούν τα ζητήματα αυτά, είναι απαραίτητες δύο προκαταρκτικές παρατηρήσεις.
- 351 Πρώτον, η νομιμότητα της προσβαλλομένης πράξεως πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τα πραγματικά και νομικά στοιχεία που υφίσταντο κατά τον χρόνο εκδόσεως της πράξεως (απόφαση του Δικαστηρίου της 7ης Φεβρουαρίου 1979, 15/76 και 16/76, Γαλλία κατά Επιτροπής, Συλλογή τόμος 1979/I, σ. 141, σκέψη 7). Τυχόν στοιχεία τα οποία η ανάκριση στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας αποκάλυψε μετά την έκδοση της αποφάσεως περί κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας δεν μπορούν να επηρεάσουν τη νομιμότητα της εν λόγω αποφάσεως, καθόσον σκοπός της ανακρίσεως είναι ιδίως να καθοριστεί κατά πόσον οι αρχικές υπόνοιες ήταν βάσιμες (βλ., κατ' αναλογία, προμνησθείσα απόφαση Giraudy κατά Επιτροπής, σκέψη 145).
- 352 Δεύτερον, το γεγονός ότι η πειθαρχική διαδικασία έκλεισε χωρίς να επιβληθεί πειθαρχική κύρωση στον εμπλεκόμενο υπάλληλο δεν εμποδίζει τον δικαστή να ασκήσει έλεγχο επί της νομιμότητας της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενδιαφερομένου.
- 353 Πράγματι, θα υπήρχε κίνδυνος αυθαιρεσίας αν γινόταν δεκτό ότι η ΑΔΑ έχει απόλυτη και απεριόριστη εξουσία να κινεί πειθαρχική διαδικασία κατά υπαλλήλου και κατόπιν να την κλείνει μη επιβάλλοντας κύρωση, χωρίς να έχει ο εν λόγω υπάλληλος τη δυνατότητα να αμφισβητήσει, την κατάλληλη στιγμή, την απόφαση περί κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας, λόγω του ότι δεν επιβλήθηκε κύρωση την οποία θα μπορούσε ενδεχομένως να προσβάλει με ένδικη προσφυγή.
- 354 Πρέπει, συνεπώς, να υπάρχει νομικός περιορισμός στη διακριτική ευχέρεια της ΑΔΑ όταν αυτή λαμβάνει απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας. Ο περιορισμός αυτής πρέπει να υπόκειται στον έλεγχο του δικαστή.
- 355 Εξάλλου, η επιχειρηματολογία της Επιτροπής δεν αντίκειται στη διαπίστωση αυτή. Πράγματι, το όργανο αυτό δεν υποστηρίζει ότι πρέπει να αποκλείεται κάθε δικαστικός έλεγχος της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας, αλλά ότι ένας τέτοιος έλεγχος πρέπει να ασκείται μόνο σε περίπτωση καταχρήσεως εξουσίας.
- 356 Πρέπει να υπομνησθεί ότι, κατά το άρθρο 86, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, όπως αυτό ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, υπό το κράτος του οποίου λήφθηκε η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος, κάθε παράλειψη των υποχρεώσεων που έχει αναλάβει ο υπάλληλος η οποία γίνεται εκουσίως ή εξ αμελείας αποτελεί λόγο πειθαρχικής κυρώσεως.
- 357 Η επιλογή των όρων «αποτελεί λόγο» στη διατύπωση της διατάξεως αυτής συνεπάγεται ότι, σε περίπτωση παραλείψεως μιας από τις υποχρεώσεις του, ο υπάλληλος δεν τιμωρείται συστηματικά και υποχρεωτικά, αλλά μπορεί απλώς να του επιβληθεί κύρωση.
- 358 Συνεπώς, η διάταξη του άρθρου 86, παράγραφος 1, του ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, συνεπάγεται αναγκαστικά ευρεία διακριτική ευχέρεια της ΑΔΑ όσον αφορά τόσο τη σκοπιμότητα της κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας όσο και την επιλογή τυχόν κυρώσεως κατά το πέρας της διαδικασίας αυτής.
- 359 Όπως έχει διευκρινιστεί από τη νομολογία του Πρωτοδικείου, σκοπός της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος υπαλλήλου είναι να παράσχει στην ΑΔΑ τη δυνατότητα να εξετάσει το υποστατό και τη σοβαρότητα των πράξεων που προσάπτονται στον υπάλληλο και να τον ακούσει σχετικώς, προκειμένου να μορφώσει γνώμη, αφενός, ως προς το αν είναι σκόπιμο είτε να κλείσει χωρίς συνέχεια την πειθαρχική διαδικασία είτε να επιβάλει πειθαρχική κύρωση στον υπάλληλο και, αφετέρου, ενδεχομένως, ως προς την ανάγκη να παραπέμψει ή όχι τον υπάλληλο, πριν από την επιβολή αυτής της κυρώσεως, ενώπιον του πειθαρχικού συμβουλίου σύμφωνα με τη διαδικασία του παραρτήματος ΙΧ του ΚΥΚ (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 13ης Μαρτίου 2003, T-166/02, Pessoa e Costa, Συλλογή Υπ.Υπ. 2003, σ. I-A-89 και II-471, σκέψη 36, και της 5ης Οκτωβρίου 2005, T-203/03, Rasmussen κατά Επιτροπής, Συλλογή 2005, σ. I-A-279 και II-1287, σκέψη 41).

- 360 Συνεπώς, λαμβανομένων υπόψη του αντικειμένου και του σκοπού της πειθαρχικής διαδικασίας, όπως έχουν διευκρινιστεί με τη νομολογία του Πρωτοδικείου, δεν είναι απαραίτητο, αντίθετα προς τα υποστηριζόμενα από τον ενάγοντα, να είναι τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στον ενδιαφερόμενο «αποδεδειγμένα» προκειμένου να κινηθεί εγκύρως πειθαρχική διαδικασία. Η πειθαρχική διαδικασία αποσκοπεί ακριβώς στην αποσαφήνιση των πραγματικών περιστατικών που προσάπτονται στον ενδιαφερόμενο.
- 361 Επομένως, το επιχείρημα του ενάγοντος ότι κινήθηκε και διατηρήθηκε πειθαρχική δίωξη εναντίον του, ενώ δεν είχαν «αποδειχθεί» τα πραγματικά στοιχεία που τη δικαιολογούσαν, δεν μπορεί να ευδοκιμήσει.
- 362 Στην άλλη άκρη του φάσματος των επιχειρημάτων, θα πρέπει να εξεταστεί η επιχειρηματολογία της Επιτροπής σύμφωνα με την οποία η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά υπαλλήλου είναι παράνομη μόνο στην εξαιρετική περίπτωση της καταχρήσεως εξουσίας.
- 363 Κατά πάγια νομολογία, η έννοια της καταχρήσεως εξουσίας έχει συγκεκριμένο περιεχόμενο και αναφέρεται στην περίπτωση κατά την οποία μια διοικητική αρχή κάνει χρήση των εξουσιών της για σκοπό διαφορετικό από αυτόν για τον οποίο της έχουν απονεμηθεί. Μια απόφαση πάσχει κατάχρηση εξουσίας μόνον εάν προκύπτει, βάσει αντικειμενικών, καταλλήλων και συμπίπτουσών ενδείξεων, ότι λήφθηκε για την επίτευξη σκοπών διαφορετικών από αυτούς που επικαλείται (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 11ης Ιουνίου 1996, T-118/95, *Anacoreta Correia κατά Επιτροπής*, Συλλογή Υπ.Υπ. 1996, σ. I-A-283 και II-835, σκέψη 25, και της 6ης Ιουλίου 1999, T-112/96 και T-115/96, *Séché κατά Επιτροπής*, Συλλογή Υπ.Υπ. 1999, σ. I-A-115 και II-623, σκέψη 139).
- 364 Συνεπώς, η κατάχρηση εξουσίας συνιστά μια ιδιαιτέρως σοβαρή περίπτωση παρανόμου.
- 365 Όμως, θα υπήρχε κίνδυνος αυθαιρεσίας αν γινόταν δεκτό ότι οι περιπτώσεις του παρανόμου μιας αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος υπαλλήλου περιορίζονται μόνο στις περιπτώσεις της καταχρήσεως εξουσίας. Πράγματι, δεν θα μπορούσε να επιβληθεί κύρωση για σοβαρές πλημμέλειες της ΑΔΑ στον τομέα αυτόν.
- 366 Βάσει του συνόλου των προεκτεθέντων και προς τον σκοπό της προστασίας των δικαιωμάτων του ενδιαφερομένου υπαλλήλου, πρέπει να θεωρηθεί ότι η ΑΔΑ ασκεί τις εξουσίες της κατά τρόπο παράνομο όχι μόνο σε περίπτωση αποδείξεως της υπάρξεως καταχρήσεως εξουσίας, αλλά και όταν δεν υπάρχουν επαρκώς ακριβή και κρίσιμα στοιχεία που να υποδηλώνουν ότι ο ενδιαφερόμενος υπέπεσε σε πειθαρχικό παράπτωμα (βλ., υπό το πνεύμα αυτό, προμνησθείσα απόφαση *Franchet και Byk κατά Επιτροπής*, σκέψη 352).
- 367 Λαμβανομένης υπόψη της ευρείας διακριτικής ευχέρειας την οποία διαθέτει η ΑΔΑ και των περιορισμών που επιβάλλονται, ο δικαστικός έλεγχος οφείλει να περιορίζεται στην εξακρίβωση του υποστατού των στοιχείων που έλαβε υπόψη της η διοίκηση προκειμένου να κινήσει την πειθαρχική διαδικασία, της μη υπάρξεως πρόδηλης πλάνης εκτιμήσεως των πραγματικών περιστατικών που προσάπτονται στον ενδιαφερόμενο και της μη υπάρξεως καταχρήσεως εξουσίας (βλ., κατ' αναλογία όσον αφορά τις πειθαρχικές κυρώσεις, αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 15ης Μαΐου 1997, T-273/94, N κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1997, σ. I-A-97 και II-289, σκέψη 125, και της 17ης Μαΐου 2000, T-203/98, Τζίκης κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2000, σ. I-A-91 και II-393, σκέψη 50).
- 368 Εν προκειμένω, πρέπει να παρατηρηθεί ότι οι εκθέσεις της OLAF και της IDOC δεν απέκλειαν το ενδεχόμενο να παρενέβη ο ενάγων στην παράτυπη ανακατάταξη του R. Berthelot σε βαθμό.
- 369 Πράγματι, η έκθεση της OLAF της 23ης Νοεμβρίου 1999 αναφέρει, βάσει εν μέρει συμπίπτουσών δηλώσεων υπαλλήλων, ότι πιθανόν πραγματοποιήθηκε σύσκεψη στο γραφείο του ενάγοντος, κατά τη διάρκεια της οποίας συζητήθηκε η δυνατότητα ανακατατάξεως του R. Berthelot στην ομάδα I των

εξωτερικών επιστημόνων. Η έκθεση της IDOC της 22ας Φεβρουαρίου 2002 διευκρινίζει ότι η ανάλυση των στοιχείων της έρευνας επιτρέπει να συναχθεί ότι όντως πραγματοποιήθηκε τέτοια σύσκεψη μεταξύ της 21ης και της 29ης Νοεμβρίου 1996.

- 370 Συνεπώς, υπήρχαν επαρκώς σοβαρά στοιχεία που υποδήλωναν ότι ο ενάγων είχε παρέμβει ενεργά τουλάχιστον στην ανακατάταξη σε βαθμό του R. Berthelot, ανακατάταξη η οποία τεκμαιρόταν παράνομη κατά τον χρόνο λήψεως της αποφάσεως περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος, και τούτο μολονότι δεν υπήρχε κανένα γραπτό ίχνος που να στηρίζει τις δηλώσεις διαφόρων υπαλλήλων και έστω και αν ο ενάγων αμφισβητούσε την ακρίβεια ορισμένων μαρτυρικών καταθέσεων. Επομένως, η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του ενάγοντος στηρίχθηκε σε επαρκώς ακριβή και κατάλληλη πραγματική βάση.
- 371 Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ΑΔΑ δεν υπερέβη τα όρια της διακριτικής της ευχέρειας κινώντας πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του ενάγοντος.
- 372 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το τέταρτο σκέλος της όγδοης αιτιάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του πέμπτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από παράβαση του καθήκοντος μέριμνας και της υποχρεώσεως αρωγής και παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης

— Επιχειρήματα των διαδίκων

- 373 Ο ενάγων προσάπτει στην Επιτροπή ότι κίνησε και συνέχισε πειθαρχική διαδικασία «η οποία διεξήχθη κατά τρόπο μεροληπτικό και κατά τη διάρκεια της οποίας η ΑΔΑ δεν έπραξε ότι της ήταν δυνατόν προκειμένου να κατανοήσει πώς ακριβώς είχαν διαδραματιστεί τα πραγματικά περιστατικά». Πράττοντας αυτό, η Επιτροπή παρέβη το καθήκον μέριμνας και την υποχρέωση αρωγής και παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης. Προς στήριξη του ισχυρισμού αυτού, ο ενάγων υπενθυμίζει τις πολυάριθμες πλημμέλειες και προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας που σημειώθηκαν κατά τις διάφορες διοικητικές έρευνες και οι οποίες καθιστούν εντελώς αναξιόπιστη τη διοικητική διαδικασία που κινήθηκε επ' αυτών των βάσεων.
- 374 Η Επιτροπή αμφισβητεί ότι παρέβη το καθήκον μέριμνας. Υπογραμμίζει, αφενός, ότι εφόσον υπάρχουν σοβαρά στοιχεία που υποδηλώνουν την εκ μέρους υπαλλήλου παράβαση των υπηρεσιακών υποχρεώσεών του, το καθήκον μέριμνας σε καμία περίπτωση δεν εμποδίζει την ΑΔΑ να κινήσει πειθαρχική διαδικασία κατά του ενδιαφερομένου και, αφετέρου, ότι δεν μπορεί να προσαφθεί στο όργανο ότι δεν έλαβε όλα τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να εξακριβώσει κατά πόσον οι κατηγορίες που διατυπώνονταν σε βάρος του ενάγοντος ήταν βάσιμες.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

- 375 Πρέπει να εξεταστεί αν, με την κίνηση και τη συνέχιση πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του ενάγοντος, η Επιτροπή παρέβη το καθήκον μέριμνας και την υποχρέωση αρωγής και παραβίασε την αρχή της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 376 Πρώτον, κατά πάγια νομολογία, το καθήκον μέριμνας αντικατοπτρίζει την ισορροπία των αμοιβαίων δικαιωμάτων και υποχρεώσεων που ο ΚΥΚ δημιουργεί στις σχέσεις μεταξύ της δημόσιας αρχής και των υπαλλήλων της δημόσιας διοικήσεως. Το καθήκον αυτό συνεπάγεται, ιδίως, ότι η ΑΔΑ, όταν αποφαίνεται σχετικά με την κατάσταση ενός υπαλλήλου, λαμβάνει υπόψη το σύνολο των στοιχείων που είναι ικανά να προσδιορίσουν την απόφασή της και ότι, ενεργώντας κατά τον τρόπο αυτόν, λαμβάνει υπόψη όχι μόνον το συμφέρον της υπηρεσίας, αλλά και εκείνο του ενδιαφερομένου

υπαλλήλου (απόφαση του Πρωτοδικείου της 20ής Ιουνίου 1990, T-133/89, Burban κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1990, σ. II-245, σκέψη 27, και προμνησθείσα απόφαση Séché κατά Επιτροπής, σκέψη 147).

- 377 Οι επιταγές του καθήκοντος μέριμνας δεν μπορούν να ερμηνευθούν ως εμποδίζουσες, άνευ άλλου τινός, την ΑΔΑ να κινήσει και να διεξαγάγει πειθαρχική διαδικασία σε βάρος υπαλλήλου. Πράγματι, η απόφαση αυτή λαμβάνεται πρωτίστως προς το συμφέρον που έχει το όργανο για τη διαπίστωση και, εφόσον παρίσταται ανάγκη, τον κολασμό των εκ μέρους του υπαλλήλου παραβάσεων των υπηρεσιακών του υποχρεώσεων.
- 378 Συνεπώς, ουδεμία παράβαση του καθήκοντος μέριμνας μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή απλώς και μόνο διότι κίνησε πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του ενάγοντος.
- 379 Όσον αφορά τις λοιπές επικρίσεις του ενάγοντος σχετικά με την κίνηση και τη συνέχιση της πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του, αφενός, οι επικρίσεις αυτές απορρίφθηκαν στο πλαίσιο των λοιπών σκελών της όγδοης αιτιάσεως και, αφετέρου, η ιδιαίτερη αιτίαση που αντλείται από τη μη εύλογη διάρκεια της εν λόγω διαδικασίας θα εξεταστεί κατωτέρω.
- 380 Δεύτερον, κατά πάγια νομολογία, η υποχρέωση αρωγής που θεσπίζει το άρθρο 24 του ΚΥΚ αποβλέπει στην εκ μέρους του θεσμικού οργάνου προστασία των υπαλλήλων κατά των ενεργειών τρίτων καθώς και έναντι των συναδέλφων και των ιεραρχικώς ανωτέρων του και όχι κατά πράξεων του ίδιου του οργάνου, των οποίων ο έλεγχος διέπεται από άλλες διατάξεις του ΚΥΚ (αποφάσεις του Πρωτοδικείου της 18ης Φεβρουαρίου 1993, T-45/91, Mc Anoug κατά Κοινοβουλίου, Συλλογή 1993, σ. II-83, σκέψη 60, και της 13ης Ιουλίου 1995, T-44/93, Saby κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 1995, σ. I-A-175 και II-541, σκέψη 54).
- 381 Όμως, επιβάλλεται η διαπίστωση ότι η OLAF, η ΓΔ «Προσωπικό και Διοίκηση» και η IDOC, των οποίων τις έρευνες καταγγέλλει ο ενάγων, δεν αποτελούν τρίτους σε σχέση προς το θεσμικό όργανο. Εξάλλου, ο ενάγων δεν προσκομίζει αποδεικτικά στοιχεία περί ενεργειών συναδέλφων ή ιεραρχικώς ανωτέρων του οι οποίες θα δικαιολογούσαν την παροχή βοήθειας εκ μέρους του οργάνου.
- 382 Κατά συνέπεια, ο ισχυρισμός περί παραβάσεως του καθήκοντος αρωγής την οποία επικαλείται ο ενάγων στερείται ερείσματος.
- 383 Τρίτον, κατά πάγια νομολογία, μολονότι το δικαίωμα σχετικά με την αξίωση προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης αναγνωρίζεται σε κάθε ιδιώτη ο οποίος βρίσκεται σε κατάσταση από την οποία προκύπτει ότι η κοινοτική διοίκηση του έχει δημιουργήσει βάσιμες ελπίδες, κανένας υπάλληλος δεν μπορεί να επικαλεστεί παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης ελλείψει σαφών διαβεβαιώσεων εκ μέρους της διοικήσεως (απόφαση του Πρωτοδικείου της 27ης Μαρτίου 1990, T-123/89, Chomel κατά Επιτροπής, Συλλογή 1990, σ. II-131, σκέψη 26, και προμνησθείσα απόφαση Séché κατά Επιτροπής, σκέψη 160).
- 384 Εν προκειμένω, η διοίκηση δεν παρέσχε στον ενάγοντα καμία συγκεκριμένη διαβεβαίωση την οποία να μπορεί να επικαλεστεί. Συνεπώς, δεν μπορεί να προσαφθεί στην Επιτροπή παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης.
- 385 Από τα ανωτέρω προκύπτει ότι το πέμπτο σκέλος της αιτιάσεως πρέπει να απορριφθεί ως αβάσιμο.

Επί του έκτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την παράβαση, εκ μέρους της πειθαρχικής αρχής, της υποχρεώσεώς της να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου

— Επιχειρήματα των διαδίκων

386 Ο ενάγων υποστηρίζει ότι υπήρξε υπέρβαση του εύλογου χρόνου εντός του οποίου όφειλε η ΑΔΑ να αποφανθεί. Επικαλείται την προμνησθείσα απόφαση François κατά Επιτροπής, με την οποία κρίθηκε ότι, έστω και ελλείψει αποκλειστικής προθεσμίας, οι πειθαρχικές αρχές υποχρεούνται να ενεργούν κατά τρόπον ώστε η κίνηση της διαδικασίας η οποία οδηγεί στην επιβολή κυρώσεως να συντελείται εντός εύλογης προθεσμίας. Εν προκειμένω, ο ενάγων παρατηρεί ότι τα επίδικα πραγματικά περιστατικά ανάγονται στα έτη 1995 έως 1997 και ότι η διοίκηση είχε λάβει γνώση των πραγματικών περιστατικών και των συμπεριφορών που συνιστούσαν ενδεχομένως παραβάσεις των υπηρεσιακών καθηκόντων ήδη από τον χρόνο καταθέσεως της εκθέσεως της OLAF τον Νοέμβριο του 1999 ή, τουλάχιστον, από το 2002. Όμως η ΑΔΑ κίνησε πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του μόλις στις 16 Ιανουαρίου του 2004. Από την έκδοση του απαλλακτικού βουλεύματος της βελγικής δικαιοσύνης στις 30 Ιουνίου 2004, η αρχή σύμφωνα με την οποία η ποινική διαδικασία αναστέλλει την πειθαρχική δεν είχε πλέον εφαρμογή, καμία δε διερευνητική πράξη δεν διενεργήθηκε πλέον στο πλαίσιο της πειθαρχικής διαδικασίας. Συνεπώς, υπήρξε παραβίαση της αρχής η οποία επιβάλλει στην ΑΔΑ να αποφαίνεται εντός εύλογου χρόνου.

387 Κατά την Επιτροπή, οι περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως ήταν όλως ιδιαίτερες. Η «υπόθεση Berthelot» εντασσόταν σε ένα ευρύτερο πλαίσιο ερευνών που διεξάγονταν για να καθοριστεί σε ποιο μέτρο η Επιτροπή, ως σώμα, ή ορισμένα από τα μέλη της ατομικώς, ευθύνονταν για απάτη, κακή διαχείριση ή χαριστική συμπεριφορά. Έρευνες τέτοιας εκτάσεως δεν μπορούσαν να πραγματοποιηθούν εντός των προθεσμιών που εφαρμόζονται συνήθως στις πειθαρχικές διαδικασίες. Συνολικώς, πραγματοποιήθηκαν τρεις διοικητικές έρευνες και κινήθηκε μία ποινική διαδικασία, γεγονός που αποδεικνύει την πολυπλοκότητα των επίμαχων πραγματικών περιστατικών.

388 Η Επιτροπή εκτιμά, εξάλλου, ότι οι περίοδοι κατά τις οποίες η πειθαρχική διαδικασία τελούσε κανονικά σε αναστολή δεν θα πρέπει να ληφθούν υπόψη κατά την εξέταση της διάρκειας της πειθαρχικής διαδικασίας, στο μέτρο που η διάρκεια της ένδικης διαδικασίας εκφεύγει του ελέγχου του οργάνου.

389 Τέλος, η Επιτροπή υπογραμμίζει ότι το επιχείρημα που αντλείται από την υπερβολική διάρκεια της διαδικασίας, και το οποίο προέβαλε η É. Cresson στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Cresson, απορρίφθηκε από το Δικαστήριο με τις σκέψεις 90 έως 92 της εν λόγω αποφάσεως.

— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ

390 Από την αρχή της χρηστής διοικήσεως απορρέει ότι οι πειθαρχικές αρχές υποχρεούνται να διεξάγουν με επιμέλεια την πειθαρχική διαδικασία και να ενεργούν κατά τρόπον ώστε κάθε διωκτική πράξη να συντελείται εντός εύλογης προθεσμίας σε σχέση με την προηγούμενη πράξη (προμνησθείσα απόφαση François κατά Επιτροπής, σκέψη 47· απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 8ης Νοεμβρίου 2007, F-40/05, Andreassen κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2007, σ. I–A–1–337 και II–A–1–1859, σκέψη 194 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία, και κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό υποθέσεως T-17/08 P).

391 Αυτό το καθήκον επιμέλειας και τηρήσεως της εύλογης προθεσμίας επιβάλλεται και όσον αφορά την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, ιδίως στην περίπτωση και από τη στιγμή που η διοίκηση έχει λάβει γνώση των πραγματικών περιστατικών και των συμπεριφορών που συνιστούν ενδεχομένως παραβάσεις των υπηρεσιακών υποχρεώσεων ενός υπαλλήλου. Πράγματι, έστω και ελλείψει αποκλειστικής προθεσμίας, οι πειθαρχικές αρχές υποχρεούνται να ενεργούν κατά τρόπον ώστε η

κίνηση της διαδικασίας η οποία οδηγεί στην επιβολή κυρώσεως να συντελείται εντός εύλογης προθεσμίας (προμνησθείσα απόφαση François κατά Επιτροπής, σκέψη 48 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).

- ³⁹² Έτσι, η μη εύλογη διάρκεια μιας πειθαρχικής διαδικασίας μπορεί να οφείλεται τόσο στη διεξαγωγή των προαπαιτούμενων διοικητικών ερευνών όσο και σ' αυτή καθαυτήν την πειθαρχική διαδικασία. Το χρονικό διάστημα που πρέπει να λαμβάνεται υπόψη προς εκτίμηση του εύλογου χαρακτήρα της διάρκειας μιας πειθαρχικής διαδικασίας δεν είναι μόνον το διάστημα που αρχίζει με τη λήψη της αποφάσεως περί κινήσεως της εν λόγω διαδικασίας. Το ζήτημα κατά πόσον η διοικητική διαδικασία, αφού κινήθηκε, διεξήχθη με την απαιτούμενη επιμέλεια επηρεάζεται από το αν παρήλθε μεγάλο χρονικό διάστημα μεταξύ της διαπράξεως του υποτιθέμενου πειθαρχικού παραπτώματος και της αποφάσεως περί κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας.
- ³⁹³ Ο εύλογος χαρακτήρας της διάρκειας της διαδικασίας πρέπει να εκτιμάται σε συνάρτηση με τις περιστάσεις που χαρακτηρίζουν κάθε υπόθεση και, ειδικότερα, με τα συμφέροντα του διαδίκου που διακυβεύονται στη δίκη, την περιπλοκότητα της υποθέσεως, καθώς και τη συμπεριφορά του προσφεύγοντος και εκείνη των αρμοδίων αρχών (βλ., κατά την έννοια αυτή, απόφαση του Δικαστηρίου της 17ης Δεκεμβρίου 1998, C-185/95 P, Baustahlgewebe κατά Επιτροπής, Συλλογή 1998, σ. I-8417, σκέψη 29 και εκεί παρατιθέμενη νομολογία).
- ³⁹⁴ Κανένας ιδιαίτερος παράγων δεν είναι καθοριστικός. Πρέπει να εξετάζεται κάθε παράγων χωριστά και κατόπιν να εκτιμάται το σωρευτικό αποτέλεσμά τους. Ορισμένες καθυστερήσεις καταλογιστέες στην ΑΔΑ μπορεί να μη φαίνονται υπερβολικές αν ληφθούν υπόψη μεμονωμένως, αλλά να είναι υπερβολικές ως σύνολο. Οι επιταγές όσον αφορά την επιμελή διεξαγωγή της διαδικασίας δεν βαίνουν ωστόσο πέραν των επιταγών που συμβιβάζονται με την αρχή της χρηστής διοικήσεως.
- ³⁹⁵ Όταν, λόγω των αποφάσεων της ΑΔΑ, μια διαδικασία έχει υπερβεί αυτή που θεωρείται κανονικά εύλογη διάρκεια, στην εν λόγω αρχή εναπόκειται να αποδείξει την ύπαρξη ιδιαιτέρων περιστάσεων ικανών να δικαιολογήσουν αυτή την υπέρβαση (βλ., κατ' αναλογία, όσον αφορά την κατάρτιση των εκθέσεων βαθμολογίας, απόφαση του Δικαστηρίου της 5ης Μαΐου 1983, 207/81, Ditterich κατά Επιτροπής, Συλλογή 1983, σ. 1359, σκέψη 26).
- ³⁹⁶ Με γνώμονα αυτές τις αρχές, πρέπει να εξεταστεί αν η πειθαρχική διαδικασία διεξήχθη εντός εύλογου χρόνου. Αυτό προϋποθέτει, πρώτον, την υπενθύμιση των κύριων γεγονότων που οδήγησαν στην κίνηση της διαδικασίας αυτής, καθώς και των κύριων φάσεών της, προτού εξεταστεί, δεύτερον, αν η αντικειμενικώς διαπιστωθείσα διάρκεια μπορεί να θεωρηθεί εύλογη.
- ³⁹⁷ Με την απόφαση της 16ης Ιανουαρίου 2004 με την οποία κινήθηκε πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του ενάγοντος, προσαπτόταν στον ενάγοντα ότι είχε διαδραματίσει ενεργό ρόλο όσον αφορά την ανακατάταξη του R. Berthelot σε βαθμό και την πρόσληψή του στο ΚΚΕρ.
- ³⁹⁸ Ο R. Berthelot κατετάγη σε νέο βαθμό από 1ης Σεπτεμβρίου 1996 και του προσφέρθηκε σύμβαση εξωτερικού επιστήμονα στο ΚΚΕρ. από 1ης Μαρτίου 1997. Η απόφαση περί κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας λήφθηκε συνεπώς περισσότερο από επτά έτη μετά τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στον ενάγοντα. Το εν λόγω χρονικό διάστημα, αυτό καθαυτό, είναι ασυζητητί αφύσικα μεγάλο όσον αφορά την πειθαρχική δίωξη υπαλλήλου.
- ³⁹⁹ Η OLAF περάτωσε την έκθεση έρευνας σχετικά με τους όρους απασχολήσεως του R. Berthelot ως εξωτερικού επιστήμονα στην Επιτροπή στις 23 Νοεμβρίου 1999, η δε IDOC περάτωσε την έκθεση συμπληρωματικής διοικητικής έρευνας που αφορούσε την περίοδο απασχολήσεως του R. Berthelot ως εξωτερικού επιστήμονα της ΓΔ «Έρευνα» στις 22 Φεβρουαρίου 2002. Μεταξύ της υποβολής της τελευταίας αυτής εκθέσεως και της κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας δεν πραγματοποιήθηκε

καμία άλλη έρευνα. Συνεπώς, η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του ενάγοντος λήφθηκε δύο σχεδόν έτη μετά την τελευταία αυτή έκθεση διοικητικής έρευνας. Και αυτό το χρονικό διάστημα είναι αφύσικα μεγάλο στο πλαίσιο πειθαρχικής διαδικασίας κατά υπαλλήλου.

- 400 Μετά την υποβολή της τελευταίας αυτής εκθέσεως έρευνας, το μόνο γεγονός που μπορεί να θεωρηθεί κρίσιμο από πλευράς της πειθαρχικής διαδικασίας είναι η διατύπωση κατηγορίας κατά του ενάγοντος εκ μέρους των βελγικών ποινικών αρχών στις 18 Μαρτίου 2003. Ωστόσο, παρήλθε χρονικό διάστημα δέκα μηνών από το γεγονός αυτό μέχρι την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας, το οποίο, και στην περίπτωση αυτή, είναι αφύσικα μεγάλο.
- 401 Με απόφαση της ΑΔΑ της 16ης Ιανουαρίου 2004, κινήθηκε η πειθαρχική διαδικασία η οποία αμέσως ανεστάλη, κατ' εφαρμογήν του άρθρου 88, πέμπτο εδάφιο, του ΚΥΚ, όπως αυτός ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004, το οποίο προβλέπει ότι, αν ο υπάλληλος διώκεται ποινικώς για τις ίδιες πράξεις, η κατάστασή του ρυθμίζεται οριστικά μόνο μετά την έκδοση αμετάκλητης δικαστικής αποφάσεως. Μετά την έκδοση του απαλλακτικού βουλεύματος του βελγικού ποινικού δικαστηρίου στις 30 Ιουνίου 2004, η Επιτροπή πληροφόρησε τον ενάγοντα, με επιστολή της 13ης Ιουλίου 2004, ότι η πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του είχε ανασταλεί εν αναμονή αποφάσεως του σώματος των επιτρόπων επί της περιπτώσεως της Έ. Cresson.
- 402 Η πειθαρχική διαδικασία έκλεισε τελικά με απόφαση της 16ης Οκτωβρίου 2006, ήτοι δέκα έτη περίπου μετά τα προσαπτόμενα πραγματικά περιστατικά.
- 403 Πρέπει, συνεπώς, να εξεταστεί, δεύτερον, αν η Επιτροπή προσκομίζει στοιχεία ικανά να αποδείξουν ότι ένα αντικειμενικά τόσο μεγάλο, και εκ πρώτης όψεως υπερβολικό, χρονικό διάστημα μπορεί, παρά ταύτα, να θεωρηθεί εύλογο υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως.
- 404 Επιβάλλεται, προκαταρκτικώς, να υπομνησθεί ότι, στην υπόθεση επί της οποίας εκδόθηκε η απόφαση Επιτροπή κατά Έ. Cresson, η Έ. Cresson προέβαλε επιχείρημα παρεμφερές αυτού που προβάλλει ο ενάγων στην υπό κρίση υπόθεση. Συγκεκριμένα, υποστήριξε ότι η κίνηση πειθαρχικής διαδικασίας με ανακοίνωση αιτιάσεων στις 21 Ιανουαρίου 2003, ήτοι περισσότερα από επτά έτη μετά τα πραγματικά περιστατικά που έλαβε υπόψη της η Επιτροπή, ήταν απαράδεκτη, δεδομένου, ιδίως, του ότι υπήρχαν διάφορες εκθέσεις σχετικές με τα πραγματικά περιστατικά που της προσάπτονταν οι οποίες ήταν διαθέσιμες από πολλού χρόνου και του ότι η υπόθεση δεν ήταν πολύπλοκη (βλ. απόφαση Επιτροπή κατά Cresson, σκέψη 78).
- 405 Το Δικαστήριο απέρριψε το επιχείρημα αυτό, κρίνοντας ότι, εφόσον το άρθρο 213, παράγραφος 2, ΕΚ δεν είχε ακόμα ποτέ χρησιμοποιηθεί για την κίνηση διαδικασίας κατά μέλους της Επιτροπής εξ αιτίας της συμπεριφοράς του κατά τη διάρκεια της θητείας του, η Επιτροπή θεώρησε απαραίτητο να ενεργήσει με ιδιαίτερη περίσκεψη.
- 406 Αν, όπως διαπίστωσε το Δικαστήριο, η Επιτροπή μπορούσε βασίμως να κρίνει αναγκαίο να ενεργήσει με ιδιαίτερη περίσκεψη όσον αφορά την κίνηση διαδικασίας κατά της Έ. Cresson, η κατάσταση αυτή δεν μπορούσε να έχει ως συνέπεια να απαλλάξει το όργανο από την υποχρέωσή του να διεξαγάγει τυχόν πειθαρχική διαδικασία σε βάρος του ενάγοντος εντός εύλογου χρόνου.
- 407 Ασφαλώς, η περίπτωση του ενάγοντος συνδεόταν με την περίπτωση της Έ. Cresson, στον βαθμό που ο ενδιαφερόμενος ήταν προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της κατά την περίοδο κατά την οποία διαπράχθηκαν ορισμένες από τις απάτες που της προσάπτονταν. Όπως ήδη διαπίστωσε το Δικαστήριο ΔΔ στο πλαίσιο του τρίτου σκέλους της παρούσας αιτιάσεως (βλ. ανωτέρω σκέψεις 341 και 342), ο σύνδεσμος αυτός αποτελούσε περίπτωση την οποία η Επιτροπή μπορούσε θεμιτώς να λάβει υπόψη της.

- 408 Πάντως, υπήρχαν καθοριστικές διαφορές μεταξύ των δύο υποθέσεων, διαφορές οι οποίες εμπόδιζαν το εναγόμενο όργανο να εφαρμόσει αυτομάτως και αδιακρίτως στον ενάγοντα τις αποφάσεις που λαμβάνονταν έναντι του πρώην μέλους της Επιτροπής.
- 409 Πρώτον, ο ενάγων, ως υπάλληλος, βρισκόταν σε υπηρεσιακή κατάσταση διαφορετική από αυτή της Έ. Cresson. Πράγματι, η δεύτερη, ως μέλος της Επιτροπής η οποία είχε αποτελέσει αντικείμενο διορισμού με πολιτικά κριτήρια για θητεία περιορισμένης διάρκειας, ήταν, αφενός, πολιτικώς υπεύθυνη για τις πράξεις της καθώς και για τις πράξεις των προσώπων που είχαν ενεργήσει για λογαριασμό της και σύμφωνα με τις οδηγίες της και, αφετέρου, υπαγόταν στην ειδική διαδικασία των άρθρων 213 ΕΚ και 126 ΕΑ. Είχε παύσει να ασκεί τα καθήκοντά της από τριών και πλέον ετών όταν κινήθηκε εναντίον της διαδικασία βάσει των εν λόγω άρθρων. Αντιθέτως, ο ενάγων, ως υπάλληλος, υπείχε την εκ του ΚΥΚ υποχρέωση πίστωσης έναντι των Ευρωπαϊκών Κοινοτήτων, η δε σταδιοδρομία του θα εξελισσόταν στο πλαίσιο της Επιτροπής. Είναι δύσκολο να αναμένεται από έναν υπάλληλο να συνεχίσει να εργάζεται κανονικά και να επιδεικνύει την πίστη έναντι των Κοινοτήτων που του επιβάλλει ο ΚΥΚ αν, επί έτη, η συμπεριφορά του στην υπηρεσία αποτελεί αντικείμενο διαδοχικών ερευνών και απειλείται με πειθαρχική δίωξη.
- 410 Δεύτερον, ο ενάγων, έστω και αν επί ορισμένη περίοδο υπήρξε ο προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson, ήταν, από χρονολογικής απόψεως, στο περιθώριο των γεγονότων που οδήγησαν στη διατύπωση των κατ' αυτού κατηγοριών. Πράγματι, όταν ο ενάγων διορίστηκε προϊστάμενος του ιδιαίτερου γραφείου της Έ. Cresson στις 21 Δεκεμβρίου 1995, η αντικανονική πρόσληψη του R. Berthelot είχε ήδη συντελεστεί, δεδομένου ότι ο τελευταίος είχε την ιδιότητα του εξωτερικού επιστήμονα στη ΓΔ «Ερευνα» από την 1η Σεπτεμβρίου 1995.
- 411 Είναι μεν αληθές ότι εκείνο που προσάπτεται στον ενάγοντα είναι η συμμετοχή του στην ανακατάταξη σε βαθμό του R. Berthelot και στην αντικανονική πρόσληψή του στο ΚΚΕρ., πλην όμως το γεγονός ότι ο R. Berthelot είχε ήδη προσληφθεί στην υπηρεσία της Έ. Cresson πριν από την άφιξη του ενάγοντος στο ιδιαίτερο γραφείο της υποδήλωνε ότι ο ρόλος που ενδεχομένως διαδραμάτισε ο ενάγων στις διαπιστωθείσες παρατυπίες δεν μπορούσε να είναι καταλυτικός και ήταν, το πολύ, δευτερεύων. Η ίδια η Επιτροπή, κατά την επ' ακροατηρίου συζήτηση, παρατήρησε ότι «είναι λάθος να λεχθεί ότι ο [ενάγων] υπήρξε ο κύριος εμπνευστής της όλης υποθέσεως».
- 412 Οι σημαντικές αυτές διαφορές μεταξύ της καταστάσεως του πρώην μέλους της Επιτροπής και της καταστάσεως του ενάγοντος αποτελούν καθοριστικής φύσεως στοιχεία προκειμένου να εκτιμηθεί κατά πόσον η αφύσικα μεγάλη και εκ πρώτης όψεως υπερβολική (βλ. ανωτέρω σκέψεις 398 έως 402) διάρκεια της διαδικασίας αυτής μπορεί, παρά ταύτα, να χαρακτηριστεί ως εύλογη.
- 413 Ασφαλώς, οι ιδιαίτερες κατηγορίες που διατυπώθηκαν σε βάρος του ενάγοντος υπαγορεύονταν από το ίδιο σημαντικό γενικό συμφέρον, ήτοι την εμπιστοσύνη του κοινού στην καλή λειτουργία των ευρωπαϊκών θεσμικών οργάνων στο ανώτατο επίπεδο καθώς και στη μη ύπαρξη ή στη συγκάλυψη περιπτώσεων δωροδοκίας. Συναφώς, η περίπτωση του ενάγοντος από πειθαρχικής απόψεως δεν πηγάζε από ένα μεμονωμένο περιστατικό, αλλά εντασσόταν σε μια γενικότερη κατάσταση η οποία, με τα προβλήματα που αποκάλυπτε, είχε αντίκτυπο και πέραν της καταστάσεως του ενδιαφερομένου.
- 414 Πάντως, υπό τις ιδιαίτερες περιστάσεις της υπό κρίση περιπτώσεως, κατόπιν σταθμίσεως όλων των προμνησθέντων παραγόντων, ειδικότερα δε των καθοριστικών διαφορών μεταξύ της περιπτώσεως του ενάγοντος και της περιπτώσεως του πρώην μέλους της Επιτροπής, και λαμβανομένου υπόψη του ευρύτερου δημοσίου συμφέροντος που διακυβευόταν, διαπιστώνεται ότι η Επιτροπή δεν απέδειξε ότι η αφύσικα μεγάλη διάρκεια τόσο της περιόδου που προηγήθηκε της κινήσεως της πειθαρχικής διαδικασίας όσο και της εν λόγω διαδικασίας μπορούσε, παρά ταύτα, να θεωρηθεί εύλογη.
- 415 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η Επιτροπή υπέπεσε σε πταίσματα της υπηρεσίας, αφενός, παραλείποντας να κοινοποιήσει στον ενάγοντα την έκθεση της IDOC και, αφετέρου, κινώντας και συνεχίζοντας πειθαρχική διαδικασία κατά παράβαση της υποχρεώσεως επιμέλειας.

2. Επί της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας

- 416 Πρώτον, η παράλειψη της Επιτροπής να κοινοποιήσει στον ενάγοντα την έκθεση της IDOC μπορεί να θεωρηθεί ότι του προξένησε ηθική βλάβη πηγάζουσα από το αίσθημα ότι υποχρεώθηκε να αντιμετωπίσει μια στάση χαρακτηριζόμενη από αδιαφάνεια όσον αφορά ένα έγγραφο ουσιώδες για την άσκηση των δικαιωμάτων άμυνάς του (βλ., όσον αφορά ηθική βλάβη προκληθείσα από προσβολή των δικαιωμάτων άμυνας, απόφαση του Δικαστηρίου ΔΔ της 11ης Σεπτεμβρίου 2008, F-51/07, Bui Van κατά Επιτροπής, Συλλογή Υπ.Υπ. 2008, σ. I-A-1-289 και II-A-1-1533, σκέψεις 93 και 94, κατά της οποίας εκκρεμεί αίτηση αναιρέσεως ενώπιον του Γενικού Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης με αριθμό υποθέσεως T-491/08 P).
- 417 Λαμβάνοντας υπόψη τις περιστάσεις της υπό κρίση υποθέσεως, το Δικαστήριο ΔΔ, εκτιμώντας *ex aequo et bono* τη βλάβη που υπέστη ο ενάγων, θεωρεί ότι συνιστά εύλογη αποζημίωση η επιδίκαση στον ενάγοντα ποσού 5 000 ευρώ.
- 418 Δεύτερον, η εκ μέρους του οργάνου παράβαση της υποχρεώσεώς του να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου όσον αφορά την κίνηση και τη διεξαγωγή της πειθαρχικής διαδικασίας περιήγαγε τον ενάγοντα σε κατάσταση παρατεταμένης αβεβαιότητας, η οποία συνιστά ηθική βλάβη που πρέπει να ικανοποιηθεί. Λαμβανομένου υπόψη ότι, αφενός, η απόφαση περί κινήσεως πειθαρχικής διαδικασίας λήφθηκε περισσότερο από επτά έτη μετά τα πραγματικά περιστατικά που προσάπτονται στον ενάγοντα και ότι, αφετέρου, αφού κινήθηκε η διαδικασία, συνεχίστηκε επί τρία περίπου έτη, οπότε παρήλθαν συνολικώς σχεδόν δέκα έτη από τα προσαπτόμενα περιστατικά έως την περάτωση της πειθαρχικής διαδικασίας, η αποζημίωση του ενάγοντος πρέπει να καθοριστεί *ex aequo et bono* στο ποσό των 25 000 ευρώ.
- 419 Από το σύνολο των προεκτεθέντων προκύπτει ότι η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί να καταβάλει στον ενάγοντα το ποσό των 30 000 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης που του προξένησε εξαιτίας των πταισμάτων της.

Επί των δικαστικών εξόδων

- 420 Δυνάμει του άρθρου 122 του Κανονισμού Διαδικασίας, οι διατάξεις του όγδοου κεφαλαίου του δεύτερου τίτλου του εν λόγω κανονισμού σχετικά με τα έξοδα και τις δικαστικές δαπάνες, εφαρμόζονται μόνον επί των υποθέσεων που εισήχθησαν ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ από την ημερομηνία ενάρξεως ισχύος αυτού του Κανονισμού Διαδικασίας, ήτοι από την 1η Νοεμβρίου 2007. Επί των υποθέσεων που εκκρεμούσαν ενώπιον του Δικαστηρίου ΔΔ πριν από την ανωτέρω ημερομηνία εξακολουθούν να εφαρμόζονται *mutatis mutandis* οι συναφείς διατάξεις του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου.
- 421 Κατά το άρθρο 87, παράγραφος 2, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, ο ηττηθείς διάδικος καταδικάζεται στα δικαστικά έξοδα εφόσον υπάρχει σχετικό αίτημα του νικήσαντος διαδίκου. Ωστόσο, δυνάμει του άρθρου 88 του ιδίου Κανονισμού, στις διαφορές μεταξύ των Κοινοτήτων και των υπαλλήλων τους, τα όργανα φέρουν τα έξοδά τους.
- 422 Εξάλλου, κατά το άρθρο 87, παράγραφος 3, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, το Δικαστήριο ΔΔ δύναται να κατανείμει τα δικαστικά έξοδα ή να αποφασίσει ότι κάθε διάδικος φέρει τα δικαστικά του έξοδα σε περίπτωση μερικής ήττας των διαδίκων ή εφόσον συντρέχουν εξαιρετικοί λόγοι.
- 423 Τέλος, κατά το άρθρο 87, παράγραφος 6, του Κανονισμού Διαδικασίας του Πρωτοδικείου, σε περίπτωση καταργήσεως της δίκης το Δικαστήριο ΔΔ κανονίζει τα έξοδα κατά την κρίση του.

- 424 Όσον αφορά τα ακυρωτικά αιτήματα της προσφυγής-αγωγής F-124/05, το Δικαστήριο ΔΔ παρατηρεί ότι τα αιτήματα αυτά κατέστησαν άνευ αντικειμένου κατόπιν της αποφάσεως της 16ης Οκτωβρίου 2006 περί τερματισμού της πειθαρχικής διαδικασίας σε βάρος του προσφεύγοντος-ενάγοντος, αποφάσεως με την οποία το καθού-εναγόμενο όργανο παρέσχε στον ενδιαφερόμενο το αποτέλεσμα που επιδίωκε με τα εν λόγω αιτήματα της προσφυγής-αγωγής.
- 425 Αντιθέτως, όσον αφορά τα αγωγικά αιτήματα της προσφυγής-αγωγής F-124/05 και τα αιτήματα της αγωγής F-96/06, πρέπει να παρατηρηθεί ότι μόνο δύο από τα πολυάριθμα πταίσματα που επικαλέστηκε ο ενάγων κρίθηκαν αποδεδειγμένα και ότι του επιδικάστηκε αποζημίωση σαφώς κατώτερη από αυτή που ζήτησε.
- 426 Βάσει όλων των ανωτέρω, το Δικαστήριο ΔΔ κρίνει ότι, κατ' ορθή εκτίμηση των περιστάσεων της υποθέσεως, η Επιτροπή πρέπει να καταδικαστεί να φέρει, πέραν των δικών της δικαστικών εξόδων, και το ήμισυ των εξόδων του προσφεύγοντος-ενάγοντος. Ο προσφεύγων-ενάγων φέρει το ήμισυ των δικαστικών εξόδων του.

Για τους λόγους αυτούς,

ΤΟ ΔΙΚΑΣΤΗΡΙΟ ΔΗΜΟΣΙΑΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ (ολομέλεια)

αποφασίζει:

- 1) Παρέλκει πλέον η έκδοση αποφάσεως επί των αιτημάτων που υπέβαλε ο προσφεύγων-ενάγων στο πλαίσιο της προσφυγής-αγωγής F-124/05, Α κατά Επιτροπής.
- 2) Καταδικάζει την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να καταβάλει στον προσφεύγοντα-ενάγοντα το ποσό των 30 000 ευρώ προς ικανοποίηση της ηθικής βλάβης την οποία αυτός υπέστη.
- 3) Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή φέρει, πέραν των δικαστικών της εξόδων, και το ήμισυ των εξόδων του προσφεύγοντος-ενάγοντος στην προσφυγή-αγωγή F-124/05, Α κατά Επιτροπής, και στην αγωγή F-96/06, G κατά Επιτροπής.
- 4) Ο προσφεύγων-ενάγων φέρει το ήμισυ των δικαστικών του εξόδων στην προσφυγή-αγωγή F 124/05, Α κατά Επιτροπής, και στην αγωγή F 96/06, G κατά Επιτροπής.

Mahoney

Gervasoni

Kreppel

Ταγαράς

Van Raepenbusch

Η Γραμματέας
W. Hakenberg

Ο Πρόεδρος
P. Mahoney

Δημοσιεύθηκε σε δημόσια συνεδρίαση στο Λουξεμβούργο στις 13 Ιανουαρίου 2010.

Πίνακας περιεχομένων

Το νομικό πλαίσιο	2
I — Διατάξεις περί προνομίων και ασυλιών	2
II — Διατάξεις περί των ερευνών στον τομέα της καταπολεμής της απάτης	3
III — Διατάξεις περί των πειθαρχικών διαδικασιών	3
IV — Διατάξεις περί καλύψεως των κινδύνων επαγγελματικής ασθένειας και ατυχήματος	4
V — Διατάξεις περί των παροχών που χορηγούνται σε περίπτωση αναπηρίας	7
A — ΚΥΚ	7
B — ΚΥΚ, όπως ίσχυε έως τις 30 Απριλίου 2004	7
VI — Διατάξεις περί ατομικού φακέλου	8
VII — Οι διατάξεις περί της προσβάσεως του κοινού στα έγγραφα	8
Το ιστορικό της διαφοράς	9
I — Το πλαίσιο της «υποθέσεως Cresson»	9
II — Τα πραγματικά περιστατικά που αφορούν τον προσφεύγοντα	11
Διαδικασία	17
I — Στην υπόθεση F-124/05 πριν ενωθεί με την υπόθεση F-96/06	17
II — Στην υπόθεση F-96/06 πριν ενωθεί με την υπόθεση F-124/05	18
III — Στις συνεκδικαζόμενες υποθέσεις F-124/05 και F-96/06	19
Αιτήματα των διαδίκων	19
I — Στην υπόθεση F-124/05	19
II — Στην υπόθεση F-96/06	20
Σκεπτικό	20
I — Επί της προσφυγής-αγωγής F-124/05	20
A — Επιχειρήματα των διαδίκων	20
B — Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	21
II — Επί της αγωγής F-96/06	21
A — Επί του παραδεκτού	21

1. Επιχειρήματα των διαδίκων	21
2. Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	22
B — Επί της ουσίας	25
1. Επί των πταισμάτων που προσάπτονται στην Επιτροπή	26
α) Επί της πρώτης αιτιάσεως, που αντλείται από την καθ' υπόθεση αδικαιολόγητη ενοχοποίηση του ενάγοντος στην «υπόθεση Berthelot»	26
Επιχειρήματα των διαδίκων	26
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	27
β) Επί της δεύτερης αιτιάσεως, που αντλείται από παραλείψεις και προσβολές των δικαιωμάτων άμυνας κατά τις διοικητικές έρευνες	27
Επιχειρήματα των διαδίκων	27
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	28
γ) Επί της τρίτης αιτιάσεως, που αντλείται από την παραβίαση της αρχής της εμπιστευτικότητας των ερευνών της OLAF	29
Επιχειρήματα των διαδίκων	29
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	30
— Επί του παραδεκτού της αιτιάσεως	30
— Επί του βασίμου της αιτιάσεως	31
δ) Επί της τέταρτης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της άρσεως της ετεροδικίας του ενάγοντος	32
Επιχειρήματα των διαδίκων	32
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	33
ε) Επί της πέμπτης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της αποφάσεως περί τοποθετήσεως του ενάγοντος σε νέα θέση	34
Επιχειρήματα των διαδίκων	34
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	34
στ) Επί της έκτης αιτιάσεως, που αντλείται από παρατυπίες της διαδικασίας που κινήθηκε δυνάμει του άρθρου 73 του ΚΥΚ	35
Επί του πρώτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από τον καθ' υπόθεση αδικαιολόγητο αποκλεισμό της υποθέσεως εργατικού ατυχήματος	35
— Επιχειρήματα των διαδίκων	35
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	36

Επί του δεύτερου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από παρατυπίες στη διαδικασία ενώπιον της IDOC	37
— Επί της καθ' υπόθεση παράνομης αναθέσεως έρευνας στην IDOC	37
— Επί της καθ' υπόθεση μεροληπτικής στάσεως της IDOC	38
— Επί της αρνήσεως της ΑΔΑ να κοινοποιήσει στον ενάγοντα της εκθέσεως την έκθεση IDOC	38
ζ) Επί της έβδομης αιτιάσεως, που αντλείται από το παράνομο της γνωμοδοτήσεως της επιτροπής αναπηρίας της 29ης Οκτωβρίου 2004	41
Επιχειρήματα των διαδίκων	41
Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	42
η) Επί της όγδοης αιτιάσεως, που αντλείται από την παράνομη κίνηση και συνέχιση πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος	43
Προκαταρκτική παρατήρηση	43
Επί του πρώτου και του δεύτερου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλούνται από τη μη λήψη υπόψη των συνεπειών του απαλλακτικού βουλεύματος της βελγικής δικαιοσύνης	44
— Επιχειρήματα των διαδίκων	44
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	45
Επί του τρίτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την καθ' υπόθεση αδικαιολόγητη σύνδεση της πειθαρχικής διαδικασίας κατά του ενάγοντος και της διαδικασίας που αφορούσε το πρώην μέλος της Επιτροπής	46
— Επιχειρήματα των διαδίκων	46
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	47
Επί του τέταρτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την ανεπάρκεια των αποδεικτικών στοιχείων που δικαιολογούσαν την κίνηση της πειθαρχικής διαδικασίας	48
— Επιχειρήματα των διαδίκων	48
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	48
Επί του πέμπτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από παράβαση του καθήκοντος μέριμνας και της υποχρεώσεως αρωγής και παραβίαση της αρχής της προστασίας της δικαιολογημένης εμπιστοσύνης	51
— Επιχειρήματα των διαδίκων	51
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	51
Επί του έκτου σκέλους της αιτιάσεως, που αντλείται από την παράβαση, εκ μέρους της πειθαρχικής αρχής, της υποχρεώσεώς της να ενεργήσει εντός εύλογου χρόνου	53

— Επιχειρήματα των διαδίκων	53
— Εκτίμηση του Δικαστηρίου ΔΔ	53
2. Επί της ζημίας και της αιτιώδους συνάφειας	57
Επί των δικαστικών εξόδων	57

Το κείμενο της παρούσας αποφάσεως καθώς και των παρατιθέμενων σε αυτήν αποφάσεων των δικαιοδοτικών οργάνων της Ευρωπαϊκής Ένωσης αναρτώνται στην ιστοσελίδα: www.curia.europa.eu